

בצילא דמהימנותא

בקודש פנימה • דברי תורה • שיחות קודש

פר' קדושים-אמור • כג - ג אייר
תשפ"ב • שנה כ"ב • גליון לא (תתשל"ב)

מלשכת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א התפרסם השבוע כדלהלן:

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ישהה בשבועות הקרובים בקיסריה

מס' פקס: 077-4704979

מס' הטל' בקיסריה: 04-6361787

מוספרי הטלפונים של המשמשים בקודש:

המשב"ק הרב אברהם דוד שכטר: 053/3104260

המשב"ק הרב אברהם דייטש: 053/3104100

גאב"ד ראדומישלא: הרה"ח ר' פסח גולדשטיין ז"ל ביקש ממני פעם לשאול את מרן זי"ע בנוגע לתת השם 'חיים' אחר מרן הדברי חיים, ואמר מרן זי"ע בפשיטות שיכול לתת השם.

בני הרה"ג ר' חיים מתתיהו קרוי על שם מרן הדברי חיים, ונולד ביום כ"ה ניסן.

מרן שליט"א: הנכדים נתנו בוודאי נתנו השם חיים.

גאב"ד ראדומישלא: שינאווא וצאנז אחד הוא (שנתנו שם כברית את השם 'יחזקאל שרגא')...

הגרי"י שמרלר: אחרי הרה"ג רבי חיים שליט"א נולד בפסח, והברית היה בסמיכות ליום כ"ה ניסן, ואבי ראש הישיבה זצ"ל שאל את מרן זי"ע האם יכול לתת השם חיים ע"ש מרן הדברי חיים, והסכים על ידו.

גאב"ד ראדומישלא: 'חיים' כולל הכל...

אני קרוי 'צחק' כי נולדתי ביום ב' דר"ה, והשם 'אריה לייבוש' חשבתי שהוא על שם זקני האמרי יהודה זצ"ל, ושאלתי את אבי זצ"ל למה לא נתן לי כל השם, שקרא לו 'אברהם זרח אריה יהודה לייבוש', ואמר לי שקרא לי על שם הרה"ק רבי אריה לייבוש מטראניגראד זצ"ל אביו של מרן הדברי חיים.

הגרחש"ד לייזר: ביום כ"ו ניסן חל היא"צ של זקנתי הרבנית יוטא ע"ה, בתו של מרן הדברי חיים, הרבנית של הרה"ק רבי אליעזר ירוחם זצ"ל. היא נסתלקה בשנת תרל"ג, בחיי אביה.

יום שני פר' קדושים כ"ד ניסן

לפני תפילת ערבית הדליק מרן שליט"א ב' נרות לרגל יומא דהילולא רבא של זקה"ק מרן הדברי חיים זי"ע.

אחר תפילת ערבית הגיע לביקור **כ"ק האדמו"ר מערלוי שליט"א**, (תוכן השיחה יבוא אי"ה). מרן שליט"א כיבדו בפירות. והגיש האדמו"ר מערלוי שליט"א קוויטל, אח"כ נשאר ביחידות משך זמן. ובסיום ליווהו כ"ק מרן שליט"א החוצה עד הרכב.

יום שלישי פר' קדושים יומא דהילולא רבא כ"ה ניסן

לפני תפילת שחרית הדליק מרן שליט"א ב' נרות לרגל יומא דהילולא רבא של זקה"ק מרן הדברי חיים זי"ע.

אחר התפילה נערך שמחת הברית לבן הר"ר בנש"ק נפתלי לייזער מפעיה"ק (בן הג"ר חיים שמואל דוד שליט"א רב שכונת גנות דוד בב"ב, וחתן הג"ר אברהם שלמה זלמן היילפרין מפעיה"ק).

אחר הברית שוחח מרן שליט"א עם גיסו הסב הגה"צ גאב"ד ראדומישלא שליט"א, ועם הסב הגאון רבי יעקב ישראל שמרלר שליט"א ראש הכוללים במרכז התורה פעיה"ק, ונביא כאן מתוכן השיחה: דברו אודות נתינת השם 'חיים' אחר מרן הדברי חיים. **מרן שליט"א:** יש מביאים כן שלא נתנו שם אחר מרן הדברי חיים, אבל לא שמעתי זאת ממרן אדמו"ר זי"ע.

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר משה בן מוה"ר שמואל רפאל רייך ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

שם האמרי אמת זי"ע ושאל לפשר ההתרגשות וענו אותו על מכתב שהגיע מהחסידי שם, נענה האמרי אמת ואמר: מהו הרבותא יהודי שלומד תורה לשמה נשארת הקדושה שם לדורות.

גאב"ד ראדומישלא: זקני הגאון מהר"ש ענגל זצ"ל היה הרבה בצאנז וקנה שם הרבה...

אבי זצ"ל סיפר, שזוכר מילדותו, שאביו הגה"צ רבי דוד זצ"ל הקיצו פעם בבהלה, ואמר שחותנו מהר"ש ענגל נתגלה אליו בחלום והודה לו על שהדפיס כבר כמה כרכים משו"ת מהר"ש ענגל, וביקש ממנו שכעת ידפיס החידושים על התורה, ושיקרא לספר "שפתי מהר"ש". **הגרי"י שמרלר:** בשו"ת מהר"ש ענגל, בסוף חלק ז, יש כמה ענינים ממרן הדברי חיים, ובין הדברים מסופר שפעם ראה מהר"ש ענגל את מרן הדברי חיים בליל הושענא רבא כשהוא שרוי בדביקות וחוזר על מאמרו של רשב"י "הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה", ולא הבינו פשר דבר. ואחר כמה שעות הגיע לשם אחד החסידים וסיפר שהיה שרוי בסכנה גדולה על ידי גוי שרצה לפגוע בו, וניצל לפתע בדרך נס... והוברר שזה היה באותו שמרן הדברי חיים אמר את הדיבורים הנ"ל...

בשעות אחה"צ התקבצו ובאו לאתרא קדישא הדין מכל קצוי הארץ המוני אנשי שלומנו אל ההיכל הגדול היכל רוזנברג, שם הוגש בפניהם בהרחבה גדולה את סעודת ההילולא של רביה"ק ראש שושילתא דדהבא מרנא הדברי חיים זי"ע, ע"י הנהלת היכלי התורה והחסד דחסידי צאנז.

אחר תפילת מנחה יצא מרן שליט"א מביתו לעבר היכל הגדול "היכל רוזנברג", לעריכת השולחן הטהור לכבוד האי יומא דהילולא רבה של זקה"ק מרן הדברי חיים זי"ע.

על גבי בימת המזרח ישבו עשרות אדמו"רים רבנים ודיינים. זקני ונכבדי עדתינו הק' ישבו בשורות שורות של שולחנות שהוצבו במרכז סביב השולחן הטהור על פני רוחב ההיכל הגדול, וקהל האלפים עמדו מסביב על הפרענצע'ס.

מרן שליט"א שתה י"ש ואיחל לחיים לקהל, ונטל ידיו לסעודת ההילולא.

והביאו דגים פערפיל, בשר וקאמפט. חבר המשוררים זמרו ניגוני התעוררות ודביקות, וכן קפיטל 'מכתם לדוד'.

לאחמ"כ פתח מרן שליט"א במשא קדשו במשנת בעל ההילולא זי"ע, ומילי דאגדה לעורר לבב השומעים להתחזק בענייני תורה ועבודה בעניינים

גאב"ד ראדומישלא: קראו ליא"צ כ"ה ניסן די דריטע טאג יום טוב...

מרן שליט"א: היה יום טוב'דיג, שבאו ציבור גדול מאד מהרבה מקומות.

הגרי"י שמרלר: הרה"ק מהרא"ש מסטראפקוב זי"ע אמר שמרן הדברי חיים פעל שגם לאחר פטירתו יצא טובה לעניים, כי אחרי הפסח כבר לא נשאר ממון לעניים, וכאשר באו ליא"צ בצאנז אחרי פסח היו יכולים לקבץ סכומים הגונים מהקהל העצום שהגיעו לשם (ראה בספר דברי שלום הנדמ"ח, עמ' תשסח).

גאב"ד ראדומישלא: מסופר שפעם שלח מרן הדברי חיים ממון לעני בערב פסח, ואמרו לו שיש כבר להעני כל צרכי החג, ואמר שרוצה שיהיה לעני גם שמחת יום טוב כשידע שיש לו סכום בשביל הצרכים שלאחר החג... **הגר"מ היילפרין:** יש איזה מעשה שמרן הדברי חיים נתן קוויטל לאחד, שיוכל לקבץ ממון על ידי זה...

מרן שליט"א: שמעתי זאת ממרן אאדמו"ר זי"ע, שזה היה עם אחד מנכדי ראפשיץ שהיה עני מרוד, ומרן הדברי חיים אמר לו שילך לקבץ מעות, ואמר שלא יתנו לו, מיד כתב לו מרן הדברי חיים קוויטל ומסר בידו, ואמר לו, לך תאמר שהרב מצאנז נתן לך קוויטל... הרי הוא היה יכול גם לעמוד בשוק ולמכור תפוחים בשביל לעשות טובה לאלמנה כידוע...

גאב"ד ראדומישלא: הרה"ק משינאווא זי"ע כבר אמר שמרן הדברי חיים היה חד בדרא מושלם בכל ג' עמודי העולם...

יש איזה מעשה מאחד הצדיקים שנסע בעיר צאנז, והרגיש שעובר על מקום שהיה ביתו של מרן הדברי חיים...

מרן שליט"א: זה היה עם כ"ק האדמו"ר האמרי אמת מגור זצוק"ל, ושמעתי זאת מבנו כ"ק האדמו"ר הפני מנחם מגור זצ"ל שהיה אז שם בילדותו.

שפעם נסע האמרי אמת יחד עם מקורביו ובני משפחתו, ובאמצע הדרך עברו בעיר צאנז, והאמרי אמת ישב כשראשו מושפל ועיניו סגורות, ולפתע אמר שיעצרו המרכבה. בנתיים עד שעצר העגלה כבר נסע קצת, וירד האמרי אמת וחזר למקום שבו אמר לעצור, ואמר מזמור תהלים וחזר לכרכרתו להמשיך בנסיעה. הפני מנחם השתוקק מאוד לדעת סיבת הדבר שעצר שם אביו, וכתב מכתב לחסידי גור שגר שם בעיר צאנז שיברר מה היה באותו מקום, וסיפר הפני מנחם שבכל יום היה מצפה ושואל לאמו האם כבר הגיע המכתב מהחסידי שגר בעיר צאנז, ולאחר כמה ימים הגיע גלויה מאותו חסיד שבייר על אותו מקום ונתוודע לו ששם גר מרן הדברי חיים זי"ע, ונתפעל מאוד מההרגשה של אביו ורץ למטבח לספר לאמו על זאת, בתוך כך עבר

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר נתן אריה לייב בן מוה"ר אלימלך הלוי בלומענבערג ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

שבין אדם למקום ובעניינים שבין אדם לחבירו, למעלה משעה ומחצה, ונביא כאן תוכן דברות הקודש:

בתורה"ק בפרשת השבוע (ויקרא יט, א) וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. כבר נלאו כל חכמי לב להבין הדמיון וההשוואה לצוות לישראל להיות קדושים כי קדוש אני, וכי ידמה יצור ליוצרו, אתמהה.

במדרש (ויק"ר כד, ד) קדושים תהיו, זה שאמר הכתוב (תהלים כ, ג) ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדה, תורה מציון שנאמר (ישעיה ב, ג) כי מציון תצא תורה, עזרה וסיוע מציון שנאמר ישלח עזרך מקודש, מקדוש מעשים שיש בידך, ומציון יסעדה מציון מעשים שיש בידך, אמר הקב"ה למשה לך אמור לישראל בני, כשם שאני פרוש כך תהיו פרושים, כשם שאני קדוש כך תהיו קדושים, הה"ד קדושים תהיו, וצ"ב דפתח בענין הזה שהקב"ה הוא משפיע להם לישראל באתערותא דלעילא, ושוב ממשיך ואומר 'מקדוש מעשים שיש בידך ומציון מעשים שיש בידך', דמשמע שצריכים ישראל לעשות ולפתוח באתערותא דלתתא.

הנה העיקר כשמתאספים יחדיו לסעודת הילולא הוא לעשות ציונים לתורה, ולחזור על שמועותיו של בעל ההילולא, ונפתח לדבר במשנתו של בעל ההילולא זי"ע.

כאן דרוש דרש כ"ק אדמו"ר שליט"א בבביאור משנתו של מרן בעל ההילולא בשו"ת דברי חיים או"ח ח"ב סי' טז.

בשו"ת דברי חיים (או"ח ח"ב, סי' ט"ז) בתשובה לאבד"ק הרימלוב זצ"ל בעל הכוכב מיעקב, הביא מרן בעל ההילולא זי"ע קו' העולם בהא דאיתא בזבחים (דף מ"ז ע"א) א"ר אלעזר ברבי יוסי שמעתי שהבעלים מפגלין, אמר רבא מ"ט דר' אליעזר ב"ר יוסי, דאמר קרא והקריב המקריב, דהבעלים הוי בכלל המקריב ולכך שייך ביה נמי המקריב אותו לא יחשב לו עי"ש, והקשו דא"כ היאך אפשר לבדוק סוטה הרי כל סוטה שיודעת שזינתה תפגל במנחתה שלא יבדקוה המים, ולא תבדק שום סוטה לעולם, שהרי האשה היא

כבעלים על מנחת סוטה כדאיתא בגמ' (סוטה דף כ"ג ע"א) דכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות, כיצד כהנת לוי וישראלית שנשאת לכהן אין מנחתה נאכלת מפני שיש לו חלק בה (וכתיב כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל), ואינו עולה כליל מפני שיש לה חלק בה, אלא הקומץ קרב לעצמו והשיריים קרבים לעצמן וכו', ובתוס' (ד"ה כל) הביאו מהירושלמי דכולה מנחה דידה הוי, וכן בקידושין (דף ל"ו ע"ב) מבואר דבמנחת סוטה האשה עושה התנופה משום דבעי תנופה בבעלים עי"ש, מעתה שהמנחה הוא שלה יכולה כל סוטה לפגל מנחתה כדי שלא יבדקוה המים, דהרי אין המים בודקין אותה עד שיקרב מנחתה (סוטה דף י"ט ע"ב), (וכבר יסד הגר"י ענגיל ספרו גבורות שמונים על קו' זו, וכן בשדי חמד (ח"ד מערכת המ' כלל י"ז. ח"ה קונט' דברי חכמים אות מ"א) יוחד קונטרס שלם בענין זה בתירוצים רבים בקושיא זו, עי"ש).

וכתב מרן על קו' זו, וזל"ק, אך באמת לק"מ דהנה אפי' לפי"ד התוס' (בסוטה הנ"ל) המנחה היא ממון הבעל וכאשר הביא הכסף משנה (פ"ג מסוטה הי"ב) ראייה לזה מהש"ס, [דבכס"מ הוכיח כן שהוא משל הבעל מדתנן בסוף נגעים (פ"ד מי"ב) שהאיש מביא על אשתו כל קרבנות שהיא חייבת, ומהאי טעמא תנן בפ"ג דסוטה כל הנשואות לכהנים מנחותיהם נשרפות, ובירושלמי בפ"ב דסוטה אי' והביא את קרבנה עליה בעלה, מהו שיפריש עליה חוץ מדעתה וכו', הרי דהקרבן הוא מממון הבעל], ורק שהבעל מזכה לה שיהיה לה שותפות בגווה.

והנה זה פשוט אם היתה רוצה האשה לזכות חלקה בהמנחה קודם הקדישה בכלי, ולפדותה להדיוט חלקה, בוודאי אין במעשיה ממש, דהבעל לא נתן לה רק לנדרה אבל לא לצורכה, וא"כ אם תפגל ולא תתכפר בה בוודאי למפרע לא זכתה, ולא גרע מנתן לה ע"מ שאתה נותן לפיך דלא זכתה רק לאכילה, [כמבואר בנדרים (דף פ"ח ע"א) המדיר הנאה מחתנו והוא רוצה לבתו מעות אומר לה הרי המעות האלו נתונין לך במתנה ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת בפיך, דלא זכתה רק לאכילה], כמבואר ברשב"א וריטב"א קידושין

שתהא שלה, עפי"ד התרגום יונתן (במדבר ה, טו) ומטול דאיהי אטעימת לגיורא תפנוקין אסתקף עלה דייתי ית קורבנה דקיץ עלה מדילה חד מן עשרא בתלת סאין קמחא דשערי דהינון מיכלא דבעירי, (והיינו לפי שהאשה הטעימה לנואף מעדנים נתגלגל עליה שתבוא מנחתה משלה מאכל בהמה), עי"ש, לכן די בהבאתה את המנחה שתהא שלה, אבל אח"כ כבר אין קפידא שתהא שלה].

וביאר בזה דברי הירושלמי בסוטה (ריש פרק ב') דדריש התם ממה שנאמר מנחתה [רצ"ל מה שנא' והביא את קרבנה] מלמד שהיא קדשה לשמה כשם שהיא קדשה לשמה, כך היא קדשה לשמו, דהיינו דאחר שכבר קדשה לשמה והיתה בעלים בשעת הבאה, מעתה יתכשר אף שהופקע ממנה ותהא לשמו.

והוסיף שם כ"ק א"א זצ"ל לה"ה דלפי"ז יש לבאר מה שאמרו במשנה (דף י"ד ע"א) דמה שנאמר ונתן על כפיה את מנחת הזכרון מנחת קנאות, הוא כדי ליגעה. דהכוונה דלא נאמר שגם אחר ההבאה עדיין צריך שתשאר המנחה שלה, ונתינה על כפיה הוא להורות שהיא עדיין בעלים של המנחה, אלא דלאחר שכבר הובאה המנחה שוב אין צורך שיהא לה חלק בה, ומה שנותנין לידיה הוא רק כדי ליגעה, יעו"ש בדברי יציב שדבריו נאמרו בקוצר מילין.

עפי"ד א"ש לשון קדשו של הרמב"ם (פ"ג מהל' סוטה ה"ב) וז"ל, ואח"כ מביא עשרון קמח שעורים משל בעל ונותנו בכפיפה מצרית והחבל והכפיפה באין משירי הלשכה ונותנו על ידיה כדי ליגעה, עכ"ל. דמתחילת לשונו שכתב 'משל בעל' מבואר דדעת הרמב"ם חלוקה ע"ד התוס', וס"ל שהמנחה א"צ כלל להיות שלה ורק משל בעל, וכמש"כ שם בדברי חיים בראשית דבריו, וכיון דנקט הרמב"ם שאין המנחה שלה כלל, על כן הוזקק הרמב"ם לפרש דנתינת המנחה על ידה אינו משום שהוא שלה, אלא רק כדי ליגעה, ודו"ק.

והקשה לי א' התלמידים, על מה שתירץ אאמו"ר די"ל דקפידת הכתוב להקנות לה המנחה בשעת הבאה, ואם בשעת הקרבה ע"י פיגול יצאה מרשותה אין זה שוב עיכוב, דהרי סו"ס כאשר תפגל נמצא שלמפרע לא היתה

(דף כ"ג ע"ב), וא"כ לא תוכל לפגל מחמת שהיא שלה ג"כ, דזה ליתא, דאם תפגל מעולם לא זכתה בה וזה ברור, עכ"ל"ק.

וכ"ק אאמו"ר זצ"ל לה"ה (בתשו' דברי יציב חאו"ח סי' ח') הביא קו' השואל על דב"ק, דלכאו' תי' מרן הדב"ח צריך ביאור, דהרי כל הקו' הוא לפי שיטת התוס' דצריך שיהא גם לאשה חלק בהמנחה דלפי"ז קשה דא"כ תוכל לפגל ולפסול המנחה, וא"כ מהו שכתב הדב"ח דמשו"ה אינה יכולה לפגל דאם תפגל מעולם לא זכתה בה, אכתי סו"ס תהא המנחה פסולה, כי כיון שתחשוב מחשבת פיגול ממילא בכך יתברר שלא זכתה במנחה, ושוב לא יהיו המים בודקין אותה.

וכתב כ"ק א"א ליישב כוונת מרן הדב"ח, די"ל כיון דאם תפגל לא יהיה לה בעלות, לכן כיון דהתורה הקפידה שיהיה מנחתה, ממילא אין יכולה לפגל ונשאר מנחתה, כי התורה גזרה שההכרח שתקנה המנחה, ועל כן שוב אינו מועיל שום פעולה שתעשה למנוע בעלות המנחה, וכיון שמחשבת הפיגול גורמת למנוע בעלותה על המנחה, ממילא א"א לה לפגל.

והוסיף כ"ק א"א עוד, דעכצ"ל דיסוד הקושיא הוא רק דנילף מזה דבעלים אין מפגלין, דהרי ע"כ התורה גילתה דין סוטה, וא"כ ברור שבהכרח הוא שהמים בודקין אותה ולא בדידה תליא מילתא. אלא דהקו' היא דכיון שיש בה חלק בהמנחה א"כ נילף מסוטה דבעלים אינם יכולים לפגל, וע"ז שפיר כתב הדב"ח דאין ללמוד שאין בעלים מפגלין מסוטה לשאר קרבנות, די"ל דרק בכה"ג שע"י שתפגל נפקע הבעלות שלה, שזה דבר הפוסל את המנחה בכה"ג הוא דאמרה תורה דאין לה כח לפגל, משא"כ היכא דגם אם יפגלו הבעלים אכתי בעלים הם שפיר ס"ל לר"א ב"ר יוסי דבעלים מפגלין, (וע"ע מ"ש אאמו"ר זצ"ל לה"ה ביומ"ד דהדב"ח, נדפס בי"ס גליון ק"ה).

והוסיף כ"ק א"א וז"ל"ק: והאמת שבקרא (במדבר ה, ט"ו) כתיב והביא את קרבנה, ויש לומר שקפידת הכתוב להקנות לה המנחה בשעת הבאה, ואם בשעת הקרבה ע"י פיגול יצאה מרשותה אין זה שוב עיכוב ודו"ק, עכ"ד. [יתכן להמתיק הדברים דלכן קפדינן רק על זמן הבאה

חמץ, אע"ג דלאו דידיה הוא מ"מ הואיל ואי בעי מיתשיל עליה ממוניה הוא ועובר עליו עי"ש, וברש"י להלן (דף מ"ח ע"א) לגי' אחרת, דכל שבידו לישראל על ההקדש נחשב כבעלים של ההקדש להיות שלו.

ובשפתי מהר"ש (בפר' נשא) כתב לבאר עד"ז מאה"כ (במדבר ה, י) ואיש את קדשיו לו יהיו אשר יתן לכהן לו יהיה, דהנה קדשים כל זמן שישנו בשאלה מקרי של הבעלים, והיינו כל זמן שלא בא ליד הגזבר, אבל משבא ליד הגזבר דשוב אינו יכול לשאול וכמש"כ התוס' בפסחים (שם ד"ה הואיל ואי בעי מיתשיל עלה), דלכך אמרינן בחמץ שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה, אע"ג דאי בעי מיתשיל עלה, דמיירי כשבא ההקדש ליד הגזבר דתו לא מצי מיתשיל עי"ש, וכן אמרו לגבי תרומה כשבא ליד כהן דנחשב הכהן לבעלים ושוב אין הבעה"ב יכול למיתשל עלה, עיין גמ' נדרים (דף נ"ט ע"א), שוב אין הוא בגדר בעלים.

נמצא דלשי' היראים (הובא ברא"ש בנדרים שם) דאפי' בתרומה שבא ליד הכהן מהני שאלה, ובכסף משנה (פ"ד מתרומות הי"ז) דכן הוא גם דעת הרמב"ם. לפי"ז גם כשבא ליד הכהן עדיין נחשב הבעה"ב כבעלים, וה"ה בהקדש דגם כשבא ליד הגזבר מצי מיתשל עלה.

וזש"ה ואיש את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה, דהכתוב מלמדנו בדרך לא זו אף זו, לא מיבעיא ואיש את קדשיו לו יהיו, רצ"ל כשהקדיש או תרם ועדיין לא מסרו ליד הכהן, דבוודאי שהוא הו"ל בגדר בעלים כיון דמהני ביה שאלה לכו"ע, אלא דאפי' כאשר איש אשר יתן לכהן, רצ"ל דגם כשכבר מסרו ליד הכהן אפ"ה לו יהיה, דגם אז עדיין מקרי בעלים, הואיל דע"י שאלה יוכל להפקיע התרומה מיד כהן וכשי' הרא"מ והרמב"ם, ודפח"ח.

(ועיין בייטב לב בפר' נשא שפ"ל לאידך גיסא, ואיש את קדשיו דכל זמן שעודן אצלו לו יהיו הו"ל שלו לענין שיכול לישראל עליו, אבל איש אשר יתן לכהן רצ"ל כאשר כבר נתנו לכהן אז, לו יהיה, קאי על הכהן, דהו"ל של הכהן ואינו יכול עוד לישראל, וכ"כ בדברי שאול מהדו"ת בפר' נשא, ויסוד הדברים רמוז בפני"פ בפר' נשא עי"ש).

המנחה שלה גם בשעת ההבאה, שהרי כיון דלא נתן לה אלא לצורך המנחה א"כ כאשר מפגלת מתברר דלא זכתה בה מעולם.

וי"ל דכוונת אמו"ר דקפידת הכתוב הוא רק שבזמן הבאת המנחה יהא זה נראה ונחשב שלה, וכאשר הובא בכשרות תו לא מיפסיל גם אם המעשה של אח"כ גורם שלמפרע לא היתה שלה, ודו"ק היטב. וביותר י"ל בכוונת הדברים, דכיון דלא הקפיד הכתוב על בעלות האשה רק בזמן ההבאה, לכן אין הבעל מקנה לה הקנאה גמורה אלא עד לאחר ההבאה, דהיינו שגם אם תפגל אח"כ לא תפקע בעלותה עד אחר ההבאה, אבל לאחר שכבר הובאה המנחה על ידה שוב לא תהא לה בעלות אא"כ לא תפגל, דאילו תפגל יופקע בעלותה מאחר שעת הבאה ואילך, נמצא דאינה יכולה לפסול המנחה, שכן אם תפגל יופקע בעלותה על אותו הזמן, ושוב אינה שלה לפגל, ומ"מ בזמן הבאה שהקפידה בו תורה שתהא ברשותה לא יהא בעלותה נפקע, ודו"ק.

ועפי"ד כ"ק א"א דקפידת התורה על בעלותה הוא רק על זמן הבאתה את המנחה, יש ליישב בלא"ה קו' העולם בפשיטות, דהרי לפי"ז דהא דצריך שיהא המנחה משלה הוא רק בזמן הבאה, י"ל דאין בעלה מקנה לה המנחה על שעת ההבאה בלבד, ועל כן בזמן הקרבת המנחה אין לה עוד כח לפגל, שכן לענין זה ניטל ממנה בעלותה, ודו"ק. ואולי גם כ"ק א"א נתכוון לזה, ונכללו הדברים בקצרה בדב"ק.

*

ויתכן לבאר ולהרחיב דב"ק של מרנא הדב"ח זי"ע, אשר נודע מה שאמרו שבדברי קדשו יש להתייגע כבדברי הראשונים לגלות המטמוניות הגנוזות בכל תיבה, ולהבין ולהשכיל בדבריו הק', במה שכתב 'והנה זה פשוט אם היתה רוצה האשה לזכות חלקה בהמנחה קודם הקדישה בכלי ולפדותה להדיוט חלקה בוודאי אין במעשיה ממש' וכו'. דכוונת הדב"ח הוא להוכיח דאין האשה נחשב כבעלים של המנחה לענין שתוכל לפגלה ממה שאינה יכולה לפדותה, דהנה בגמ' פסחים (דף מ"ו ע"ב) מבואר בטעמא דרבי אליעזר דעובר בבל יראה על חלה של

עכ"פ מבואר מזה דכל שבידו לישראל על ההקדש חשיב בעלים עליו, דמה"ט קרי ליה קרא לו יהיו דנחשב בעלים על הקרבן, משא"כ כל שאין בידו לישראל על ההקדש אינו נקרא עוד בעלים על הקרבן, כיון שאינו עוד בידו וברשותו לישראל עליו.

והנה בכלי חמדה (פר' מטות אות ד') כתב די ש חקירה גדולה אם שאלה הוא רק למי שהוא הקדישו, אבל אם הוא הבעלים ולא הקדישו בעצמו אינו יכול לישראל עליו, או שהוא זכות הבעלים לישראל עליו אף שהוא לא הקדישו, דהתורה אמרה דכל דבר הקדוש בקדושת פה הזכות לבעלים לישראל עליו, והביא מהמל"מ (פ"ב דנזירות הי"ג) שנסתפק בהא דקי"ל דהאב מדיר את בנו בנזיר אם הבן יכול לישראל במה שהדירו אביו עי"ש, והכל"ח דן בזה מכמה מקומות, ובתו"ד ציין לדברי היראים הנ"ל שהובא ברא"ש שכתב להדיא דהיינו טעמא דתרומה ביד כהן אין הכהן יכול לשאול כיון דאיהו לא קרא לה שם, מוכח דס"ל דאע"פ שהכהן הוא הבעלים, מ"מ כיון שהוא לא קרא עלה שם תרומה אינו יכול לשאול ע"ז, ובסוף דבריו מסיק הכל"ח דלקושטא דמילתא נראה דאין כח לישראל על ההקדש רק מי שהוא עצמו הקדישו, אבל בן היורש הקדש אביו אין לו זכות לישראל על הקדשו, יעו"ש שכן הוא מסקנת דבריו.

לפי"ז א"ש די"ל דמש"ה אין האשה יכולה לפגל המנחה מדין בעלים, דהואיל ואיננה בעלים לגמרי על המנחה, שהרי א"א לה לישראל עליה דהבעל הוא שהקדיש המנחה, מהי"ט אע"ג דזכתה בה לענין ריצוי קרבן המנחה מ"מ אין בידה לפגל המנחה מדין בעלים, ודו"ק.

וזהו כוונת דב"ק דכיון דאם היתה רוצה האשה לזכות חלקה בהמנחה קודם הקדישה בכלי ולפדותה להדיוט חלקה, בוודאי אין במעשיה ממש, דהבעל לא נתן לה רק לנדרה אבל לא לצרכה, וא"כ אם תפגל ולא תתכפר בה בוודאי למפרע לא זכתה'. והיינו דכשם שאיננה יכולה לישראל על המנחה כיון שלא הקדישה אותה בעצמה, ורק הבעל שהקדיש את המנחה הוא דיכול לישראל, א"כ מכאן נתברר לנו דאין

האשה נקראת הבעלים לענין שתהא יכולה לפגל את המנחה, אלא הבעל הוא הבעלים, וכמו"כ כשם שאין בידה לפדות ההקדש שיהיה חולין, ממילא נתבאר לנו דאין היא הבעלים של המנחה, דמזה שאין בידה להוציא ההקדש לחולין לא ע"י פדיון ולא ע"י שאלה, בהכרח שאינה בעלים על המנחה, אלא דלענין הכפרה זיכתה לה התורה כאילו המנחה שלה, אבל לענין שתוכל לפגל אין לה כח בעלים, ודו"ק.

ושוב הראוני מש"כ הכל"ח גופיה בפר' נשא (דף כ"ו מדפה"ס), על מש"כ השואל שם דמש"ה הבעלים יכולים לפגל מחמת דמעיקרא היתה בידו לישראל על ההקדש. וכתב הכל"ח דלפי"ז מיושב קו' העולם הנ"ל, דבסוטה כיון דהבעל מקדיש את המנחה עבורה, א"כ לענין שאלה הוי הבעל בעלים כיון דהוא הקדישו, וממילא דהיא אינה יכולה לפגל, וזה כמסקנת דבריו בפר' מטות הנ"ל. (ובדבריו שם לא נחית לענין פדיון אלא מצד דיכול לישראל, עי"ש).

אולם הכל"ח בהמשך דבריו דחה לה במדוחה, דא"א לומר כתי' זה, דלא אמרינן דהוא בעלים מצד דהו"מ לישראל רק בדבר שנוגע אל בעלותו גם אחר שאלה, וכגון לענין תוספת חומש או חמץ בפסח וכדו', דכיון שכשנשאל הוי בעליו לענין בל יראה או בתוספת חומש וכדו', השתא נמי דנין אותו כן כאילו נשאל, אבל לענין פיגול שאינו נוהג רק בקדשים לא שייך כלל לומר דהוי בעלים כשהוא קודש מצד דהו"מ לישראל, שהרי כשישאל הוי חולין ואין בו כלל ענין פיגול, יעו"ש, ואמנם לכאו' סברא זו אין מוכרחת, די"ל דאע"פ דאם ישאל יפקע ממנה ההקדש דלא שייך בה פיגול, מ"מ עצם הדבר שיכול לישראל מוכיח כי הוא הבעלים ומהאי טעמא בהיותה בקדושה יכול לפגל, ודו"ק.

ואע"ג דאיכא נפק"מ בין פדיון לשאלה, דבשאלה מתברר דמעיקרא הוי דידיה, ועל כן אמרינן בה דהואיל ומצי מיתשל הוי שלו, אבל בפדיון לא אמרינן כן, כמש"כ התוס' בפסחים (דף מ"ו ע"ב ד"ה הואיל הב') שהקשו דהקדש חמץ שבא ליד גזבר אף דלא אמרינן ביה הואיל דאי בעי מיתשל, דלא שייך בו שאלה, נימא הואיל ואי

דכמו"כ י"ל אינה יכולה לפגל, אע"ג דבעלמא ס"ל לראב"י דבעלים מפגלין, מ"מ בני"ד שהיא אינה בעלים גמורים לכל ענין שתחפוץ אינה יכולה לפגל ולקלקל, דהוי כנותן ע"מ שאתה נותן לפיך, ודו"ק.

ויש לדון עוד דאין לאשה בעלות במנחה מחמת שאפשר לה לישאל דנימא דמשו"ה תוכל לפגל, עפימ"ש בשפת אמת בפסחים שם, דרק על מה שבתחילה היה שלו אמרינן דהואיל ואי בעי מיתשיל עליה ממוניה ונחשב כשלו, אבל מה שלא היה שלו מעולם אין נעשה שלו במה שיכול לישאל עליו, עי"ש שהוכיח כן ע"פ התוס' לעיל בדף ו', לפי"ז במנחת סוטה לגבי האשה שמעולם לא היה המנחה שלה, א"כ גם אי נימא כמו שצידד הכל"ח מעיקרא דכשהקדיש א' קרבן עבור רעהו, זה הזוכה בקרבן נחשב בעלים אף לענין שאלה, מ"מ היינו רק עצם הדין שיכול לישאל על ההקדש, אבל לומר דמה"ט הוי בעלים על הקדש זה כיון שיכול לישאל לא אמרינן, כיון שלא זכה בו תחילה להיות ממונו בעודה חולין, וא"כ במנחת סוטה שלא זכתה בו תחילה כשהוא חולין, לא חשיב כשלה מחמת דמצי מיתשיל עליה, ועל כן כיון דלא אמרינן בה דהו"מ לישאל הוי בעלים, ממילא אינה יכול לפגל, ודו"ק.

*

ויתכן ליישב קו' העולם עוד בהא דלא חיישינן שכל סוטה תפגל המנחה, דהנה במשנה דערכין (דף כ"א ע"א) חייבי עולות ושלמים ממשכנין אותם אע"פ שאין מתכפר לו עד שיתרצה שנא' לרצונו כופין אותו עד שיאמר רוצה אני, וכן אתה אומר בגיטי נשים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני, ובגמ' שם יקריב אותו מלמד שכופין אותו, יכול בע"כ ת"ל לרצונו, הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני.

ועיין מש"כ התוס' מש"כ בבבא בתרא (דף מ"ח ע"א, ד"ה אלא סברא הוא) וא"ת כיון דמסברא ידעינן דאגב אונסיה גמר ומקני, אמאי איצטריך קרא גבי קרבן למיכתב דכופין אותו, וי"ל דאי לאו קרא הוה אמינא אע"ג דגמר ומקני כיון דאינו מתרצה אלא על ידי כפייה פסול הוא לגבי מזבח

בעי פריק, וכתבו לתרץ בתי' הא' דאי בעי פריק לא אמרינן דאטו נחשוב חמץ של נכרי כשלו הואיל ואי בעי קני ליה, עי"ש, ואסברא לה המאירי שם דכשנשאל נעשה שלו מעיקרא, משא"כ לגבי פדיון א"א שיחשב עליו בעלים מצד מה שבידו לפדות, דכשפודה נעשה מחדש שלו ולא מעיקרא, והרי"ז כקונה דבר חדש, וכן ביאר במהר"ם חלאווה (דף מ"ז ע"ב) בשם הראב"ד, ועי' בתשו' בית יצחק (חאו"ח ריש סי' ס"א) בשם הגרש"ק. (עי"ש שהבי"צ כתב דהגרש"ק כתב בזה דבר חכמה, דבפדיון נעשה שלו רק כעת, וצ"ב דזה ממש מפורש בתוס' ובראשונים, שכתבו דפדיון הוי כקונה חמץ, וכונתו לחלק כנ"ל).

אך הרי התוס' גופיה בפסחים שם כתבו בתי' הב' דכיון דנתחמץ שום אדם לא יפדנו, משמע דהא לא"ה שפיר אמרינן הואיל ואי בעי פריק, וגם התוס' לעיל (בד"ה הואיל הא') נקטו בקו' לענין שתי הלחם ולחם הפנים דהו"ל לומר הואיל ואי בעי פריק עי"ש, הרי די"ל דגם היכא דאי בעי פריק אמרינן הואיל לחושבו כשלו, ורק היכא שאין א' שיפדנו אינו נחשב כשלו, עי"ש, ולפי"ז משמע דגם לענין פדיון אמרינן דכשיכול לפדותו חשיב כשלו, וכבר העירו בזה בתויו"ט וברש"ש שם.

ואמנם בר"ן בפסחים (דף ט' ע"א מדפי הרי"ף ד"ה מתני', ובדף י"א ע"א סוד"ה אבל הרמב"ן) נקט שאין לומר הואיל ואי בעי פריק מצד דהוי מחוסר מעשה דכיון דמחוסר ממונא לא אמרינן בזה הואיל עי"ש, וכ"כ בתוס' רבינו פרץ (בדף מ"ח ע"א) עי"ש, אך מ"מ כבר העיר בהגהות מנחת פיתים על המג"א (בסי' תמ"א סק"ג) שהביא דברי הר"ן הללו, דמדברי רש"י במנחות (דף ק"א ע"א ד"ה לו) מבואר דמחוסר פדיון לא חשיב מחוסר מעשה עי"ש, וגם ברש"י בפסחים (דף מ"ח ע"א) כתב לדמות הואיל ואי בעי פריק להואיל ואי בעי מיתשיל, עי"ש. וע"ע בהגהות מצפה איתן שהעיר מבכורות (דף י"א ע"א) דגם בכה"ג אמרינן הואיל, עי"ש בדבריו.

עכ"פ יובנו היטב מ"ש מרן בדברי חיים הנ"ל, דכוונתו דעכצ"ל דאע"ג דגזיה"כ שהמנחה תהא של האשה, מ"מ בהכרח דאינה שלה לגמרי כדמוכח ממה שאין יכולה לפדותו, וממילא

שופטים, עי"ש, לכך כיון שנמצאת במקום המקדש אשר שכינה שורה בה ומביא את האדם ליראה את ה', בוודאי אינה חשודה שתפגל מנחתה, ודו"ק.

והמשיך מרן שליט"א בדברי אגדה, עוד משך כשעה, וזהו תוכנם:

- ביאור הראשונים למה שאמרו חז"ל 'שפרשה זו נאמרה בהקהל' -

ברש"י בריש פרשתן כתב, דבר אל כל עדת בני ישראל, מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. ומקורו בתורת כהנים (קדושים, פרשה א) ובמדרש רבה (כד, סה).

במזרחי תמה על כך, שהלא כל התורה כולה נאמרה בהקהל לכל ישראל, כפי שאמרו במסכת עירובין (דף נ"ד ע"ב) שכל מצוה שלמד משה מפי הגבורה, נכנס אהרן ושנה לו משה פירקו, אחריו נכנסו אלעזר ואיתמר בניו ושנה להן משה פירקו, לאחריהם נכנסו הזקנים ושנה להן משה פירקו, ושוב נכנסו כל ישראל ושנה משה לכל עדת בני ישראל. ואם כן איפוא מה התחדש יותר בפרשה זו שנאמרה בהקהל מה שלא היה במקום אחר. והוא תירץ שם לדרכו, ששאר הפרשיות לא היו כולם יחד בהקהל אחד, אלא היו נכנסים לפני משה כת אחר כת, אבל כאן שלא נאמר 'דבר אל בני ישראל' כשאר הפרשיות, אלא נאמר 'אל כל עדת בני ישראל', למדנו שהיו כולם יחד בהקהל לפניו, ואז נאמרה להם, עי"ש.

אולם האור החיים הק' [אשר בוודאי כל אחד עוסק בתורתו עכ"פ ביום השב"ק] הקשה על דברי המזרחי, שאם כוונתו לומר שבשאר מצוות התורה לא נכנסו אל משה כל עם בני ישראל בבת אחת, אלא היה דרכם להתחלק להרבה כתות נפרדות שנכנסו בזה אחר זה, כגון שבכל כת היו אלף אנשים מישראל, זה בוודאי לא ניתן להיאמר, שהרי במסכת עירובין שם מפורש שמשה רבינו היה שונה כל מצוה ארבע פעמים בלבד ולא יותר, כפי שאמרו 'נמצאו ביד אהרן ארבעה', ולדבריו שבני ישראל נכנסו אל משה בהרבה כתות נפרדות זה אחר זה, נמצא שמשה רבינו חזר על התורה הרבה פעמים.

דזבח רשעים הוא, קמ"ל שהקרבן נרצה, עכ"ד. ונראה דכוונת התוס' דקרא קמ"ל דכה"ג אינו בכלל זבח רשעים, דאע"ג דאינו מביא אלא מתוך כפיה מ"מ כאשר כבר אנסוהו שוב הו"ל ברצונו הגמור, וזה כדברי הרמב"ם הנודעים (פ"ב דגירושין ה"כ) בהא דקי"ל דמי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש בי"ד של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט והוא גט כשר, ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס בין ביד גוים בין ביד ישראל, שאין אומרין אנוס אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחוייב מן התורה לעשותו, כגון מי שהוכה עד שמכר או נתן, אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו, או עד שנתרחק מדבר שאסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה, לפיכך זה שאינו רוצה לגרש מאחר שהוא רוצה להיות מישראל רוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גרש לרצונו'.

מעתי' ל"דה"ה נמי לגבי סוטה דאין לחשוש שתפגל דגם אם איננה טהורה, מ"מ כשעומדת במקדש ה' ששרויה בו שכינה בוודאי יערה עליה משמים רוח קדושה לטהר לבבה, ונתגלה יצרה הטוב, וגם אם סרחה מתחרטת בלבה וניחא לה בכפרה ולא תפגל המנחה, ועל כן גם אינה חוששת על מחיקת השם, דחושבת דמוטב שיתקדש ש"ש בזה שיראו עונשה וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד, ובזה יכופר עוונה.

זאת ועוד, דכיון דניחא לה בכפרה על עוותתה שוב לא חיישינן שתפגל דהרי המחשב בקדשים לוקה שנא' המקריב אותו לא יחשב (עיין זבחים דף כ"ט ע"ב), וכ"כ הרמב"ם (פי"ח מפסולי המוקדשין הי"א) כל המחשב מחשבה שאינה נכונה בקדשים הרי"ז עובר בל"ת שהרי הוא אומר לא יחשב, מפי השמועה למדו שבכלל דין זה שלא יפסיד הקדשים במחשבה, שהרי"ז דומה למטיל מום בקדשים. ובמל"מ ציין לדברי הרמב"ן בסה"מ (ל"ת ד') דעובר בלאו מכל לא תזבח לה' אלוקיך כל דבר שפירושו דיבור רע, וכ"כ רש"י עה"ת פר'

אבותי אברהם יצחק ויעקב וכו' עיי"ש. כשמתבוננים בדברים אלו תסמרנה שערות ראש ותאחזנו חיל ורעדה, שלא אמר שיש רשות ביד האדם לומר כן, ואפילו לא אמר 'צריך' או 'מצוה' לומר כן, שהוא ממילתא דחסידותא להזדרז ולומר 'מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי', אלא 'חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב'. ונודע מאמר בעל ההילולא רביה"ק מצאנז זי"ע בשם זקנו בעל חכם צבי זי"ע במה שאמרו חז"ל (מגילה דף ז' ע"ב) מיחייב איניש לבסומי בפוריא וכו', דבכל מקום שאמרו חז"ל לשון חייב, חיובו במסירות נפש (עי' סידור בית יעקב, דיני פורים, סימן ז, ס"ק ו; ועי' שדי חמד, מערכת ח, כלל צב, ד"ה ובמה שתמהתי), ונמצא שכל אחד חייב למסור נפשו ממש שיגיעו מעשיו למעשי אבותיו. וחובה זו מוטלת על 'כל אחד ואחד מישראל', כל אשר בשם ישראל יכונה באשר הוא שם, ללא שום יוצא מן הכלל, גם פחות הערך השפל והגרוע מכולם, וגם מי שדעתו קצרה והשגותיו דלים, אינו יכול לפטור עצמו מהחובה להתפלל ולשאוף כל ימי חייו מתי יבוא היום שמעשיו יהיו שוים למעשיהם של אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ושיוכל לדמות עצמו אליהם שוה בשוה. וביאר מרן אאדמו"ר זי"ע בקדשו, דיש בזה יסוד ושורש גדול בעבודת הקודש של בני ישראל, כי לעולם אין לו לאדם להסתפק במועט בעבודת השי"ת. שלא כדרכם של אלו המתהלכים שבעי רצון ממצבם הרוחני, באומרם אל לבם הלא אני משכים כל בוקר ללמוד קימעא, אני מתפלל שלש תפילות ביום ומקפיד להניח תפילין, ואפילו מוסיף להניח תפילין של רבינו תם, גם משתתף אנכי בכל יום בשיעור קבוע בדף היומי, ומה גם שאני נבחן על חוק לימודי ב'משתמרת', ואף צאצאי ביתי ובני אחרי מתנהגים כשורה וכהלכה, ואם הוא זוכה לשבת באהלה של תורה בהיכלי הכוללים, אף נבחן על סדרי שלמים בש"ס ובשולחן ערוך, וכן בחור בלומדו בישיבה וכו', כך חולק אדם לעצמו שבחים נאים, ובכך הוא כבר מתהלך שמח וטוב לב בזחירות הדעת. כנגד מחשבות אלו בא התנא דבי אליהו

אשר על כן, כותב האור החיים הק' לפרש את דברי המזרחי שכתב שבשאר פרשיות התורה היו נכנסים 'כת אחר כת', שאין הכוונה שכל עדת ישראל היו מתחלקים להרבה כתות נפרדות, אלא כוונתו לאותן ארבע הפעמים ששנה משה פרקו, דהיינו בתחילה לאהרן, ואחר כך לאלעזר ואיתמר שהם היו הכת השנייה, ואחריהם לזקנים שהיו הכת השלישית, ולבסוף שנה לכל ישראל בבת אחת שהם היו הכת הרביעית. כך היה הסדר בשאר מצוות התורה, אבל פרשה זו התייחדה בכך שנאמרה בהקהל, והכוונה שתיכף ומיד התחיל משה לדבר ארבעה פעמים אל כל עדת בני ישראל כולם כאחד יחד, בלי להקדים וללמד קודם לאהרן ולבניו ולזקנים.

ושוב תמה האור החיים הק', דמפני מה נשתנה פרשה מכל הפרשיות שבתורה, והלא בשאר מצוות התורה היה הסדר ששנה משה פרקו בתחילה לאהרן, ואחריו לבניו, ואחריהם לזקנים, ושוב לכל ישראל, ובוודאי היו סיבות וטעמים נחוצים שנהג דווקא בסדר הזה, ולא יצא מיד ללמד לכל בני ישראל, או כדי ליתן כבוד לרמי המעלה דהיינו כבוד לאהרן, כבוד לבניו, כבוד לזקנים, ואחר כך לישראל, או לצד שכל אחד למד בפני עצמו מפי משה, כשיחזור אהרן לבניו, וכשיחזרו בניו לזקנים, והזקנים לישראל, על ידי זה יהיה ניכר ונרגש אם יש השתנות בנשמע בין הכתות, כשיחזרו הדברים זה לזה, מה שלא היה הרגש זה אם היו כולם שומעים מפי משה הד' פעמים, ודבר זה יושכל בלב שומע, אם כן לב' הדרכים יותר נכון לעשות בסדר זה. ואם כן, על מה נשתנה פרשה זו מכל מצוות התורה, ולמה דווקא כאן יגרע חלקם ויושפל כבודם של אהרן ובניו והזקנים, שלא ילמד להם משה באופן נפרד, אלא למדו אהרן ובניו והזקנים יחד עם שאר המוני העם. עיי"ש עוד באוה"ח הק'.

- חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי - וכ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע ביאר בזה דבר יקר (דרשות חורש"י תשל"ט, פר' אחו"ק) ליתן טעם לשבח למה נאמר זאת הפרשה בסדר זה, בהקדם דברי התנא דבי אליהו (פרק כה) וז"ל, שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה

ואיתמר בני אהרן, ועוד אופן של קדושה השייכת אצל הזקנים, ובנוסף יש עוד איזה מדריגה קטנה של 'קדושים תהיו' המותאמת בצורה מיוחדת להמון העם. ולא הרי הקדושה שתובעים מאהרן ובניו והזקנים, כהרי הקדושה שתובעים מפשרוטי העם שאצלם מסתפקים בקדושה קטנה וזעירה, ומה שאינם מתנהגים כגויי הארצות הרי שבזה כבר יקראו בשם 'קדוש'.

להוציא מחשבת טעות כזו ציוה הקב"ה למשה רבינו, **דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו, הכוונה, שכאשר עמד משה לומר לבני ישראל פרשה זו של 'קדושים תהיו', שהיא המדרגה היותר נעלה שיכול ילוד אשה להשיג, וכמאמר חז"ל (בבא בתרא דף ע"ה ע"ב) עתידין צדיקים שאומרים לפניו קדוש כדרך שאומרים לפני הקב"ה, ציווה לאמר פרשה זו בהקהל, וכפי שהבאנו את ביאורו של המזרחי שבמעמד אחד יעמדו זה לצד זה אהרן הכהן, אלעזר ואיתמר והזקנים, שוה בשוה עם כל עדת בני ישראל הקטנים עם הגדולים, וכולם כאחד ישמעו ציווי אחד השווה לכל נפש 'קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם', כך ידע כל אחד מישראל בנפשו, שתובעים ממנו אותה מדריגת קדושה שאהרן ובניו והזקנים הגיעו לכך, וכל זמן שלא התעלה ובא למדריגה נעלית זו, הרי שלא קיים בשלימות אזהרה זו של 'קדושים תהיו כי קדוש אני', ועל כן הוא מחוייב להוסיף אומץ תמיד בכל עת בעבודת הבורא ב"ה בתורה מצוות ומעשים טובים.**

פרשה זו שנאמרה בהקהל באה ללמדנו, שלא יאמר בלבבו, שלפי ערך הדור, ולעומת הטומאה והשפלות המתפשטים בעולם, יכול הוא להיות שבע רצון מעצמו שאחרי ככלות הכל הוא טוב יותר מפורקי העול המתהוללים על תאוות נפשם, ובכך כבר יצא ידי חובת מצות 'קדושים תהיו'. אלא ידע נאמנה שלעולם לא יצא ידי חובת מצוה זו עד שיגיע למדריגתם ומעלת קדושתם של אהרן ובניו והזקנים. מצות 'קדושים תהיו' לא ניתנת להבדלה בין יהודי אחד לחבירו, אלא כל אחד ואחד מישראל חייב על כל פנים לשאוף ולומר מתי תגיע קדושתו לקדושתו

ללמדנו אורחות חיים, שעל כל אדם מישראל ללמדוד את עצמו לעומת אבות האומה אברהם יצחק ויעקב, עליו לשאוף ולהשתוקק ללכת מחיל אל חיל, ולומר מתי יגיע היום שאני אגיע למדרגה גבוהה עד שיאמרו עלי שאני אברהם אבינו השני, או כיצחק השני ויעקב השני.

כן היה עבודת הצדיקים תלמידי הבעש"ט הק' זי"ע שבכל דור ודור, וכאשר האריכו על זה בספריהם הק', דשורש עבודת האיש הישראלי הוא שישאף תמיד להוסיף עוד ועוד בעבודת השי"ת, ולעולם לא יהיה שמח בחלקו בענייני רוחניות. ואף רביה"ק בעל ההילולא זי"ע האריך בזה באיזהו מקומן בספרו הק' דברי חיים, כי על האיש הישראלי להיות לו שברון הלב ושפלות הרוח מתוך ענוה והכנעה. כאשר שורש ועיקר הדברים הוא שעל האדם לומר תמיד 'מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב', וכאמור שעליו לשאוף ולהגיע לקדושתם הרמה של האבות הק', אשר אין לנו השגה בכך אפי' אחד מיני אלף. ולעולם לא יאמר שלום עלי נפשי כי עמלתי והשגתי די והותר, אלא תמיד בכל עת כעבד ישאף להתעלות עוד ועוד, ולידע כי עדיין דרכו ארוכה הוא לבוא במעלות הקדושים, ובאמת שעד עתה עדיין לא דרך על מפתן הפתח והשער בעבודת הבורא, כי יש לו עדיין לעשות עוד כהנה וכהנה.

- פר' קדושים נאמרה בהקהל ללמד שאותה קדושה התובעים מאהרן תובעים מכל ישראל -
בכן ביאר מרן אאדמו"ר זי"ע ביאור הפרשה, דאילו היה משה אומר בתחילה את פרשת 'קדושים תהיו' לאהרן לחוד, ואחריו היה שונה פרק זה לאלעזר ואיתמר לחוד, ואחריהם לזקנים, ורק לאחריהם לכל עדת ישראל, הרי שאז היה מקום לבני אדם לטעות במחשבתם שקיימים ארבעה אופנים ומדרגות נפרדות של 'קדושים תהיו', ישנה מדריגה אחת של 'קדושים תהיו' המיוחדת רק לאהרן, וכמו שמצינו בו שהוא היה מלאך ה' צבאו"ת, וכאשר העיד עליו הנביא (מלאכי ב, ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאו"ת הוא, כך גם יש קדושה מיוחדת המותאמת לאלעזר

לקראתה כל האבות הק' לקבל פניה], ועשיתי חשבון הנפש וראיתי שאני תולה בזקני הקדוש החכם צבי בחוט השערה, אוי ויי, מיט איין האר [בשערה אחת]...

והנה בעל ההילולא מרן הדברי חיים זי"ע היה דורות ספורים אחר החכם צבי, וכשעשה חשבון נפשו אמר כי השייכות שלו עמו הוא רק בשערה אחת, ובוודאי שאמר כן בענוות קדשו, אולם עכ"פ אנן מה נעני אבתרייהו, ויש לנו כאן לימוד נשגב, שצריך כל אחד ואחד לעשות חשבון נפשו באמת לראות השייכות והקשר שלו עם אבותיו הק', והאם הוא צועד בדרכיהם והולך בנתיבותיהם. וכשנעשה חשבון הנפש הרי שתפול עלינו אימתה ופחד, ועלולים אנו לבוא לידי ייאוש, כי לא יעשה האדם שקר בנפשו לומר כי הגיעו מעשיו למעשי אבותיו, בעוד שדבר זה הוא חיוב כאמור על כל אחד ואחד מישראל, ואף אם יגולגל ויבוא שנית לעולם גם אז לא יעלה זאת בידו.

ואמנם מצאתי לעצמי חיזוק ותרופה, במה שראיתי היום מתורתו של בעל ההילולא זי"ע בספה"ק דברי חיים עה"ת (פר' יתרו) שכתב לבאר מקראי הקודש דמתן תורה (שמות יט, א-ה) בחודש השלישי לצאת בני ישראל וגו', ומשה עלה אל האלוקים ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר, כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי, ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. ועמד שם לדקדק דלכאו' קשה מאי האי דלא קא מזכיר רק מה שהעלם ממצרים, ולא כמה נסים שעברו עליהם, מקריעת ים סוף ומלחמת עמלק ובאר וירידת המן.

גם קשה כיון דכבר היו מקורבים אליו יתברך כמו שנאמר 'ואביא אתכם אלי', אם כן מה שאמר 'הייתם לי סגולה מכל העמים', הלא אין מדרגה גדולה מזה במה שהם קרובים אליו, כמו שאמר להם הוא יתברך, ולמה להו עוד מדרגה יותר גדולה. וביאר שם מרנא הדברי חיים זי"ע על פי מה שאמרו חז"ל (מכילתא בשלח טו, ב) ראתה שפחה

של אהרן ובניו והזקנים. נמצא שבפרשה זו טמון סמך וסיוע לדבריו של התנא דבי אליהו, שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי.

ובזה ביאר שם כ"ק אאדמו"ר זי"ע דקדוק נכון בכתובים אלו, שכפל ושילש הציווי למשה לדבר אל ישראל, שבתחילה כתוב, וידבר ה' אל משה לאמר, וכפל ואמר, 'דבר' אל כל עדת בני ישראל, ושוב שילש הכתוב, ואמרת אליהם, (וראה באור החיים הק'). ולפי האמור יפורש שכך אמר הכתוב, וידבר ה' אל משה לאמר, פירוש, שיאמר לבני ישראל דבר זה, שיתבוננו ויבינו שסדר מסירת מצות קדושים תהיו נאמרה באופן של 'דבר אל כל עדת בני ישראל', לאהרן ובניו הזקנים באותה מידה שנאמרה לאחרון שבישראל. ועל כן חזר הכתוב שוב 'ואמרת אליהם', כי כאן הכתוב מדבר בפשוטי העם ופחותי הערך, שכפל והדגיש אמירה אליהם, להורות שגם להם נאמרה מצוה זו של 'קדושים תהיו' באותה מידה שנאמרה לגדולי ישראל, ויכירו וידעו כולם שאי אפשר לצאת לגמרי ידי חובת מצות קדושים תהיו עד שיגיעו למדרגת הקדושה של אלעזר ואיתמר והזקנים. אתוד"ק כ"ק אאדמו"ר זי"ע, יעו"ש שהרחיב בזה בדברים נלהבים.

- ביציא"מ היה ב' הנהגות ניסיות יציאתם בגשמיות ממצרים ומה שרוממם השי"ת למעלה ברוחניות - כאמור החיוב המוטל על כל אחד ואחד מישראל הוא לעמול ולהתייגע עוד ועוד, ולקוות ולשאוף לבוא עד מעלת האבות הק'. והאמנם כי בושתי ונכלמתי עד מאוד, כאשר אני מתבונן היאך הרחקתי נדוד כל כך מדרכי אבותי הק', ונודע מה שסיפר כ"ק אאדמו"ר זי"ע, שפעם בחנוכה היה דוחק גדול אצל בעל ההילולא מרנא הדברי חיים זי"ע עד אשר נתעלף בנו הרה"ק מגארליץ זי"ע. לאחר שהשיבו את נפשו שאל אותו אביו: אמור נא, מה עלתה במחשבתך בזמן ההתעלפות? [ורואים מזה שהתעלפות אינו דבר של מה בכך וצריכים לידע איך להתעלף...] והמשיך: כשאני הייתי צעיר ונפלתי בהתעלפות, דמיתי "אפשר מיינט מען שוין" ... [והלא בשעה שעולה הנשמה לעולם האמת, יוצאים ובאים

שלא היו ראויים לכך בדרך נס.

כי אף שסדר ההנהגה בעולם הוא באופן כזה שצריך האדם לעמול ביגיעה עצומה להתקדש ולטהר עצמו לה' אלוקיו בתורה ועבודת השי"ת, ורק אחר שיפשיט עצמו מחיזו דהאי עלמא ויפרוש לגמרי מכל ענייני גשם, או אז כולי האי ואולי יוכל לזכות להיות כלי רוחני ולבוא להשגת אלוקות ולחכמה העליונה, מכל מקום כשם ששידד הקב"ה מערכות הטבע בגאולת ישראל ממצרים, וגאלם משם ביד חזקה ובזרוע נטויה למעלה מדרך הטבע. כן נמי הגביה הקב"ה נשמות ישראל למעלה למעלה באופן שהוא למעלה מדרך הטבע, והשפיע עליהם מדריגות עליונות וקדושות אף שלא על פי סדר המשכת הקדושה. כי הבוכ"ע הוא כל יכול ולא שייך אצלו גבול וקץ, ובידו להשפיע חכמה עליונה אף על רשע גמור כבלעם הרשע.

על זה קטרג שר של ים בשעת קריעת ים סוף, ואמר (ילקוט בשלח, רמז רלד) מה נשתנו אלו מאלו הללו והללו עובדי ע"ז, והיינו שהיה תמה ושואל על ענין הזה, היאך יתכן שבני ישראל יתרוממו מאשפות ומדלות שפל מצבם יתעלו כל כך להיות כמלאכי השרת לחזות את האלוקים ולזכות לגילוי שכינה מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי. ואמנם זה היה ענין ניסי, דכשם שנשתנו סדרי בראשית בהכאת מצרים ובעשר מכות, כמו כן נשתנו סדרי בראשית, שנשאת נשמתן של ישראל על ידי רחמי השם בלא שום עובדא, שריחם עליהם על ידי התגלות כבודו יתברך למעלה מסדרי הבריאה.

והיינו כי בצאת ישראל ממצרים היו ב' הנהגות ניסיות מאת הבורא ית"ש, האחד מה שהפלא הקב"ה מכותיו והראה אותות ומופתים באדמת בני חם בפרעה ובכל עבדיו, וכלול בהם מכות מצרים והניסים על הים בבקעו ים סוף לפני בני ישראל והחזיר המים על המצריים להמיתם, שכל אלו הניסים היו באופן של למעלה מדרך הטבע. זאת ועוד היה עוד הנהגה ניסית מאת הבורא ב"ה, במה שרומם קרן ישראל, והגביה את זרע יעקב בחירו להכניס ולהחדיר בהם אור עליון וקדושה עילאה אף שלא ע"ד ההדרגה ושלא כפי מעלות

על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, ולכאורה האיך אפשר זה בגדר סדר טבעי וסדרי המציאה, הלא ידוע שאי אפשר לבעל גשם וחומר, מהלך אחר חומרי גופו ולא הוציא כח נפש שכלו לפועל, אי אפשר לו להיות נביא, וכמבואר במורה נבוכים (ח"ב פרק ל"ו) שצריך להיות מדרגת הנבואה במעלה מעלה לאט לאט, וגם אמרו חז"ל (נדרים דף ל"ח ע"א) אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר, דאינו ראוי למדרגת נבואה כי אם על ידי נחת גופו והשקט רתיחת דמיו, וגודל כח הדמיון, וינהג החומר על פי שכלי, אז יוכל לקבל מדרגת שכל הנבואה, אבל לא נאמר שאדם ישכב בלילה וישכים להיות נביא, זה אי אפשר כלל.

ואם כן לכאורה קשה דאחר שהיו בני ישראל בשפל המצב בארץ מצרים, והוציאתם הקב"ה גוי מקרב גוי (דברים ד, לד), שנתקיים בהם (תהלים קו, לה) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, א"כ איככה נגלו עיניהם בפתע פתאום לראות מראות אלקים ולזכות להשראת השכינה מה שלא ראה יחזקאל בימיו, והלא בלא יגיעה רבה ועצומה להיות בבחי' פושט צורה ולובש צורה, להשפיע ולהכניע החומר הגשמי לא יתכן לזכות לנבואה אלוקות ולגילוי שכינה.

אולם ביאור הדבר, שמה שבדרך כלל אין הנבואה שורה אלא על הראויים לכך, אינו מפני שהדבר הוא נמנע המציאות, שהרי השי"ת הוא כל יכול ובכוחו ית' להשרות את שכינתו על כל מי שיחפוץ, אלא שבטבעו של עולם יסד הקב"ה שבדרך כלל לא תשרה השכינה אלא על הראויים לכך. ואף שענייני מדריגות הנבואה הם מדריגות שהן למעלה מגדרי הטבע, מכל מקום גם אותם יסד השי"ת בסדר ובמשפט, וגם בהם יש טבע שמיימי שבהם מנהיג השי"ת את עולמו על פי הרוב.

אולם כאשר יעלה ברצונו ית' יוכל לשדד את מערכות הטבע ולהשרות את שכינתו אפילו על השפחות בדרך נס למעלה מדרך הטבע. וכשם שבעת ההיא שידד השי"ת את מערכות הטבע הגשמי ובקע להם את הים, כן שינה השי"ת את מערכות הטבע הרוחני, וחלה הנבואה גם על אף

המשכת הקדושה.

ולזה שפיר זכו כולם לנבואה אפילו שפחה, כיון שהיה התגלות מרצון העליון, בלא שום גבול וגדר על פי המשכה דלמטה, ואפילו שפחה כיון שהיה בהם אמונה ונתדבקו באמונת יוצר כל, באו למדריגת נבואה, וזה גופא היה מחמת שידוד המערכת והטבע. אך באמת כל זה היה לצורך שעה הצריכה לכך, מחמת שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה, והוצרך הקב"ה בכבודו ובעצמו להגלות להם, אבל באמת עיקר תכלית האדם לעבוד להשי"ת בעולם הזה.

זהו שאמרה תורה כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל אתם ראיתם את אשר עשיתי למצרים שהיה זה בהנהגה למעלה מדרך הטבע, להכות את מצרים בשפטים גדולים, וכמו כן ואשא אתכם על כנפי נשרים ג"כ באופן שהוא למעלה מדרך הטבע, שרומם אתכם הקב"ה למדריגה גדולה, אשר לא היה באתערותא דלתתא, מה שזכו לבוא לבחי' ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל, ובוודאי היה זה כנגד סדרי הבריאה מה שבבת אחת באו למדריגה עליונה זו. ואמנם כל זה היה רק לשעתו לצורך שעה, ברם ועתה היינו ממעתה והלאה בהכרח אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, ועל בני ישראל להיות סגולה 'מכל העמים', רצ"ל באופן הטבעי, להתייגע בעמל ויגיעה להתקדש בקדושה ובטהרה ומתוך פרישות, ויעלו ממדריגה למדריגה ומחיל אל חיל ילכו כפי סדר המשכת הקדושה לעלות במעלות זו אחר זו, זאת הוא העבודה המבוקשת מבני ישראל, עכתוד"ק. רעיון זה מובא בעוד כמה וכמה ספה"ק, וראה באור החיים הק' בפסוקים אלו שגם כן דרך בדרך זו, וכן נודע מש"כ עפי"ז הגה"ק בעל התניא זי"ע בסידורו (שער חג המצות) בענין ההבדל בין יציאת מצרים למעמד הר סיני, שבצאת בני ישראל ממצרים בא להם אתערותא דלעילא ובחפזון יצאו הכל ממצרים, ולכן כולם כאחד זכו למדריגות גבוהות ואפילו שפחה ראתה שכינה על הים, ואילו במעמד הר סיני היה תלוי בהכנה

ובפרישה מקודם, לכך זכה כל אחד לפי הכנתו, כאמז"ל דמשה מחיצה לעצמו ואהרן מחיצה לעצמו הזקנים מחיצה לעצמן ואח"כ שאר העם (רש"י, שמות יט, כד) יעו"ש (וראה ייטב פנים, שפת הים, אות א).

- כשיעמוד האדם בכל כוחותיו סופו שימצא מציאה מאת ה' הרבה יותר ממה שהיה יכול להשיג -

והנה נודע מה שפירש רביה"ק הישמח משה זי"ע בתפלה למשה (קאפיטל קי"ט) מאמר הכתוב (תהלים קיט, קסב) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, דלכאו' קשה דהלא שלל הוא ביגיעה אחר שערכו מלחמה כבידה אז שוללים שלל, וכמו שנא' (שמות טו, ט) אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל, ואילו מציאה הוא דבר הבא בהיסח הדעת ואינה תוצאה של יגיעה.

כמו כן יקשה נמי במה שאמרו חז"ל (מגילה דף ו' ע"ב) יגעתו ומצאתי תאמין, דזה נמי הוי כתרתי דסתרתי, כי מציאה כאמור באה לו לאדם בהיסח הדעת, ואינו תוצאה של יגיעה, ויותר היה לו לומר 'יגעתו והשגתי' וכדו'.

ובביאור הענין הביא שם מספר חן טוב (פר' יתרו) שכתב לבאר דברי המדרש (שמו"ר כה, א) עה"פ (שמות יט, ג) ומשה עלה אל האלוקים, זה שאמר הכתוב (תהלים סח, יט) עלית למרום וגו' לקחת מתנות וגו', במתנה נתנה לו בלקיחה נתנו לו, דביאור הדברים כי התורה אינו נקנית רק ע"י יגיעה רבה ועצומה, ולפעמים גם אחר היגיעה עדיין לא ימצא האדם תיכף ומיד את הדרך הישרה, ואולם לפתע ברגע אחד נפתחין לו שערי אורה להבין ולהשכיל, והרי זה כמציאה אחר היגיעה, וכל זה כדי להורות כי לא בכח יגבר איש כי אם לה' הישועה, והוא לא יתננו אלא למי שעמל בה כדי שתקרא על שמו, עי"ש.

והיינו כי בלא יגיעה לא יוכל האדם לזכות לחכמת התורה ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, לזכור תלמודו ולבוא לחכמה עליונה. ואולם אף אחר שיעמוד ויתאמץ מכל מקום עדיין האדם הוא בעל גבול וקצבה, וישנו גבול עד כמה יכול הוא להשיג בכוחותיו הדלים, ואף מי שנתברך בכשרונות שיוכל מעט יותר, אולם להשיג ידיעת כל חלקי התורה ולהשיג מדריגות

וכדדרשו חז"ל ובמורא גדול (דברים לד, יב) זה גילוי שכינה.

והלימוד מזה לכל אחד ואחד, כי האף אמנם שמעת שקיבלנו התורה בהר סיני, קבע הקב"ה בעולמו כי לא יתכן שיעלה האדם על מטתו בלילה וישכב כבהמה ובבוקרו של יום יתעורר עם מראות נבואה וכו'. אלא שעל האדם לעמול ולהתייגע כפי כוחו ולעשות כל אשר לאל ידו, שעל מנת כן נתן לנו הקב"ה את תורתו ומצוותיו, כדי שיתייגעו ישראל בתורה ויקבלו עליהם עול מלכות שמים ועול תורה ומצוות, לדבק עצמו בתורה ובעמל התורה, וכן בקיום המצוות הן בעניינים שבין אדם למקום והן בעניינים שבין אדם לחבירו.

ואולם לאחר שיעשה האדם כל אשר לאל ידו, או אז תתעורר שוב אותו הנס שעשה עמנו הקב"ה ביציאתנו ממצרים שרוממנו למעלה למעלה באתערותא דלעילא, כי בחי' נס זה הינו נצחי לעולמי עד, כי דבר אלוקינו יקום לעולם (ישעי' מ, ח), וכל אשר עשה האלוקים הוא יהיה לעולם (קהלת ג, יד), ונמצא דענין זה שהגביה הקב"ה את בני ישראל מבירא עמיקתא לאיגרא רמא ומתחתית שאול העלם והגביהם עד לרום המדריגה הוא ענין תמידי ונצחי לעולמי עד.

אלא שאז בצאת ישראל ממצרים היה זה באתערותא דלעילא בלבד בלא שתקדים תחילה איזה התעוררות מצד בני ישראל, כי שם הוכרח הקב"ה להוציאם אף בלא אתערותא דלתתא, לפי שעמדו בשער הנו"ן שבשערי הטומאה, וכנודע מהאריה"ק (סידור האריז"ל, הגדה של פסח, פיסקא מצה זו) על הפסוק (שמות יב, לט) ולא יכלו להתמהמה, שאילו נשאר בני ישראל במצרים עוד רגע אחד, היו גופלים לשער הנ' שבטומאה והיו מאבדים תקוה חלילה, ולכן הוכרח כביכול השי"ת בעצמו להוציאם, וכאשר האריך בזה מרנא הדברי חיים זי"ע הנ"ל, והקב"ה הוא אשר נשא אותם והוציאם ממצרים בחפזון. אבל ממתן תורה ואלך לא תרד שפע האור הרוחני אלא כאשר יתעורר האדם תחילה ויזדרז לעשות בעצמו לעסוק בתורה ומצוות כפי כוחו ויכלתו, ואולם כאשר יעשה האדם את אשר ראוי לו לפי כוחו, שוב יזכה לסיוע

עליונות גבוה מע"ג גבוה, הרי זה אינו בידי אדם. ורק כשיעשה האדם כל אשר לאל ידו, ויתייגע ויוסיף אומץ עוד ועוד, או אז יזכה לקבל בחי' מתנה מאת הבורא ב"ה ויפתחו לו תרעין דחכמתא ובפתע פתאום ישיג ויבין הרבה יותר ממה שדימה שיש ביכלתו להשיג וממה שהיה בידו לבוא לידי כך עפ"י דרך הטבע.

ולזה אמרו חז"ל במתנה נתנו לו בלקיחה נתנו לו, והיינו שבתחילה התורה הוא בבחי' הכתוב (משלי ד, ב) כי לקח טוב נתתי לכם, שהוא בבחי' מקח וממכר, שצריך האדם להתייגע ולעשות כל אשר ביכלתו, ואחר שיעשה הוא כפי יכולתו או אז יזכה לקבל התורה במתנה.

ועל זה אמרו חז"ל יגעתי ומצאתי תאמין, כי כשהאדם מתייגע עצמו בתורה אף שלפעמים יעלה חרס בידו, מכל מקום שוב לאחר זמן יבין וישכיל המצאה נפלאה, ויזכה למתת אלוקים בקרבנו, כי כאמור לא יתכן שיזכה לכתרה של תורה בלא עמל ויגיעה רבה, ורק כאשר יתאמץ ויתייגע יזכה להשיג ולהבין עמקי סודותיה באופן גדול ביותר, והרי זה כמצאה אחר היגיעה, וע"ז אמרו יגעת ואחר זה מצאת בהיסח הדעת, או אז תאמין.

ולענין זה נמי רמז המשורר האלוקי באמרו 'שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, שתחילה צריך להיות בבחי' 'שלל' להלחם עם יצרו הרע ולהכניעו תחת ידו, וכדאמרו חז"ל (אבות ד, א) איזהו גבור הכובש את יצרו, ואחר שינצח את יצרו הרע בהתגברות בלימוד התורה ועמל התורה או אז, ימצא מציאה להשיג ענין רב יותר ויותר, עכתוד"ק בתו"ב.

- ענין זכירת יציאת מצרים בכל יום כי ההנהגה הניסית הרוחנית קיימת לעד -

עפי"ז אמרתי לפרש הענין מה שנצטוונו להזכיר יציאת מצרים בכל יום, וכאמור (דברים טז, ג) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך, כי ביציאת מצרים ראה ראינו כי רומם הקב"ה את בני ישראל והגביהם מעמקי שאול והמצב הירוד והשפל שנפלו אליו, עד שהביאם אל המדריגה העליונה 'ואביא אתכם אלי', שזכו לגילוי שכינה לראות בחוש מראות אלוקים,

לחול, אבל כאשר יעשה האדם כפי כוחותיו ויכולתו, וכלפי שמיא הבוחן כליות ולב גליא שהאדם משתדל באמת בכל כוחותיו, שוב מסייעין אותו בסיוע דלעילא, כאמרם ז"ל (שבת דף ק"ד ע"א) הבא ליטהר מסייעין אותו, ומקדשין אותו מלמעלה יותר ויותר עד בלי קץ וגבול ולאין שיעור וערוך.

מהאי טעמא גופא נאמרה פרשה זו בהקהל, לפשוטי העם ובני העליה יחדיו, שלא ידמה האדם כי הוא אין בידו להתעלות במעלות הקדושה, ודבר זה נאמר רק לבני העליה אשר התעלו בתורה ויראה וכו', לא כן האדם אשר יודע מרת נפשו כמה שהתרחק ממעלת הקדושה וטעה בהבלי הזמן וכו', אצלו כבר לא שייך לצוותו על מצות קדושים תהיו, לאפוקי מטעות זה, ציווה השי"ת להקהל את כל בני ישראל, קטן כגדול פחותי העם עם בני העליה, ללמדם כי באמת גם בבעלי המדרגה ללא סייעתא מן שמיא לא יוכלו להשיג מאומה, ואילו כשהקב"ה מסייע ומשפיע אור העליון שוב אין נפק"מ כלל במה שהיה עד עתה, ובכך ידעו ויבינו כי אין הקב"ה בא בטרונאי על בריותיו (ע"ז דף ג' ע"א), וכאשר האדם משתדל ועושה כפי יכולתו הקב"ה פותח לו להוריק עליו ברכת שמים לסייעו להתעלות עוד ועוד, וככל שיוסיף בעבודתו כפי יכלתו יוסיפו לו יותר ויותר עד שיוכל להעפיל ולבוא למדרגות רמות ונשגבות כחד מבני העליה.

ולכן כיון שאמר הכתוב קדושים תהיו כי קדוש אני ה', שהוא כאמור להורות שאחר שיעשה האדם כפי מיסת כוחותיו יזכה ויקדשו השי"ת באתערותא דלעילא, לכך הסמיכו במדרש הפסוק ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדך, ודרשו 'מקדוש מעשים שיש בידך ומציון מעשים שיש בידך', והיינו כאמור שעל ידי שיקדש מעשיו שלו ולציינם לעשותם באופן היותר טוב, שוב יקבל סיוע דלעילא להגביהו ולרוממו מעלה מעלה.

- מעיקרי עבודת החסידות שילוב שימחה והתרוממות בכל מצוה לצד שברון הרוח על מצבו המר -

מו"ר כדברים הללו הננו רואים תמיד אצל הרבה בחורים ואברכים שחשבו הם בעצמם וכן אחרים שלא יוכלו להבחין ולזכור מאות דפים

דלעילא במדה גדולה ומרובה יותר ויותר מכפי הכנתו ועשייתו, כי יאיר עליו שפע חכמה משמי שמים במעלות התואה והיראה עד שיתרומם ויתעלה במעלות רמות ונשגבות.

לכן מזכירים יציאת מצרים בכל יום, להורות על ענין האמור כי לאחר שיפתח האדם באתערותא דלתתא, ויעמול ביגיעה ועמל מדיליה ככל אשר בכוחו, או אז יזכה למתנה מן השמים כימי צאתנו מארץ מצרים, וכאשר הקב"ה נותן מתנתו הריהו בלא גבול וקצבה, והנותן בעין יפה הוא נותן. ועל כן על האדם לעמול ולהתייגע כפי כוחותיו הדלים, וילחם עם יצרו הרע אשר מנסה להכשילו, ויקדש כפי יכולתו רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו, ינוס ויתרחק מן העבירה, ויקבל ויגביר על עצמו כל גדרי הקדושה, יזהר מביטול הזמן ויעסוק בתורת ה' בכל עת מצוא, כשכל אלו כפי מיסת כוחותיו ויכולותיו, ואף על פי שהאדם הוא מוגבל בכוחו ובאפשרויותיו, מכל מקום כשיעשה את שלו יקבל כח אלוקי במתנה במדה גדושה ללא גבול וקצבה, והקב"ה יגביה אותו עשרות מונים יותר ממדרגותיו שעומד בהם.

- אדם מקדש עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה -

זהו שהורה לנו התורה הק' בפרשתו, דבר אל כל עדת בני ישראל קדושים תהיו, רצ"ל שיתקדש כל אחד לפי מצבו ולפי מהותו, ויעשה כל אחד כפי אשר לאל ידו כפי מיסת כוחותיו ויכולותיו, שיהיה זכור כי הוא חוטר מגזע בני ישראל, וכי עם קדוש אתה לה' אלוקיך (דברים ז, ו), ועל כן מחוייב הוא להתקדש ולהטהר לפניו, וכאשר יעשה הוא כל אשר בידו, הרי שמכאן ואלך כי קדוש אני ה' אלוקיכם, אשר אשפיע לכם להוסיף קדושה על קדושתכם ברוממות עבודת השי"ת והשגות גדולות כהנה וכהנה.

על זה רמזו חז"ל (יומא דף ל"ט ע"א) תנו רבנן והתקדשתם והייתם קדושים (ויקרא יא, מד), אדם מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה, מלמטה מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה מקדשין אותו לעולם הבא. כי כשהאדם אינו עושה מעצמו מאומה, הרי שאין לברכת שמים על מה

בד בבד יזהר לבל ישטה בעצמו, וידע מצבו המר עד כמה רחוק הוא מדרך האמת, ועדיין לא הגיע לאחד מני אלך ממה שמחויב וראוי לו, ובכל עת יתבונן לראות מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי כי כל כך תעה בדרכו עד אשר כמעט וגרשוהו מהסתפח בנחלת עבדי ה', ועל כן צריך הוא ליגיעה רבה ועצומה שיזכה לכה"פ לנקודה קטנה בעבודת הבורא ב"ה.

הגם כי ב' העניינים הללו נראים כתרתי דסתר, ברם כה למדונו והורינו תלמידי מרן הבעש"ט הק' זי"ע שעל כל אחד ואחד לשלב בעבודתו ב' עניינים אלו, וזאת לא יתכן כי אם על ידי סייעתא מן שמיא ועזר מלמעלה.

לכן התורה היא בבחי' חכמה, דידוע מש"כ בייטב לב (פרשת נח) בשם הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שהחכמה היא בחינה של שני הפכים בנושא אחד, וכדכתיב (קהלת ב, יג) שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך, דכשם שהאור יש בו במשמעות שני הפכים של אור וחושך (פסחים דף ב' ע"א), כן החכם יכול להשתמש בכמה עניינים נוגדים יחדיו יעו"ש, דהחכמה הוא כח מה (זוה"ק פר' צו דף ל"ד ע"א), דמצד אחד לבב האדם נשבר בקרבו, כי הוא מכיר מצבו אשר הוא כאין וכאפס, ומאידיך גיסא יהיה שש ושמח על שזוכה לעבדו ית"ש, ועל כל דבר ודבר שעולה בידו לקיים לשמור ולעשות הוא נותן שבח והודיה להשי"ת.

- בשבחן של ישראל המרבים בתורה וגמ"ח שהיא מעוררת רחמים וחסדים על ישראל -

ענין זה נוגע הן במצוות שבין אדם למקום, כתורה תפילה, דביקות במצוות ועבודת השי"ת, והן בכל תהלוכות החיים, ובמצוות ועניינים שבין אדם לחבירו, שבכל עת צריך האדם לעשות חשבון נפשו, וישתדל תמיד להיות בדרך עליה, דהיינו להוסיף עוד ועוד בתורה, מצוות, ומעש"ט. מצוה לספר בשבחן של ישראל, תהלה להשי"ת כי בדורנו אנו עם בני ישראל מרבים בחסדים במאוד מאוד, ובכל מקום ומקום בכל קצות תבל מקימים אגודות אגודות לפעולות חסד, ניכר בחוש ריבוי מעשי החסד בדור הזה ובפרט אצל היראים והשלמים ה'היימישע אידן'. וזהו הן בעזר וסיוע לבעלי משפחות בממון או

וכו', ואחר כמה שנים של עמל התורה בסוף התעלו ביותר ובקיאים היטב במאות דפים גמ' ותוס'. כמו כן הרבה אברכים שנבחנו על חלקים גדולים בש"ס וש"ע והתעלו יותר מכוחם הטבעי, ואפי' בבעה"ב הנבחנים במסגרת "משתמרת" שתחלה לא האמינו בעצמם שיוכלו להבחן חודש בחדשו וגם על סוגיות קשות, ואולם כאשר השתדלו ביגיעה ועמל זכו לראות ולהרגיש טעמה של תורה, ומתעלים תמיד בכל עניני היהדות.

ולכן בהכרח לדעת כי דבר זה מיסודות החסידות אשר קבע לנו במסמרות האי סבא קדישא בעל ההילולא זי"ע, שבד בבד עם ענין השמחה הגדולה שצריך להיות לכל אחד ואחד מישראל בכל דבר טוב ומצוה שזכה לקיים, ולהודות ולשבח להקב"ה על כל דבר ודבר, ולהיות שש ושמח על שזכה לקיים רצון בוראו, אם זה בהנחת תפילין, או בלבישת ציצית, שבכל רגע ורגע מקיים המצוה של ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם (במדבר טו, לח), וכן כשעוסק בתורה, ובקיום גמילות חסדים עם זולתו וכו', ויקיים בעצמו בחי' הכתוב (דברי הימים ב יז, ו) ויגבה לבו בדרכי ה', אולם מאידך צריך לדעת כי מה אני ומה חיי, והלא עדיין לא פעלתי כלום העולם לתקן נפשי רוחי ונשמת, ועוד דרך ארוכה בפני לבא אל הקודש.

ודבר זה הוא שורש גדול להשכיל ולהבין כי בהכרח לשלב ענוה ושפלות מחד והתחזקות מאידך, כי בדורנו אנו, דור נמוך וירוד אשר שרויים בקטנות המוחין, אם יהיה האדם בצער ונפשו עגומה עליו מתוך שפלות ושברון הלב על מצבו הרוחני, לא ישיג מכך כי אם נפילה נוספת רח"ל. על כן בהכרח שיתחזק תמיד להיות שש ושמח בחלקו, ויתן שבח והודיה להשי"ת כי ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת, ויודה וישבח על שזכה להיות שייך לעם היהודי והוא מבני א"ל חי אשר הוא מאמין בהשי"ת צור עולמים, וישתדל לעבדו עוד ועוד כפי יכולתו, ובכל מצוה ומצוה יהיה מלא שמחה וחדות הלב על שזוכה לעבדו ית"ש ולעשות רצון קונו.

בהצלחה יתירה ובידיעה ברורה על תלמודם, ואתם עמם עוד מאות אברכי הכוללים אשר המה אברכים חשובים, וב"ה ניתוספו ספסלי דבי מדרשא, וכולם יחד עמלים בתורה מתוך יגיעה יומם ולילה.

אף מאות בחורי החמד יושבים ועוסקים בתורה בטהרה מתוך עמל ויגיעה, ובכל כוחם משתדלים לעבוד את בוראם בשלימות, כשבוודאי כל זאת הוא רק בזכותו של אותו זקן מרנא רביה"ק הדברי חיים זי"ע, אשר הוא יסד וכונן, נטע והשריש לדורות עולם, יחד עם דמעות השליש ומסירות נפשו לעבודת השי"ת של כ"ק אאדמו"ר זי"ע, שבכך המשיכו שלא ייבוש המעיין ולא יקצץ האילן ח"ו.

וכאמור על כל אחד לדעת שצריך הוא להיות בבחי' מוסיף והולך, ולהוסיף עוד ועוד בתורה ועבודת השי"ת, ובפרט כאמור בעת הזאת אשר עם בני ישראל זקוקים לרחמי שמים מרובים, ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, ואין לנו חלילה לטעות אחר הטועים שמדמים כי אם יעמוד אדם אחר בראש יהיה יותר טוב, כי הלא כשוטים ופתאים ייחשבו, דבזמן קצר מאוד שכחו את אשר היה. כי אם להשריש בקרבנו כי אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם אלוקינו נזכיר, ובעת הזאת אשר עם בני ישראל המה עם לבדד ישכון, ומכל סביבותינו עומדים עלינו רוצחים שפלים ימש"ו החפצים לעקור את הכל, הרי משעננו וביטחוננו הוא רק בהשי"ת אשר הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל. והמשכת חסד ורחמים על ישראל ובחי' אור המקיף ושמירה דלעילא לישראל הוא על ידי תורה וגמילות חסדים יחדיו.

את אחי אנכי מבקש מכל אנ"ש כי ישתדלו כל אחד ואחד להוסיף על עצמו איזה קבלה טובה, להיות מוסיף והולך בתורה או בגמילות חסדים, בעניינים שבין אדם למקום ובעניינים שבין אדם לחבירו, להרבות שלום בעולם, לעמוד לעזר ולסיוע לזולתו, ואפי' במילה טובה ועידוד ובהלבנת שיניים לרעהו, כי במילה טובה אחת יכולים לרומם ולהגביה את האחר, והיפוך הדברים בשוה חלילה.

בסיוע במציאת מקום פרנסה מכובד וכו', והן לסיוע לחולים ומשמשיהם והמשפחות מסביב, ואף הוקם כאן לאחרונה מרכז לסיוע בשידוכי הצאצאים, כאשר העומד בפרק זה הריהו בבחי' אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, והאדם אשר בניו ובנותיו מתבגרים בתוך ביתו, הוא לבדו לא ידע אנה יפנה ויבוא, ופעמים הרבה אשר הסובבים עם מעט מחשבה יכולים לסייע בעדם בהצעה נפלאה וכו', כשאין דרוש לכך כי אם שיחת רעים אחד ע"י הטלפון וכדו'. כל אלו הדברים המה עניינים נשגבים וחשובים כל אחד בפני עצמו במאוד מאוד. ואמנם אל לנו להיות בבחי' מסתפק במועט, אלא תמיד בכל עת מוטל על כל אחד ואחד לחשוב ולראות מה יוכל לעשות על מנת לסייע לזולתו.

וכבר אמרו חז"ל (שבת דף קנ"א ע"ב) תניא רבן גמליאל ברבי אומר, ונתן לך רחמים ורחמך (דברים יג, יח) כל מי שמרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים, ומי הוא בדור הזה דור עקבתא דמשיחא כשחבלי המשיח הקשים מתגברים ביותר שאינו זקוק לרחמים בימים אלו, הלא אין לך יום שאין צרתה וקללתה מרובה משל חברתו, ובכל יום שומעים צרות ואסונות חדשים, דברים אשר לא שמענו מעולם. ומן ההכרח הוא להשפיע חסד ורחמים בעולם. והעצה לכך הוא להיות בכלל 'מרחם על הבריות' להשתדל עבור זולתו להקל סבלו מעליו ולסייע בעדו, ומתוך כך יזכה שירחמו עליו מן השמים, ויתבטל הדין ויתהווה מדת הרחמים חילופו.

כן אמרו חז"ל (סנהדרין דף צ"ח ע"ב) מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, ירבה בתורה ובגמילות חסדים. והאמת אגיד ולא אכחד כי אני מתפעל תמידין כסדרן כאשר אני מקבל הרשימות של אלו הנבחנים במפעל 'תורתם משתמרת', אשר אלו בעלי בתים העמלים וטרודים על המחיה ועל הכלכלה, וקיבלו על עצמם להיבחן על תלמודם, כשלשם כך צריכים הם ללמוד בהתמדה יתירה ולחזור ולשגן שוב ושוב את תלמודם, וביותר במסכתא שעוסקים בה כעת מסכת יבמות שאין הדבר עולה בניקל, ועם כל זה ישנם מאות בעלי בתים אשר נבחנים

גפ"ת ונתעטרו בתואר "החבר". המצטיינים עברו בזה אחר זה לקבל את התעודות המפוארות מידי מרן שליט"א כאשר מרן מאציל מברכות קדשו לכאו"א. ואלו הם שמות המצטיינים:

הב' החבר יקותיאל יהודה (ב"ר מרדכי שלמה) גבירץ נ"י מפעיה"ק, הב' החבר אהרן יחיאל (ב"ר בן ציון) פרלמן נ"י מחיפה, הב' החבר שמעון (ב"ר חיים מאיר) איימר נ"י מברכפלד, הב' החבר אהרן (בן להחל"ה ר' שלמה זלמן אליהו ז"ל) בריל נ"י מפעיה"ק, הב' החבר מרדכי (בה"ר חיים מאיר) בריל נ"י מפעיה"ק, הב' החבר צבי (ב"ר מנשה) ברנט נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יעקב (ב"ר ישראל) גלנץ נ"י מרחובות, הב' החבר שלמה יעקב (ב"ר פנחס) גרוס נ"י מאלעד, הב' החבר דוד יצחק (ב"ר בנימין) גרינשפאן נ"י מאלעד, הב' החבר שלום משה יהודה (ב"ר יוסף) דויד נ"י מפעיה"ק, הב' החבר מרדכי מנחם (ב"ר שלמה דוד) דייטש נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יקותיאל יהודה (בה"ר גדליה) ווינגרטן נ"י מאלעד, הב' החבר יצחק שלמה (ב"ר מנחם מנדל) וקסמן נ"י מפעיה"ק, הב' החבר ישראל אריה (בה"ר דוד) זלמנוביץ נ"י מפעיה"ק, הב' החבר בנימין (בה"ר יהודה) טאובר נ"י מביתר עילית, הב' החבר יוסף אברהם (ב"ר בן ציון) יעקובוביץ נ"י מקרית אתא, הב' החבר ידידיה (ב"ר דב משה) ישכיל נ"י מפעיה"ק, הב' החבר צבי (בה"ר רפאל מיכאל אליהו) מושקוביץ נ"י מקרית הבעש"ט פ"ת, הב' החבר אפרים פישל (ב"ר אביגדור חיים) מנדל נ"י מפעיה"ק, הב' החבר נפתלי הערצקא (ב"ר שמואל שמעלקא) פיליפ נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יעקב יוסף שלמה (בהג"ר אברהם חיים) פרנקל נ"י מאלעד, הב' החבר יחזקאל שרגא (ב"ר משה) קנר נ"י מירושלים, הב' החבר נפתלי (בהג"ר יעקב מאיר) קראוס נ"י מפעיה"ק, הב' החבר מאיר נפתלי צבי (ב"ר שמעון מרדכי) רוטנברג נ"י מויליאמסבורג, הב' החבר בנימין הכהן (ב"ר יעקב אריה) שווארץ נ"י ממאנשעסטער, הב' החבר יעקב שרגא (ב"ר צבי ב"ר יואל) שנק נ"י מאלעד ד' הב' בנש"ק החבר יקותיאל יהודה (בהג"ר שלום) אוברלנדער נ"י מקרית הבעש"ט פ"ת, הב' החבר משה (ב"ר שמעון צבי) איידליס נ"י מפעיה"ק, הב' החבר צבי אביגדור (ב"ר חיים מאיר) איימר נ"י מברכפלד, הב' החבר חיים זאב (ב"ר יוסף) ארנברג נ"י מב"ב, הב' החבר אברהם ישראל (בה"ר מנחם מנדל) ארנברג נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יקותיאל יהודה (בהג"ר ישראל משה צבי) בוים נ"י מפעיה"ק, הב' החבר משה (ב"ר נפתלי יחזקאל) בורד נ"י מפעיה"ק, הב' החבר נפתלי דוד הכהן (בהג"ר פרץ טוביה) בינדר נ"י מבית שמש, הב' החבר יעקב (ב"ר שלמה יהודה) בלעך נ"י מביתר עילית, הב' החבר ישראל (ב"ר שלמה) בעלז נ"י מפעיה"ק, הב' החבר צבי אביגדור (בה"ר נפתלי יצחק) ברגר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר שמואל שמעלקא (ב"ר יעקב ישראל) ברגר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יוסף נפתלי אלכסנדר (בה"ר חיים שלום) ברנסדורפר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר נפתלי

זכותו של בעל ההילולא מרנא הדברי חיים זי"ע, אשר בוודאי פעל בשמי מעל שגרו הקדוש ימשיך להאיר לעולמי עד, עד ביאת משיחנו ואח"כ גם כן, יגין עלינו שלא ייבוש המעיין ולא יקצץ האילן, ונוכל להתחזק במעט באור קדוש זה, ולחנך צאצאינו והדורות הבאים אחרינו לתורה עבודת השי"ת ויראת שמים מתוך קדושה וטהרה.

יעזור השי"ת שנוכל לקיים בחי' הכתוב (ישעי' יב, ג) ושאתם מים בששון ממעיני הישועה, ונשאב מבאר מים חיים כל המצטרך, הן ברוחניות והן בגשמיות, כי הלא לעבודת הבורא ב"ה צריך גם שפע בגשמיות, וכבר אמרו חז"ל (אבות ג, יז) אם אין קמח אין תורה, וכשלא יהיה לו לאדם די פרנסתו הן פרנסה כפשוטו והן בריות הגוף שוב נעשה ראשו כבד ומבולבל עליו עד שלא יוכל לעבוד את קונו כראוי. ונודע מאמר העולם וכן ידוע מצדיקים כי 'בראשית בר"א אלוקים', דבתיבת בר"א נרמז בני חיי ומזוני, כי 'ברא' משמע בני בארמית, וכן חיי היינו בריאות כנ"ל, וכן משמע בר-תבואה וזהו מזוני, וכל הג' אלו צריך להיות בראשית. וכן אמר מרן אאדמו"ר זי"ע בשם צדיקים על מה דאמרי אינשי 'בראשית ברא', שהראשית צריכים להיות בריאים, ולכן נרמז בתחילת התורה, שללימוד התורה צריך גם בריאות הגוף. ובכל מאמר דאמרי אינשי יש בזה דבר אמת, כי כן הוא האמת שעל מנת שיוכל האדם לעבוד את בוראו כראוי, בהכרח שיהיו לו בני ברוכי ונחת מהצאצאים, חיי אריכי מתוך בריאות השלימה, ומזוני ריחי שלא יחסר לו כל טוב.

יתן השי"ת לכל איש ואיש די פרנסתו ולכל גויה וגויה די מחסורה, שכל אחד יטול עמו אל תוך ביתו שפע ברכה והצלחה, ולכל בני ישראל היה אור במושבותם, ונזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

בסיום משא הקודש, החל הגה"צ אב"ד קהלתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א להכריז את שמות מצטייני בחורי הישיבה שנבחנו על מאות דפי

יהודה אליאס מחיפה, הרב יעקב יהודה מילר מחיפה, והרב משה אליהו בוים מפעיה"ק.

בברכהמ"ז על הכוס נתכבד המחותן כ"ק האדמו"ר מגארליץ שליט"א. לאחמ"כ החלו האדמו"רים והרבנים שליט"א, וקהל האלפים לעבור לאמירת לחיים ולברכת שלום, שנמשך שעה ארוכה.

אח"כ הגיש הר"ר יצחק ברכר הי"ו מנהל ארגון משתמרת רשימות מאות הנבחרים בב' הבחינות האחרונות במס' יבמות, מרן שליט"א עיין ברשימות, והביע קורות רוחו המרובה.

בשעה 11.30 הגיע מרן שליט"א למלון גלי צאנז, שם התקבצו מאות בחורי ישיבות ליטאיות מכל רחבי ארה"ק ל'ועידת בני הישיבות', שנערך עבורם לקראת זמן הקיץ הבעל"ט.

מרן שליט"א נכנס יחד עם גדולי ראשי הישיבות שליט"א, ונתן שלום להגאון הגדול רבי דוב לנדאו שליט"א ראש ישיבת סלבודקה, ולהגאונים הגדולים: רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקה, רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון, רבי שמעון גלאי שליט"א, רבי יגאל רוזן שליט"א ראש ישיבת אור ישראל, רבי שמואל זקס שליט"א מראשי ישיבת סלבודקה, רבי אברהם יצחק קוק שליט"א ראש ישיבת מאור התלמוד, רבי איתמר גרבוז שליט"א מראשי ישיבת אורחות תורה, רבי ברוך דוב דיסקין שליט"א מראשי ישיבת אורחות תורה, ורבי ישראל בונם שרייבר שליט"א ראש ישיבת נתיבת הדעת וגאב"ד קהילת בני פנחס באשדוד, ועוד.

תחילה האזין כ"ק מרן שליט"א לדברי ההדרכה וברכה של ראשי הישיבות הגר"ד כהן שליט"א, הגר"ד לנדאו שליט"א, והגרמ"ה הירש שליט"א. כאן ביקש המנחה הרה"ג רבי הלל מן שליט"א מרבני ישיבת 'נתיבות חכמה' ירושלים את כ"ק מרן שליט"א לשאת דברים לכבוד ההתכנסות.

ונשא מרן שליט"א מדברות קדשו, וזהו תוכנם:

אמר הכתוב (משלי כה, ו) במקום גדולים אל תעמוד, ובוש אני לעמוד כאן בפני גדולים, אולם מאידך במעמד זה ישנו התחזקות ושמחה גדולה עבורי, כשרואים עשרות בחורים הבאים להתכונן ולהכין עצמם כדבעי ולקבל על עצמם ביתר תוקף עול תורה ועול מלכות שמים, להיות דבוקים ושקועים בתורה הק', שעליה אמר הכתוב (דברים ל, כ) כי הוא חייך ואורך ימך.

כהיום הזה רואים בחוש ויודעים הכל כמה צדקו מאמר חז"ל (סוכה דף נ"ב ע"ב) אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, ובראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין (קידושין דף ל' ע"ב), כי בעוד

חיים (ב"ר מרדכי דוד בהגרש"י) גוטמן נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יקותיאל יהודה (ב"ר יחיאל יצחק מאיר) גנזל נ"י מירושלים עיה"ק, הב' החבר חיים ישראל (בהג"ר מאיר יוסף) דויד נ"י מפעיה"ק, הב' החבר לוי יצחק (בהג"ר אהרן יוסף) הלברשטאם נ"י מב"ב, הב' החבר יצחק דניאל (ב"ר אביגדור מאיר) וידער נ"י מב"ב, הב' החבר ישעיה זאב (ב"ר שמואל) וימר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר עמרם יצחק (בהג"ר משה) ויינגרטן נ"י מב"ב, הב' החבר שמואל (ב"ר אליעזר) ורטהיימר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יעקב (בה"ר דוד פינחס) טהלר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר צבי (ב"ר מרדכי אריה) טהלר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר חנוך זונדל (ב"ר ארון זאב) ישראלי נ"י מאלעד, הב' החבר צבי מנחם מנדל (בה"ר אהרן מרדכי) ישראלי נ"י מפעיה"ק, הב' החבר שמחה בונם (בה"ר מאיר) כהן נ"י מאלעד, הב' החבר יהודה הכהן (ב"ר מרדכי צבי) כץ נ"י מפעיה"ק, הב' החבר ישראל יצחק (בהג"ר יעקב שאול) לייזער נ"י מאלעד, הב' החבר שלמה (בהג"ר חיים שמואל דוד) לייזער נ"י נר"ו, הב' החבר פסח (ב"ר יחיאל חנא) לאנגסאם נ"י מאלעד, הב' החבר אברהם (בה"ר רפאל מיכאל אליהו) מושקוביץ נ"י מקרית הבעש"ט פ"ת, הב' החבר אליעזר (בהג"ר זאב יצחק) מילר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יוסף (ב"ר נתן דוב) מלר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר צבי אלימלך (בה"ר ניסן) מרמורשטיין נ"י מפעיה"ק, הב' החבר שלמה שבתאי (ב"ר אלימלך) משי זהב נ"י מפעיה"ק, הב' החבר דוד (ב"ר אברהם אבא) פיליפ נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יוסף נפתלי צבי (ב"ר אברהם אבא) פיליפ נ"י מפעיה"ק, הב' החבר יוסף (ב"ר נתן יחזקאל) פרידמן נ"י מאלעד, הב' החבר יצחק אייזיק (בהג"ר אברהם חיים) פרנקל נ"י מאלעד, הב' החבר זאב אריה (ב"ר משה דוד) קליין נ"י מעיה"ק צפת, הב' החבר אהרן שלום (בה"ר אלטר צבי משה) רייך נ"י מב"ב, הב' החבר דוד יהודה (ב"ר יחזקאל בר"מ) רייך נ"י מקרית הבעש"ט פ"ת, הב' החבר יחזקאל (ב"ר מנחם מנדל) רייך נ"י מקרית הבעש"ט פ"ת, הב' החבר שמעון שלום מרדכי (ב"ר חיים) רייניץ נ"י מב"ב, הב' החבר שמואל (ב"ר יהודה אריה) שטייגליץ נ"י מב"ב, הב' החבר רפאל (ב"ר צבי שמחה) שטיינמעץ נ"י מקרית הבעש"ט פ"ת, הב' החבר חיים מנחם (ב"ר יוסף שמואל) שטמר נ"י מפעיה"ק, הב' החבר דוד יעקב (בהג"ר אלעזר) שימון נ"י מפעיה"ק, הב' החבר מרדכי (ב"ר ידידיה) שנק נ"י מאלעד, הב' החבר אברהם (ב"ר בנימין) שר נ"י מפעיה"ק.

בסיום חלוקת התעודות הודה ראש הישיבות שליט"א לצוות הישיבה על החדרת הלימוד בתלמידים, שעתה רואים את פרי עמלם, בידיעת התלמידים את חומר הלימוד על בורים, וכן לצוות הבוחרים שליט"א, ובראשם הרה"ג רבי שלמה זלמן למברגר שליט"א המשקיע רבות להצלחת הבחורים, ואיתו עמו הרה"ג ר' ישראל אריה כץ שליט"א מפעיה"ק, הרה"ג ר' אברהם יעקב ברגר שליט"א נכד כ"ק מרן זי"ע, הרב יהודה לנדאו מחיפה, הרב זאב

זה שאמר הכתוב פקודי ה' ישרים, רצ"ל שמתהלך האדם בדרך הישרה, ועוסק בתורה הק' ובכך זוכה לשעבד הגוף לנשמה, הרי שאז משמחי לב, ומתקיים בו אמרם ז"ל (אבות ו, א) משמח את המקום ומשמח את הבריות, ומביא אורה ושמחה לכל העולם כולו.

יעזור השי"ת שבזכות כינוס זה אשר הוא בבחי' 'ויחם שם ישראל נגד ההר', כשמתכנסים ובאים להתכונן לקראת קבלת התורה, יתברכו כל ראשי הישיבות שליט"א וה' יאריך ימיהם ושנותם בטוב ובנעימים, ויזכו עוד רבות בשנים להרביץ תורה לעדרים ולהגדיל תורה ולהאדירה, כי הלא אין העולם מתקיים אלא בזכות התורה, ושיתווספו ספסלי דבי מדרשא, וניצוצי האורה והקדושה של תיבות התורה הק', בכל רגע ובכל שעה יצאו ויאירו לכל העולם כולו, ותגן על כל עם בני ישראל, עד אשר במהרה נזכה ואור חדש על ציון תאיר בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

אח"כ האזין מרן שליט"א לדברי הגאון רבי ברוך דוב דיסקין שליט"א מראשי ישיבת אורחות תורה. ובסיום נפרד מרן שליט"א מכל ראשי הישיבות שליט"א וחזר לביתו.

יום חמישי פר' קדושים ז"ך ניסן

לפנה"צ הגיע לביקור בקו"פ המחותן כ"ק האדמו"ר מסטריקוב שליט"א מירושלים, וזהו תוכן השיחה: האדמו"ר מסטריקוב: באתי לקראת שמחת הבר מצוה לבני שיחי'...

מרן שליט"א התעניין בשלומו וכו'.

האדמו"ר מסטריקוב: מצפים לישועה...

מרן שליט"א: בימינו כולם מצפים לישועה...

חז"ל אמרו (שבת לא, א) בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו וכו' צפית לישועה וכו', ובמהרש"א אי' דהיינו ישועות לשון רבים. ואולי המכוון בזה, שעד הישועה הכללית והשלימה צריכים לבקש על ישועות פרטיות לכל יחיד מישראל, להיות נושע בעול עם חברו. גם בתפילת י"ח אנו אומרים 'כי לישעותך קיוונו כל היום ומצפים לישועה', ואיתא ממקובלים שיכולים לבקש אז על עוד צרכים, אף שאומרים 'לישועתך'.

שבדורות עברו יתכן שהיה אנשים יראי ה' שומרי תורה ומצוות, אף בלא שעסקו בתורה, ולא ידעו ולא הבינו כמעט בדברי תורה, מכל מקום כהיום הזה הרי מלבד החיוב המוטל על כל אחד ואחד לקיים מצות עשה של לימוד התורה, כאשר מונה הרמב"ם מצות לימוד התורה כאחד מרמ"ח מצוות עשה, הרי שיש בזה שמירה והגנה מכל מדווי הדור, כי בלא תורה, ובלא החינוך לתורה ולדביקות בה, יחסר לו לאדם בעיקר היהדות רח"ל.

כל אחד ואחד שיושב ועוסק בתורה, עליו לדעת כי הוא חייל נאמן בצבא ה', וכדדרשו חז"ל (מכות דף י' ע"ב) בפסוק (תהלים קכב, ב) עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים, עומדות היו רגלינו במלחמה בשביל שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה. ועסק התורה הק' היא השמירה לכל בני ישראל ברוחניות ובגשמיות, כי אין לנו שיעור רק התורה הזאת. ואשריכם ומה טוב חלקכם כי אתם זוכים לשבת בהיכל ה'.

ויפורש הפסוק (תהלים יט, ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב, דרמז המשורר האלוקי דוד המלך ע"ה, שבכדי שיהיו פקודי ה' משמחי לב, בהכרח הוא שיהיו בבחי' ישרים, רמז למה שנאמר (קהלת ז, כט) האלוקים עשה את האדם ישר', ובאדם עצמו יש לכאן ב' ניגודים והפכיים, כי בעוד נשמתו הינה חלק אלוקי ממעל השואף תמיד לגדולות ולהתעלות במעלות התורה והיראה, הרי שנברא עם גוף ונפש הבהמית המושכו למטה, לענייני ארציות וחומר והבלי העולם הזה. וכבר פירשו הקדמונים כי לכוונה זו ברא הקב"ה את האדם באופן הזה, כי האחד ישלים את רעהו, ועיקר העבודה הוא לאחר נשמתו עם הגוף, עד שהגוף ישרת את הנשמה, ויזכה לעשות מגופו שיהיה כל כולו נשמה, כנודע מצדיקים.

והעצה לכך הוא רק על ידי לימוד התורה הק', כי התורה הק' היא שמקדשת את הגוף ומזככת את החומר הגשמי, ונותנת לו לאדם הכח לעמוד כנגד היצר הרע.

צפית לישועה, ולכן בברכה זו תכוין, שאתה מן המקוים לישועתו של הש"י.

^א ראה בפרע"ח (שער העמידה, פרק יט): באמרך לישועתך קוינו כל היום, יכוין למה ששואלין את האדם לאחר מיתתו,

ויבנה ביהמ"ק בין פסח ראשון לפסח שני, אם יקריבו קרבן פסח שני, ומשמע שאכן זהו זמן מסוגל לגאולה. בכל חודש ניסן, ובפרט בסוף החודש, ראו אצל מרן אאדמו"ר זי"ע ביתר שאת את גודל ציפיתו לקראת הגאולה שבוודאי תבא... ראו עליו ממש בחוש שהוא מצפה בכל רגע לגאולה.

זקה"ק הישמח משה זי"ע היה מצפה גדול לישועה כנודע. צדיקים אמרו עליו ניצוץ ירמיהו.¹

בדרשתו האחרונה אמר הישמח משה: הנה כבר זקנתי ויכול אני להשתבח במדת יעקב אבינו כחי וראשית אוני (בראשית מט, ג), גלוי וידוע לפני רבון כל העולמים דאלו הייתי יודע כי עד עכשיו לא נזכה לביאת המשיח, לא הייתי מסוגל לסכול זאת, אלא רימו אותי מן השמים ובכל יום אמרו לי שבעוד יום אחד יבוא, וכך דחו אותי מיום ליום, ושואל אני, וכי רבותא היא להוליך שולל יהודי זקן [אן אלטן נאַר], ואני מבקש שעכ"פ כעת תביא את הגאולה השלימה, ושמא תאמר שבבקשת הגאולה אני דורש את טובת עצמי, על כן הנני מגלה דעתי ואומר שאני מקבל על עצמי שישרפו אותי ויפזרו את אפרי על השבעה ימים ושמעולם לא אדע שמשיח בא, ובלבד שיבוא ויתגדל ויתקדש שמיה רבא.

מרן אאדמו"ר זי"ע אמר שאביו הרה"ק מרודניק זי"ע ביאר עפ"ז את דברי רבי יוחנן (סנהדרין צח, ב) שאמר ייתי ולא איחמיניה, שביקש על ביאת המשיח ואף אם הוא בעצמו לא ידע מזה כללה (שפע חיים, רעד"ר ח"ד, פרשת ויקהל, מאמר ו, אות ח).

כל חדשי ניסן ותשרי, טרם שעלה על יצועו היה הישמח משה זי"ע מזהיר את הגבאי שמיד כשמשיח

מרן שליט"א: הרי לפי תורת הבעש"ט הכל אחד, הקב"ה משתתף בצערן של ישראל, וכל צער שלנו הוא צער כלפי מעלה.

יש לומר בדרך מליצה למה שואלים 'ציפית לישועה', כי כשהאדם עומד ליתן דין וחשבון על כל מעשיו, הרי לא תמיד התוצאות הם טובות, ולכן שואלים אותו, האם עכ"פ היית מצפה לישועה מחמת שעברו עליך צרות וקשיים שונים... דאם כן יש לך עכ"פ איזה אמתלא, משא"כ אם הכל הלך למישרין בלי שום צער ועגמת נפש.

ובאמת זה פלא מה ששואלים דווקא על הציפיה לישועה. **האדמו"ר מסטריקוב:** אולי כי זה קשור לתשובה... שכן על הפסוק (דברים יח, ג) תמים תהיה עם ה' אלקיך, כתב רש"י, התהלך עמו בתמימות ותצפה לו'. ורומז על ציפיה לישועה. והפסוק הזה תמים תהיה וגו', הוא מפסוקי התשובה, כידוע מהרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע שתיבת תשובה מורה על חמשה פסוקים, ת'מים תהיה עם ה' אלקיך, ש'ויתיה ה' לנגדי תמיד (תהלים טז, ח), ו'אהבת לרעך כמוך (ויקרא יט, יח), ב'כל דרכך דעהו (משלי ג, ו), ה'צנע לכת עם אלקיך (מכילתא, פ' ח).

מרן שליט"א: איתא מהחיד"א (דבש לפי, מערכת ת, אות ח) בשם האריז"ל, דתיבת תשובה נוטריקון ת'ענית ש'ק ו'אפר ב'כיה ה'ספד, ומוסיף החיד"א שבזמננו קשה הדבר וצריכים לכה"פ לקיים ת'ורה, ש'בת, ו'ידוי, ב'ושה, ה'כנעה.

מרן אאדמו"ר זי"ע היה רגיל לומר, שימים אלו שבין פסח ראשון לפסח שני, מסוגלים לגאולה, וראיה לדבר ממה שנסתפקו בירושלמי (פסחים, פרק ט, הלכה א; ועי' מנחת חינוך, מצוה שפ) באם יבוא משיח לגאלנו

ובהגות מהר"ש וויטאל שם: וגם אני מכוין, לצפות לישועת ה', שעושה עמנו להצילנו מכמה פגעים רעים בכל יום ובכל רגע. ומצאתי תועלת גדול כמה פעמים בכל זה.

² ראה בספר מנורת זהב (פרשת שופטים): פעם אחת בימי התשובה, כד הוה יתיב הרב הצדיק בוצינא דנהורא שרגא דאורייתא איש אלקים קדוש מוה"ר זושא מהאניפליא ז"ל על כסאו, וכל העם עומדים עליו מן הבוקר עד הערב, והרב הצדיק הנ"ל נשא עיניו ולבו לשמים, וישב בהתבקות המוחין להשם יתברך מופשט מכל מחשבות גשמיות כדרכו בקודש, והנה אחד מתלמידיו שהסתכל על רבו נתנוצץ בו הרהור תשובה והיה מהרהר בתשובה שלימה והתחילו עיניו להוריד דמעות, וכאשר ראו התלמידים האחרים איך שזלגו עיניו דמעות, והבינו זאת, נתלהבו הם גם כן מזה, וכדרך הגחלת שאחד מתלהב מחברו כן נתלהבו כולם אחד מחברו, ונתהווה בין כל התלמידים התעוררות והתלהבות גדולה, וזלגו עיניהם דמעה בתשובה שלימה לשמו יתברך ועמדו בפחי נפש.

וכאשר הרגיש זאת הרב הצדיק ז"ל, נשא עיניו למקום ואמר, רבונו של עולם, הנה בודאי הגיע עכשיו העת והעונה לעשות תשובה, אלא שאתה יודע האמת שאין בי כח לעשות תשובה, אבל מה יכול זושא לעשות יעלה לך האותיות של תשובה, היינו ראשי תיבות של תיבת 'תשובה' שהם אותיות שכל אות מורה על פסוק אחד, ת' רומז לפסוק ת'מים תהיה עם ה' אלוקיך, ש' רומז לפסוק ש'ויתיה ה' לנגדי תמיד, ו' רומז לפסוק ו'אהבת לרעך כמוך, ב' רומז לפסוק ב'כל דרכך דעהו וכו', ה' רומז לפסוק ה'צנע לכת עם אלוקיך, וסיים אחר זה ואמר זאת יעבוד זושא לעבודת השם יתברך לבוא על ידי זה לתשובה.

³ וראה גם בספרו אהבת דוד (דרוש טו"ב לשבת תשובה): וכבר רבינו האר"י ז"ל גלה סודו, דצריך נוטריקון של תשובה, תענית שק ואפר בכיה הספד, ודבריו חיים וקיימים. ואני ההדיוט אומר,

דלפי הדור והמקום והזמן שאומרים שאינם יכולים לעשות כדברי האר"י ז"ל, לפחות יזהרו בקצת דברים המקיימים התשובה ונצרכים אליהם, והם ארזי הלבנון הרמים, והם ראש תיבות של תיבת תשובה, תורה שבת וידוי בושה הכנעה.

¹ כן מובא בתהלה למשה: ושמעתי שאמרו עליו צדיקי דורו כי הוא ניצוץ ירמי הנביא וכו'.

ובספר פאר וכבוד (אות ב) מסופר: הרה"ק [בעל ישמח משה] זל"ה אמר פעם אחת כי נתגלגל זה ג"פ בזה העולם, פעם הראשון היה מיוצאי מצרים והיה גדול מאוד ושמו נכתב בתורה"ק, פעם שנית לא רצה לאמר מי היה, ופעם שלישית הוא עתה בדור הזה. וכאשר ספרו זאת להרה"ק מקאלעף [מהר"א מקאליב זי"ע] אמר להמסובין, כי פעם שניה היה נשמת ירמיהו הנביא ע"ה, והא לכם ב' סימנים לדבר, כי הוא מקונן מאוד על חורבן בית ג', וגם לומד בכל יום קפיטל תנ"ך בירמיהו. וסיפרו זאת להרה"ק מהר"ם זל"ה, ואמר, אם יודע, יודע, רק חידוש בעיני כי מהיכן יודע.

עוד ספרו נכדי הישמח משה, כי פעם ביקר הרה"ק מהר"א מקאמארנא זי"ע באוהעל [על ציון אביו הרה"ק רבי סנדר מקאמארנא זי"ע הטמון באוהעל], וכבדו הייטב לב זי"ע לומר דברי תורה, ולא רצה לומר באתרא דהישמח משה, באמרו מאחר שהוא מנשמת ירמיהו הנביא, ועליו אמרו חז"ל (מגילה יד, ב) 'ובמקום דקאי ירמיה היכי מתנביא איהי'...

² וראה בספר חמדה גנוזה (ח"ב): עוד שמעתי מאחי הה"צ מרודניק שליט"א ששמע מא"ז מסיגענט ששמע מא"ז מאוהעל שאמר, "רבש"ע רחם על עמך ישראל ושלח להם הגואל צדק, ועל עצמי איני חושב כלל, כי אני מקבל עלי שלא אראה אותו כלל, ושקודם ביאתו ישרפו אותי ויפזרו את האפר מגופי על שבעה ימים, והעיקר רק שיבוא". ובזה נראה לי מה שאמרו כמה מהאמוראים (סנהדרין צח, ב) ייתי ולא אחמיני, הכוונה כנ"ל, שאפילו אני לא אראה אותו, מ"מ רק יבא.

באופן נעלה יותר...

האדמו"ר מסטריקוב: מסופר על הרה"ק הר"ב מפשריחא זי"ע שהיה קורא לכמה מהתלמידים לסעוד עמו 'וועטשערע' [סעודת ערבית], ופעם שאל אותם אם לילה קודם ביאת המשיח גם יאכלו וועטשערע, ואמרו שלא יאכלו, ואמר להם, אם כן שמא עכשיו הוא הוועטשערע שלפני ביאת משיח... בלעם אמר (במדבר כד, יז) 'אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב', והיינו שגדולת וגאולת ישראל תהיה בעוד זמן רב ולא בקרוב, אבל אנו צריכים לידע שיהיה בקרוב ממש.

ככה חיו הצדיקים...

מין שליט"א: היום הוא כבר בוודאי 'קרוב'...

מין אדמו"ר זי"ע היה רגיל להביא מה שכתב החכם הקדמון רבי יוסף אבן יחייא, מחכמי ספרד בתקופת הגירוש, שכותב בספרו פירוש חמש מגילות (דף קי, א) על הכתוב בספר דניאל (ח, יד) ויאמר אלי עד ערב בוקר אלפים ושלש מאות ונצדק קודש, וז"ל, "כי בסוף החמשת אלפים ושבע מאות שנה לבריאת העולם בקירוב, אם מעט קודם או מעט אחר כך, יבוא קיצינו בעזרת ה'". ומין אדמו"ר זי"ע היה מפליא זאת מאד, שכתב על חמש מאות שנים אחר כך, שרק אז תהיה הגאולה! ואמר, דמה שכתב "אם מעט קודם או מעט אחר כך", בוודאי יכול להימשך עוד כארבעים

יגיע יעוררו משנתו. ולפני השנה היה פושט מעליו רק את הבעקישטשע ואת מנעליו, כדי שיהיה מוכן במהירות ככל האפשר לילך לקראת משיח צדקנו.

הישמח משה זי"ע אמר לפני פטירתו, שהרבה צדיקים אמרו שלאחר פטירתם לא ינוחו ולא ישקוטו עד אשר יחושו את הגאולה השלימה, אבל בהגיעם למעלה משכו אותם לגן עדן, אבל הוא לא ירשה שירמו אותו, ולא ישקוט עד שתבוא הגאולה... ומקובל שצדיקים אמרו, שבהגיעו למעלה כבדו אותו לומר דרשה, ושאחרי הדרשה יבוא משיח, והוא עדיין עומד ודורש!... פעם היה אמור שיבוא אליו לשבת חתנו הרה"ק האריה דבי עילאה זי"ע, וכיון שהדרכים היו בחזקת סכנה המתין לו הישמח משה, וכאשר נתאחר הזמן הלך לבנתיים למקווה, ואמר למשמשו שכאשר יגיע האורח יבוא מיד לומר לו. ובזמן שהיה הישמח משה במקווה, הגיע האדב"ע, והגבאי נכנס למקווה ואמר: ער איז דא... וכששמע זאת הישמח משה נרתע מאד ואמר: אכן, הוא כבר הגיע, והוא בא מיד לאוהעל... והיה בטוח שמשיח בא ורץ מיד החוצה, וכששמע שהכוונה על חתנו האורח, נאנח...

בזמננו גם מצפים לישועה, וגם יש היסח הדעת... הרי אילו מצפים באמת ובחוש בהרגשה שמשיח צדקנו יכול לבוא בשעה הקרובה, הרי ככל ההתנהגות היתה

וועט מען נישט קענען אריין דערווישן. אבער בעוה"ר (כן אמר הרה"ק בעל ייט"ל) מהאט דעם רב (הרה"ק מסאנו) אויך אריין דערווישט, עס איז דארט דא אסאך אמצעות אריין צי פאפן, אבער איך (כן אמר על עצמו הרה"ק בעל ייט"ל) וועל מיר שוין אכט געבען, אבל בעוה"ר גם הוא נעדר מאתנו, וה' ישמע קול גאולה בב"א.

וראה עוד שם, שהגה"ק המהר"ם א"ש זצ"ל אמר בנוגע לדרשתו הארוכה של הישמח משה בעולם העליון: ער האט שוין גימגעט זאגן 'ובא לציון גואל'...

¹ ראה שפע חיים דרשות חורש"י תשל"ט פרשת ויחי: כשם שיעקב אבינו סבר שהגאולה העתידה תהיה בימיו, כן מצינו במשך כל הדורות שהיו רבים וגם גדולים שחישבו את הקץ לימיהם, כמו רבי סעדיה גאון (ראה רש"י, דניאל ז, כה) והרמב"ן (בראשית ב, ג; ספר הגאולה, מאמר ד), ועוד ראשונים (ראה דעת זקנים לבעלי התוספות, דברים כח, סג; רבנו בחיי, בראשית ב, ג), ולא אבו להעלות על לבם שיארכו הימים בגלות כל כך עד היום הזה.

אחד ומיוחד היה מגדולי הדורות שלא חישב את הקץ לימיו, אלא כבר לפני כחמש מאות שנה חזה ברוח קדשו שהגלות תמשך עד היום, הלא הוא החכם הקדמון רבי יוסף אבן יחייא, מחכמי ספרד בתקופת הגירוש... דבריו אלו של רבי יוסף אבן יחייא הובאו גם על ידי בנו בספרו שלשלת הקבלה (דרוש על ביאת משיחנו) שנדפס לפני כשלוש מאות שנה, אלא ששם כתב בשם אביו שמשיח יבוא בשנת ה' אלפים ת"ש, אך כאמור כשמעיינים שם בספר רואים שכתב, מעט קודם או מעט אחר כך. ונאף שאנו עומדים היום כבר ל"ט שנה אחר שנת ת"ש, שנראה בעינינו כזמן רב, מכל מקום לפי ערך אריכות הגלות כאלף ותשע מאות שנה, נחשב זה למעט.

על כל פנים, חכם זה היה יחיד בענין זה שכתב כבר בימיו שמשיח יבוא רק חמש מאות שנה אחריו [ובאמת חידוש הוא איך שלא חשש להדפיס בימיו דברים כאלו עלי ספר]. בעוד שרוב המפרשים ברוב ציפיתם לביאת המשיח חישובו את הקץ לימיהם, וכאמור שגם יעקב אבינו סבר שכבר בימיו יהיה עולם התיקון בביאת המשיח ותחיית המתים. ע"כ.

וראה עוד בשיעור חורש"י פרשת ויצא תשל"ה: כבר הראיתי זאת בשעתו להגה"ק ממנוקאטש צוק"ל, שהוא דבר חידוש שיכתוב הקץ על הרבה שנים רחוק ומופלג מזמננו, ובשעתו חרה לי למה

¹ כן מובא בתהלה למשה: ופעם אמר כי פליאה נשגבה בעיניו על הצדיקים ורבותיו הקדושים אשר נשמתם בגן עדן העליון, מדוע ולמה ישתקו ולא ירעישו כל העולמות להביא לימות המשיח, ואך אמר כמתנצל עבורם שלפי דעתו והשערות הושיבו אותם בעולם התענוג העליון, ומרוב התענוג הגדול שצדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה שכחו כל הענין אשר נעשה בעולם השפל וידמה להם כאילו משיח כבר בא. ואמר, שבאם למשל ירצו לעשות לי בזאת, לא אטוש את עמי ולא אעזוב להטעותי, ושמעתי אומרים בשם ה' הק' מו"ה מאיר מפרימישלאן צללה"ה שאמר בדרך קרוב להלצה, אל יפלא בעיניכם כי הצדיק מאוהעל שותק בעולם העליון ולא פעל עוד הגאולה, כי כבדו אותו בדרשה כבואו שמה, ועוד משה עומד ומשמש בהדרגה.

וראה בספר פאר וכבוד (ערך הייט"ל, אות יח): פ"א דברו מענין ביאת משיח, סיפר הרה"ק [בעל ייטב לב] זל"ה כי שמע מפה הרה"ק בעל דברי חיים זל"ה ואמר בזה"ל, דער רב (הוא הרה"ק מראפשיץ) האט פארציילט דאס דער רבי ר' מנעדעלע מרימנאב אמר קודם פטירתו כי אחר הסתלקותו יתאמץ למאוד כי יהיה זמן הגאולה ולא יכנס לגן עדן עדי יבטחוהו על ככה, וכן היה, והראו לו הרבה ענינים שונים, און מ'האט אים נישט גיקענט אריין דערווישן אין גן עדן, עס איז דאך נישט דיא צייט גיוועהן משיח זאל קימען, והראו לו את הכינור כנגן המנגן דוד המלך ע"ה, איז עהר נאך גיגאנגן נאך דעם מתיקות פין קול הכינור, ושכח את כל אשר לפניו ונכנס בתוך הגן עדן, דאס איז גיוועהן דער רבי ר' מענדעלע. דער אלטער איהעלער (בעל הישמח משה) האט גיזאגט, אים וועט מען שוין נישט אריין פאפען, איהם האט שוין נישט גיניצט דאס פידעלע פון דוד המע"ה, האט מען אים מכבד גיוועהן מיט א דרשה, ואמרו לו בעת כי יסיים הדרשה יבא משיח, אין אזוי זאגט עהר נאך די דרשה (ואמר הרה"ק מסאנו, ברוך! בנו הרה"ק מגארליץ) דו מיינסט אפשר דאס איז א גוזמא? ניין, עס איז אמת, עהר זאגט נאך די דרשה, כי יש למעלה שפע חכמה ודעת עד אין גבול, ומשפיעים לו תמיד חידושים נפלאים והוא בנפשו דימה אז עהר האט ערשט אנגיהאויבן צו זאגן, כי שם, הוא למעלה מן הזמן והעבר והעתיד הכל חד. נו, מ'האט עהם אויך אריין גיפאפט. אבער מיד (כן אמר הרה"ק מראפשיץ) וועט מען שוועריגליך אריין פאפין. ואמר הרה"ק מסאנו, מהאט דעם רב (הרה"ק מראפשיץ) אויך אריין דערווישט, נאר מיד קלער איף

הייתם יודעים מה עומד לבוא על בניכם, הייתם שוככים על פניכם ובוכים, או ווי מה שעומד לבוא...

כאשר סיפר זאת בנו זקה"ק מרודניק בשנת תרע"ו בתקופת המלחמה העולמית הראשונה, כאשר אמרו לו שישנם כעשרת אלפים אלמנות מבני ישראל רח"ל והרבה פליטים, הוסיף ואמר: כששמעתי את דברי אבי ידעתי שיבואו צרות, אבל על צרות נוראות כאלו לא פללנו. ואחר כך הוסיף, ועכ"ז אילו ידעתי שעל זה נתכוון אבי, הייתי שש ושמה, אבל תאמינו לי אילו ראיתם כל מה שאני רואה היום כפי מה ששמעתי מאבי, הייתם אתם נופלים לארץ ובוכים בבכיות נוראות. ומרן אאדמו"ר זי"ע אמר, שבשעת מעשה לא היה מסוגל להבין איך אפשר לומר כן כאשר ישנם צרות נוראות כל כך. אמנם אחר כך בשנות השואה האיזומה רח"ל ראו הכל את הכוונה האמיתית.

אכן היה אז מצב שהסתירו הכל גם מהצדיקים, אבל היו צדיקים שראו וחזו מה עומד לבוא. מרן הדברי חיים היה קורא לבנו הרה"ק מגארליץ 'בני החכם'.

מרן אאדמו"ר זי"ע היה רגיל לומר, דעיקר חבלי משיח שנבאו חז"ל, היתה כוונתם על צרות ושפלות ברוחניות, שחזו את ירידת הדורות ואת חילול השם ועלבון התורה. וביאר גם בזה מה שאמר רבי יוחנן ייתי ולא איחמיניה, דאם היה מדובר רק על צרות גשמיות למה אמר רבי יוחנן כן, והלא הוא אמר (ברכות ה, ב) "דין גרמא דעשיראה ביר", ובוודאי לא היה מונע עצמו מלהיות בדורו של משיח מחמת צרות הנוגעות לגוף. אלא בהכרח שהכוונה לצרות רוחניות.

אבל ברור ומוסכים שאנו כבר מתקרבים לגאולה, ועומדים ממש על פתח הגאולה.

יש איזה מאמר צדיקים על השעון של הרבי מלובלין, שמקשקש בקול שמחה על כך שמתקרבים כבר לגאולה... **האדמו"ר מסטריקוב:** להיפוך מכל שעון שמקשקש בקול עצב על עוד רגע בגלות...¹

וגם שעון ישן שהיה תלוי תמיד בהחדר שהיה הרבי מלובלין זצ"ל יושב שם. ובנסיעתו בחזרה מלובלין עם הגבאי על הדרך התחיל לילך גשם חזק מאד שלא היה באפשרות לנסוע הלאה, והיה מהמוכרח לעמוד בכפר אצל כפרי יהודי אחד ולהמתין עד שיפסק הגשם, וכאשר הגשם הלך איזה ימים היה שם כל הזמן, ואחר שהפסיק הגשם ורצה לנסוע לדרכו תבע ממנו הכפרי הזה בעד האכסניא ובעד האכילה סכום כסף, ואמר הרה"ק הנ"ל כאשר שכסף מזומן אין לו רק חלקו ירושה מטלטלים קדושים והוציא כל המטלטלין וגם השעון הישן, והניחם על השולחן ואמר להכפרי שיבחר לעצמו איזה חפץ בעד הסכום שהוא תובע ממנו, ואמר הכפרי לאישתו בואי ונתייעץ איזה חפץ לקבל, והראה לה הבגדים והחגורה, ואמרה אליו שזאת לא שוה כלום בעד, רק השעון הישן אפשר לקבל כאשר שנצרך לנו לחלוב את הפרה בכל יום בבוקר בשעה בדיוק, וגם הכפרי הסכים לזה וקבלו את השעון בעד החוב, והרה"ק נסע לדרכו.

הכפרי הזה תלה השעון בחדר ששכב שם למען לשמוע היטב בכל יום השעה לחלוב את הפרה. ואחר זמן רב נסע והסבא קדישא הרבי ר' בער מראדישיץ זצ"ל דרך אותו רב ובא לעת ערב להכפר הזה ללון שם, ונתן לו הכפרי הזה את החדר אשר היה תלוי בו השעון הזה, והנה כל הלילה לא היה ישן הרבי מראדישיץ זצ"ל רק הלך בשמחה ורקודים אנה ואנה, ובבוקר שאל הכפרי מדוע לא ישן הרבי כל הלילה, ואיזה שמחה היה לו שהלך בריקודים כל הלילה.

וחמישים שנה. אבל גם מאז עברו כמה וכמה שנים. **האדמו"ר מסטריקוב:** כבר אוחזים עוד מעט בסוף שנות הת"ש...

מרן שליט"א: אתמול היה היא"צ של מרן הדברי חיים זי"ע. בנו הצעיר הרה"ק רבי ישעיה'לע מטשחויב זי"ע בהיותו ילד - הוא היה כבן י"ב שנים בהסתלקות אביו - שאל פעם את אביו מרן הדברי חיים זי"ע באם עוד יזכה לראות פני משיח, ונתהרהר מרן הד"ח זי"ע לכמה רגעים, ואמר: באם הנך תזכה לדורו של משיח? ... אם תהיה 'גאר גאר גאר גאר' אן אלטע איד אז תזכה לראותו...

צריכים רק לידע מהו השיעור "גאר"...

מרן אאדמו"ר זי"ע ביאר עוד פעם מה שאמר רבי יוחנן ייתי ולא איחמיניה, שאין הכוונה שלא רצה להיות בדור האחרון קודם ביאת המשיח, אלא שכיון שראה את הצרות העתידים לבוא על בני ישראל בדור האחרון, הן צרות בגשמיות והן צרות ברוחניות, ידע בנפשו שלא יוכל לסבול את קושי הצרות, ולכן אמר ייתי ולא איחמיניה, היינו שלא יוכל לראות זאת, ולא שאינו רוצה לראות זאת.

זקה"ק מרודניק זי"ע אמר כבר בתקופת מלחמת העולם הראשונה, שירדה אכזריות לעולם ולכן יכולים לסבול הצרות, ובלא זה היאך היו יכולים לסבול. וסיפר על אביו הרה"ק מגארליץ זי"ע שבכל פעם שהיה שומע על איזה צרה, היה מתעלף, ואילו כיום שומעים צרות רבות ורעות ואין מתעלפים, והסיבה לזה כי ירדה אכזריות לעולם.

זקני הרה"ק מגארליץ זי"ע היה כל ימיו בדיחא דעתיה והיה אומר ווערטלעך, אולם בסוף ימיו כמעט ולא עלתה בת שחוק על שפתיו, והיו שדימו בנפשם שנפל למרה שחורה. פעם שוחחו כמה מבני הבית מחוץ לחדרו, ושחקו מאיזה ענין בקול, וכשמע הרה"ק מגארליץ את קול השחוק, יצא אליהם ואמר: לאכט'ס לאכט'ס, אם

אחר את הזמן כל כך, וכי עד אז נצטרך לחכות לביאת המשיח. עכ"פ דבר חידוש נפלא הוא, שהרי בדרך כלל כל מחשבי הקיצים היו רגילים לחשב את הקץ באופן שיהיה קרוב לזמנם ולדורם, כמו שרואים בפירוש"י בדניאל שם וכדומה, אבל שאחד יכתוב ויפרסם בשנת רפ"ח שזמן הגאולה יהיה בעוד יותר מארבע מאות שנה, כזאת לא מציינו, והרי זו נבואה ברורה ביותר. אף אם נאמר שכתב כן מחמת חשבונו שעלה לו כן בפירוש המקראות בדניאל שם, אם כן לא היה לו לומר רק בשנת ת"ש או מעט קודם לכן, ומה הכריחו לכתוב "או מעט אחר כך", אין זאת אלא שרוח ה' דיברה בו ומילתו על לשונו, שהיה ברור אצלו שביאת המשיח לא יהיה לפני שנת ת"ש כי אם לאחריה.

ואף שכתב שם "או מעט אחר כך" וכבר עברו לפנינו שלשים וחמש שנה, הנה אף שאצלינו הרי זה שנים רבות כי לפי תוקף אורך הגלות יום לשנה יחשב, אבל לפי ערך אלפי השנה שמבריאת העולם ולפי כל חשבון שנות הגלות שמבאר שם, הרי זה מעט בשנים. ובספר שלשלת הקבלה, שהוא ספר מפורסם יותר מבן המחבר הנ"ל, מביא (בדרוש על ביאת משיחנו) דברי אביו, שמישיח יבא בשנת ת"ש. אבל באמת לא דייק בדבריו כ"כ, שהרי כותב להדיא שיבוא בשנת ת"ש או מעט אחר כך. עיי"ש עוד באריכות.

¹ ראה בספר 'זכותא דאברהם' (נחלי אמונה, עמ' מ): סיפר הרה"ק ר' יוסף טארטשינער זי"ע, אחר הסתלקות אביו הרבי הקדוש מלובלין זי"ע קיבל את חלקו ירושה בגדי משי של שב"ק, וחגורה

תחילה ירד מן המטה והתחיל לאכול, עד ששב לאיתנו לגמרי ויהי כאחד האדם. אחרי כמה שבועות דחקה בו זוגתו שיסע לברלין, כדי להיבדק שנית אצל הרופאים ולוודא שאכן חלפה מחלתו. ואכן כך עשה ואחרי שהרופא בדק אותו אמר שכפי הנראה היה כאן איזו טעות, כי לא נמצא בו שום זכר ושארית מהמחלה, והוסיף הרופא ואמר שמעולם לא קרה אצלו דבר כזה.

*

מֶרְן שְׁלִיט"א כבדו בלחיים וכו', ואמר לבחור הבר מצוה: אני כבר מצוה שלי הוכרחת לומר כל הפלפול, בלי להחסיר כלום...

האדמו"ר מסטריקוב: בשבת העליה לתורה או כבר מצוה? **מֶרְן שְׁלִיט"א:** כבר מצוה.

האדמו"ר מסטריקוב: מֶרְן זי"ע לימד את הפלפול? **מֶרְן שְׁלִיט"א:** בחלקו, והייתי צריך להוסיף ולהשלים. בשמחת הבר מצוה שלי השתתף הגאון הרב מפוניבז' זצ"ל, ואחר שאמרת כל הפלפול משך כעשרים דקות, נהנה מזה ואף נישק לי על מצחי וכו', ואחר כך אמר בדרשתו שרואים כיום שהוטב מצב הדור לעומת מה שהיה בדורות הקודמים, ושישנם הרבה לומדים ותלמידי חכמים עוד יותר ממה שהיה מקודם, והאריך בזה הרבה.

ומֶרְן אאדמו"ר זי"ע שכאב לו מאד ירידת הדורות, אמר אחר כך כשנשא את דברותיו, שהוא יבאר את דברי הרב מפוניבז', דהנה הדור שלנו הוא כה ירוד ופחות ושפל, ולכן כל מה שלומדים נחשב מאד לעומת הדורות הקודמים, אבל איך אפשר לומר שהיום לומדים יותר מהדורות הקודמים, והלא בווארשא היו בעלי בתים וסוחרים לומדים ובקיאים הרבה יותר מאלו הלומדים בזמננו, וכשהלכו ברחובות העיר בשבת שמעו מכל הבתים קולות של לימוד התורה ושירות ותשבחות. וסיפר שבצאנזער קלויז בטארנא היה תקנה שיבואו ללמוד קודם התפילה, ולא התפללו לפני השעה תשע. ובשעות לפנות בוקר כבר לא היה מקום פנוי בבית המדרש שהיה מלא וגדוש בלומדים, וכך למדו כארבע או חמש שעות לפני התפילה, ואחר התפילה הלכו לעבוד, וכשגמרו העבודה שוב באו לבית המדרש ללמוד, וכן היה בעוד מקומות, והבעה"ב אז למדו כעשר או שנים

איזה שיעון קיר וחקר לדעת של מי הוא, וכשהגיד לו בעל הבית שזה נפל בחלקו מירשתו של רבו הרבי מלובלין, אמר אותו תלמיד כי אכן נודע הדבר, והסביר כי בכל שיעון שמקשקש ריי קול הקשקוש מעורר דאגה בלב איש על שעוד רגע ועוד שעה חלפו משנות חייו וקצו מתקרב ובא, ואילו שיעון זה שהיה של רבו הקדוש [שהיה מקור השמחה] קול הקשקוש שלו מעורר רגשי שמחה בעומק הלב על כי חלף עוד רגע משנות גלותנו ושקרובה ישועתנו לבוא.

ובאמת שמטעם זה בכל עת ורגע היה לנו לברך ברכת שהחיינו וקיימנו והגיענו להתקרב לימות המשיח, אלא שאם כן אין לדבר סוף, ולפיכך יסדו לברך עכ"פ ביום טוב של ראש השנה על שעברה שנה נוספת מימי עניינו ומרודינו בגלות המר הזה, ושהגיענו לשנה זו שנת גאולה וישועה. ומניחים פרי להראות שנתבשלו הפירות של השנה הזו ותמה עוד שנה משנות הגלות, ועל דא קא מברכינן.

מֶרְן שְׁלִיט"א: כאמור, הרה"ק מגארליץ היה בדיחא דעתיה ודרכיו היו גבוהים ורמים... שמעתי ממֶרְן אאדמו"ר זי"ע, על עשיר גדול מהעיר יאסלא שנחלה ונפל למשכב, ונסע לדרוש ברופאים בעיר ברלין והם קבעו שיש בו מחלה ממארת בבני מעיים ל"ע וצריך לנתחו מיד, אך כשנתחו אותו ראו שאין יותר מה לעשות, ומיד פטרו אותו לביתו. ובהיות חרב חדה מונחת על צוארו, נסעה זוגתו לגארליץ, וכשקרא הרה"ק מגארליץ את הפתקא אמר, שאם יתנו לו שלש מאות רייניש יבטיח לו רפואה שלימה. היא יצאה מיד ולוותה כסף מאנשים שהכירה, וחזרה כשבידה כל הסכום, והרה"ק מגארליץ הבטיח לה שבעזרת השי"ת יבטיח מיד ויהיה לו רפואה שלימה.

ושם ביאסלא גר איש חסיד אחד שהיה מחסידיו וידידיו הנאמנים של הרה"ק מגארליץ, וכששמע על כך - והוא ידע כל השתלשלות העניינים שהיה עם חולה מסוכן זה - עלה בלבו חשש שמא לא גילו לפני הרה"ק מגארליץ את מצבו האמיתי של החולה ואת דברי הרופאים שנאשו מחייו, וחשש שלבסוף אם לא יבטיח החולה יצא מזה לזות שפתים וחילול השם, לכן קם מיד ונסע לגארליץ כדי להציע בפני הרה"ק מגארליץ את הדברים כהייתן.

כשבא ונכנס אל ביתו נאווה קודש ניסה תחלה להתחמק מבלי להגיד את סיבת בואו, אבל הרה"ק מגארליץ בפקחותו הבין מיד שדבר בפיו, ודרש ממנו במפגיע שיאמר בשביל מה הוא בא. אז פתח הלה ואמר דהיות שכך וכך היה מעשה והוא חושש שמא אין הרבי יודע שהאיש הוא חולה מסוכן מאוד שהרופאים אמרו נואש לחייו, ולא נשאר לו לחיות יותר מכמה שבועות, על כן היה נחוץ לו לבוא ולהודיעו על כך. פתח הרה"ק מגארליץ וגער בו כדרכו בקודש בלשון שנינות, ידעתי זה מכבר שעונך צרה בכסף שנזדמן לי מן השמים, האם רצונך שאתחלק עמך... ואחר כך הסביר, וכי בשביל מה לי לדעת איך ובאיזה מחלה נחלה, האם רופא אני שצריך לדעת פרטים אלו, אני איני אלא מתפלל להשי"ת שיהודי זה יהא לו רפואה שלימה, ומה זה עסק שלי מהות מחלתו ומה אומרים הרופאים, וכי אין בידו של הקב"ה לרפאות כל המחלות שבעולם... לא עברו אלא ימים מועטים והחולה התחיל להתחזק,

והשיב לו הסבא קדישא אמור נא מהיכן בא אליך השעון הזה, וסיפר לו הכפרי שהשיגו בעד דמי האכסניה מאיש אחד שלא היה לו לשלם, ואז אמר הסבא קדישא ז"ל כי לא היה יכול לישן כי בשומעו את ההכאות של המורה שעות היה ניכר לי תיכף שהשעון הזה הוא מאת רבינו הקדוש מלובלין זי"ע, יען כי כל הפעמונים של מורה שעות נשמע קול המודיע לבעליו כי נתקרב השעה אחת לפני מיתתו, אף שגם הידיעה הזאת היא נצרכת מאד לבני אדם, אבל מעורבת בתוהו ועצבות, אבל לא כן השעון של הרבי מלובלין זי"ע אשר מוציא קול צהלה ורינה כי נתקרב בכל פעם שעה אחת לביאת משיח צדקינו, אכ"י, לכן מרוב שמחה לא היה יכול לישן, והיה רוקד מרוב שמחה, זי"ע. וראה בשפע חיים (ראש השנה, מאמרי קודש, אות פ): ויבואר על פי מאמר אחד מהצדיקים הקדושים, מתלמידיו של הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע, שהתאכסן פעם אצל אכסניא וראה שם

השמים, וכל המצטרך להם בשפע ברכה והצלחה, הן בבני הן בחיי והן במזוני רויחי לאין שיעור. והנה השפעות אלו יורדים לכל אחד ואחד מישראל ללא יוצא מן הכלל, אלא שלא כל אחד זוכה לגשת אל האוצר האצור עבורו ונשפע עליו מן השמים, ואין מפתח האוצרות נמסר ביד כל אחד ואחד, כי פעמים יש ומשאיירים המפתח בגנזי מרומים ואינו נמסר ליד האדם. על כן העצה היעוצה לו לאדם החפץ לקבל אף את המפתח אל האוצר, הוא על ידי שבת קודש, אשר שבת הוא מקור הברכה, ועל ידי שמירת שבת כהלכתה וקדושת שבת יזכה לקבל המפתח ולקבל שפעת הטובה הנשפעת אליו מן השמים. ולזה נהגו תיכף בשבת אחר פסח להכין חלה בצורת מפתח, לרמז כי מפתח האוצרות ינתן לאדם בכח שבת קודש. ויפורש בזה אמרם ז"ל (שבת דף י' ע"ב) מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, רצ"ל שהאוצר והשפע הנשפע לכל איש מישראל אצור בבית גנזי המלך הבורא ב"ה, והעצה לקבל מפתח האוצר הוא על ידי שבת קודש, והבן.

בברכהמ"ז התכבד - הגה"ח רבי מרדכי שבת אייזנברגר שליט"א מח"ס בירווי הלכות. אח"כ עברו הקהל לקבל פירות.

הפלפול היה עה"פ בפרשתן וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם, איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' אלוקיכם, אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני ה' אלוקיכם, ראוי לבאר שייכות כל הני מקראות אהדדי.

ויתכן לומר בזה בדרך דרוש, דהנה ברש"י בפסוק איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, הביא דרשת חז"ל (בב"מ דף ל"ב ע"א), סמך שמירת שבת למורא אב, לומר לך אע"פ שהזהרתך על מורא אב אם יאמר לך חלל את השבת אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות, ונודע קו' החזקוני (בפרשתן) דלשיטת הטור (יו"ד סי' ר"מ) דבאביו רשע אינו מחויב לכבדו, א"כ כשאמר לו אביו חלל את השבת רשע הוא ואינו חייב בכבודו, וא"כ למ"ל קרא שלא ישמע לו, הלא בלא"ה אינו מחויב בכבודו.

וכ"ק אאדמו"ר זצללה"ה בדרוש לפרשתן, ביאר בזה די"ל דכל הקושיא מעיקרא ליתא, כיון דאי לאו דגלי קרא דלא ישמע לאביו לחלל שבת, הו"א דגם בכה"ג הו"ל מצוה לקיים דברי אביו

עשר שעות, יותר ממה שהכולל יונגעלייט לומדים היום.

אמנם אני אומר תמיד, שכנראה הקב"ה מרוצה מאתנו, דאם לא היה מרוצה היה מביא כבר את משיח... כשרואים למעלה שלמרות ירידת הדורות וכל המצב הקשה עדיין יש ריבוי כזה של לומדי תורה, הרי זה מעורר נחת רוח עצומה... מי פילל ומי מילל, כל כך הרבה אורה בדור חשוך כזה... שבשפלנו זכר לנו...

האדמו"ר מסטריקוב: מסופר כי כשהיה פעם הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זצ"ל בווינה - בתקופה שהיה שם אביו הרה"ק מהרי" זצ"ל - יצא בליל שב"ק לרחוב העיר, ושמע קול תורה בוקע מבית כנסת קטן שם בסביבה. ניגש לשם ועמד על יד הדלת משך זמן כי לא רצה להפריע ולבטל את הלומד. כשנכנס לבסוף פנימה ראה חייל יהודי יושב ולומד בעיון גדול. כשהרגיש החייל בנכנס, קם ממקומו וניגש אליו, והרה"ק מהרי"ד שאלו מה טיבו, וסיפר שכאשר נלקח לצבא ביקש מהשי"ת שיעזור בידו שלא יבוא לידי חילול שבת ח"ו. הוא נשלח לקצין לשרת אותו, וביקש מהקצין שיתן לו חופש בשבת, והקצין מילא בקשתו, וקיבל עליו שהשבת תהיה כולה קודש לה' ובמשך כל השבת הוא לומד ומשתדל לא לבטל מלימודו.

וכשמע זאת הרה"ק מהרי"ד, אמר, מי יודע אם אנשים כאלה אינם מעכבים את הגאולה, כי יכול להיות שאצל הקב"ה חשוב יותר לימוד של זה מאשר קרבן פסח ותמיד, ובפרט שלומד עם מסירות נפש... אמנם עכ"ז אנו צריכים לעשות את שלנו...

מרן שליט"א: אף שיש להקב"ה נחת רוח, אנו צריכים לבקש על כבוד שמים וחילול השם שיש רח"ל. וירידת הדורות שרואים ממש מחודש לחודש ומיום ליום, הנסיונות והקשיים... השי"ת יושיענו בקרוב ממש. ונפרדו לשלום.

שב"ק פרשת קדושים כ"ט ניסן - 'שבת מברכים אייר'
קבלת שבת התפלל לפני העמוד - הרה"ג ר' אריה יהודה בלומנטל מנה"ר בישיבה"ק.

בשוה"ט היה החלה עם צורת מפתח כנהוג (החלה חרוט עליה עם מפתח, וכן הביאו חלה אחד בצורת מפתח, ופרס מרן שליט"א מב' החלות). כן הגישו מצה במאכל המרק.

בשוה"ט התכבדו בזמירות, כל מקדש - הרה"ג ר' שמואל נטע זלמנוביץ ר"מ בישיבה"ק לצעירים דברי חיים פעיה"ק, מה ידידות - הרה"ג רבי יוסף דוב אייזנברגר שליט"א רא"כ עיון והוראה במרכז התורה.

במהלך השוה"ט אמר מרן שליט"א:

נראה לבאר בטעמא דמילתא להמנהג הקדום שבשבת שאחר חג הפסח מכינים חלה בצורת מפתח (שליסל חלה). דהנה מבואר בחז"ל (ר"ה דף ט"ז ע"א) דבפסח נידונים על התבואה, ובספה"ק האריכו כי ביום שביעי של פסח, נשפעים על כל ישראל שפע טללי אורה מן

עשה דמחויב לעשות מצוותו ע"ש, וכוונתו דהכא גבי אונס מיירי שהאשה אומרת לא בעינא, וכמש"כ רש"י שם דהשתא נמי מלמדין אותה לומר איני רוצה, לכך כיון דאמרה לא בעינא ליתיה לעשה דלידחי ל"ת, משא"כ בכיבוד אב כשאמר האב בעינא איכא עשה, ומבואר לפי"ז דהא דקאמר בגמ' דבאמרה לא בעינא לא דחיא לל"ת, היינו דווקא כשאמרה אבל בלא"ה שפיר אליהם למידחי ל"ת, ולפי"ז א"ש הא דאיצטריך קרא להכי.

ואולם אכתי יש לעיין בזה, לפי"מ שכתבו התוס' בעירובין (דף ק' ע"א) בהא דנתערב דם מתן ד' במתן א', דרבי אליעזר אומר ינתנו במתן ד', ורבי יהושע אומר ינתנו במתנה אחת, א"ל ר' אליעזר הרי הוא עובר על בל תגרע, א"ל ר' יהושע הרי הוא עובר על בל תוסיף, והקשו התוס' (ד"ה מתן) ליתי עשה דמתן דם ולידחי לאו דבל תוסיף, ותי' דהכא לא שייך עדל"ת דלא דמי לכלאים בציצית כיון דהעשה בא ע"י פשיעה והיה יכול להתקיים בלא דחיית הלאו, עיי"ש.

מעתה יש לבאר דהיאך הו"א דעשה דכיבוד אב דוחה ל"ת דשבת, הרי עצם הדבר שאביו מצווהו לעשות מלאכה בשבת שהוא דבר שהתורה מתעבת, בכה"ג לא שייך עדל"ת דאין לך עשה הבא ע"י פשיעה יותר מזה, ואע"ג דאחר הציווי הו"ל בכלל מצות כיבוד מ"מ הרי בכה"ג לא אמרינן עדל"ת, דלא דמי לכלאים בציצית שהרי התהוות המ"ע בא ע"י פשיעת האב, והו"ל ממש כהך דתערובות דמים, דאע"ג דעתה יש שם דם שמוחה ליתנה לד' הקרנות ויש מקום לומר דעשה דמתן דם דוחה ללאו דבל תוסיף, מ"מ כיון דמעיקרא נתהוה ע"י פשיעה שלא נזהר בתערובות הדמים, שוב לא אמרינן בה עדל"ת, א"כ ה"ה בני"ד דעצם ציווי האב לעשות מלאכה בשבת הו"ל פשיעה, ודו"ק.

ואין לומר דלגבי הבן אינו בכלל עשה שע"י פשיעה, כיון דהוא עצמו לא פשע כלום, דזה אינו, דהרי גם לגבי תערובות הדם נאסר על כל הכהנים לזרוק במתן ארבע ע"י דחיית עשה לל"ת, אפי' לכהנים שלא היו שם ולא פשעו בה, דהרי סתם התנא שלא ליתנו במתן ד', משמע

דאתי עשה דכיבוד אב ודחי לאיסור שבת, ולפי"ז נמצא דאין במעשה הבן שום עבירה שהרי הותרה לו איסור שבת לצורך מ"ע דכיבוד אב, מעתה ממילא לא נחשב אביו רשע שהרי לא צווהו לעשות דבר האסור לו, על כן שפיר איצטריך קרא לאשמועינן דאל ישמע לו, עכ"ד (ושוב ראיתי שכבר כתב עד"ז החיד"א בחומת אנך בפרשתו, והגרעק"א בדרו"ח ב"מ ל' ע"א, וחזר על הדברים בתשו' ח"ג סי' פ', וכ"כ חתנו בשו"ת חת"ס ח"ו סל"ז, וכ"ה ביושב אהלים בפרשתו).

ואע"ג דשבת הו"ל עשה ול"ת, מ"מ כבר כתבו התוס' ביבמות (דף ו' ע"א, ד"ה ניגמר) דמש"ה ס"ד דעשה דכיבוד אב דוחה עשה ול"ת דשבת, משום דהוקש כבודם לכבוד המקום ועדיף מעשה דשבת, והו"ל עשה דשבת כמאן דליתיה, ואע"ג דמלאכת שבת הו"ל ל"ת שיש בו כרת ומיתת בי"ד, מ"מ בגמ' יבמות שם לדברי התוס' (בד"ה שכן הכשר מצוה) בסוגיא שם דמסקנת הגמ' דקרא איצטריך ללאו דמחמר דהוי ל"ת גרידא עיי"ש, ומה גם דלשיטת הרש"ל (ביבמות דף ד' ע"א) למסקנא דגמ' קי"ל דעדל"ת שיי"ב כרת.

ואמנם לכאן יל"ע בזה, דהנה בכתובות (דף מ' ע"א) מקשינן בגמ' לגבי הא דקתני התם במתני' דאונס שאנס אשה האסורה לו אינה רשאי ללוקחה, אמאי ניתי עשה דולו תהיה לאשה ולידחי לל"ת דאיסור נישואיה, ומשני היכא אמרינן עשה דוחה ל"ת כגון מילה בצרעת דלא אפשר לקיימיה לעשה אבל הכא אי אמרה דלא בעינא מי איתיה לעשה כלל.

ומדברי התוס' (שם ד"ה נייתי) מבואר דאף כשאמרה בעינא לא אליהם למידחי לל"ת, דכיון שיש אפשרות שלא יתחייב בעשה וכגון באומרת לא בעינא, מהשתא קליש כוחו ולא דחיא לל"ת עיי"ש. ולפי"ז ה"נ בכיבוד אב כיון דאי אמר האב לא בעינא ליתא לעשה, א"כ בלא"ה אינו דוחה לל"ת ולא איצטריך קרא שלא ישמע לו.

אלא דכבר הקשו בתוס' ישנים שם בשם הר"ר עזרא דא"כ אמאי איצטריך קרא ביבמות (דף ה' ע"ב) דאין עשה דכיבוד אב דוחה שבת הא ליכא עשה, דאי אמר האב לא בעינא לכיבוד מי איתיה לעשה כלל, וי"ל דהתם מ"מ מיד כשצוה האב הוי

דבר איסור, ומשו"ה הו"א שישמע לו ואיצטריך קרא דאני ה' שלא ישמע לו.

וע"ד פלפול י"ל דהאי מילתא תליא ביסוד דין עדל"ת, אם הוא מגזה"כ, והיינו משום דמצד הסברא לא הו"ל לדחות דל"ת חמור ממ"ע, כדמשמע בפשטות הסוגיא דיבמות (דף ז' ע"א) דאמרי' התם אטו עשה דוחה את ל"ת לאו ל"ת חמור מיניה וקאתי עשה ודחי ליה וכו', הרי דל"ת חמור מעשה עי"ש, ולפי"ז דמצד הסברא ל"ת חמור מעשה אין בדין שידחה מפניה, אלא דילפינן מכלאים לציצית דעדל"ת כדדריש הש"ס בריש יבמות (דף ד' ע"א), א"כ הואיל וחידוש הוא שחידשה תורה דעשה הקל דוחה ל"ת החמור אין לנו בו אלא חידושו, דרק היכי דהוי דומיא דכלאים בציצית דוחה לל"ת, אבל בעשה שבא עי"ש פשיעה לא נתחדש דין עדל"ת. אבל אי הא דעדל"ת הוא מצד הסברא ואינו דבר חידוש, יען כי מעלת העשה גדולה ממעלת הל"ת, מעתה י"ל דבכל גווני עדל"ת אף בכה"ג שאינו ממש בדומה לכלאים בציצית, ולכן גם עשה שע"י פשיעה דוחה לל"ת, וזה כעין מש"כ הברוך טעם (דין עדל"ת פרק א' (בתרא) דף ל"א ע"א מדפה"ס) לגבי הא דאין עדל"ת אא"כ הו"ל בעידנא דמיעקר ללאו מקיים העשה, דהטעם משום דהא דעדל"ת הו"ל חידוש דעשה הקל דחי לל"ת החמור, לכך אין לך בו אלא חידושו דרק בדדמי לכלאים בציצית דהוי בעידנא, עי"ש.

והנה האחרונים כתבו בטעם דעדל"ת, לפימ"ד (קידושין דף מ' ע"א) דמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ומחשבה רעה אינו מצטרף, נמצא דבקיום מ"ע הו"ל כעושה ב' מצוות דהיינו המחשבה לחוד והמעשה לחוד, משא"כ בל"ת דמחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה, לכך מעלת העשה יותר מהל"ת ודחי לה, (עיין שו"ת נהרי אפרסמון יו"ד סי' קל"א, גבעת פנחס דרוש לש"ש בסוה"ס, תולדות ישראל פר' ויצא, ועוד), ובאמת גם לולי זאת דנימא דמחשבה רעה אינו כמעשה י"ל על דרך זה דכאשר מקיים מ"ע יש בה ב' מצוות, משא"כ כשעובר על הל"ת לצורך קיום המ"ע ליכא כלל מחשבת עבירה וא"כ נחשב למצוה אחת, לכך העשה דוחה לל"ת ודו"ק.

דבכל ענין הדברים אמורים, ולא לישתמיט תנא לומר דרק אותו הכהן שפשע בשמירת הדם הוא שאינו נותן את הדם כיון שפשע, אבל כהן אחר נותן את הדם במתן ד' דעדל"ת, וע"כ דליכא נפק"מ בכך וכל שנוצר ע"י פשיעה לא אמרינן בה דין עדל"ת.

ואין לומר דאין זה נחשב כפשיעה מאחר והאב סבור דכה"ג אין איסור מלאכה בשבת מצד עדל"ת, הא ליתא, דמ"מ כיון שיש לו אפשרות למנוע מבנו לכבדו בענין זה, והוא אינו חש לכך הו"ל קצת כעין בא ע"י פשיעה, וגם דמי להך דאי אמרה לא בעינא דליתא לעשה.

והנה בשער המלך (פ"ג מהל' נדרים ה"ו) תמה על מש"כ התוס' הנ"ל בעירובין דהיכא דהעשה בא ע"י פשיעה והיה יכול להתקיים בלא דחיית הלאו אין דין עשה דוחה ל"ת, דקשה ע"ז מסוגיא דזבחים (דף צ"ז ע"ב) דתנינן כל אשר בבשרה יקדש, יקדש להיות כמוה אם פסולה היא תפסל ואם כשרה היא תאכל כחמור שבה, ומקשינן ואמאי וניתי עשה ולידחי ל"ת (פרש"י נתי עשה דואכלו אותם דכשירה, ולידחי ל"ת דלא תאכל דפסולה, ואע"ג דאיכא ל"ת באכילת פסולין כדאמרינן בפסחים (דף כ"ד ע"א) כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן ל"ת על אכילתו) עי"ש, ולפי"ד התוס' מאי מקשי והא הכא ע"י פשיעתו הוא בא, שע"י שפשע ולא נזהר נגע בשר פסול בבשר קודש ובלע זה מזה, וכיון שהיה יכול לקיים העשה בלא דחיית הלאו אם לא ע"י פשיעתו א"כ לא אמרינן בכה"ג עדל"ת, והרי הוא דומה ממש לההוא דנתערבו מתן ד' במתן אחת עי"ש. וכמה אחרונים נקטו דאמנם דב"ז דאין עשה דוחה ל"ת שע"י פשיעה הוא מן הסוגיות החלוקות הן, דלסוגי' דגמ' זבחים לא ס"ל הכי, עי"ש.

מעתה יצא לנו דהא דאיצטריך קרא דכשאמר לו אביו לחלל את השבת אל ישמע לו, היינו משום דהו"א דכיון דעשה דול"ת א"כ מצווהו על דבר המותר לו ואינו בכלל רשע וכו"ל, דבר זה נכון רק אי נימא דגם עשה הבא ע"י פשיעה דול"ת, וממילא כאשר אמר לו אביו חלל שבת יש מקום שידחה עשה דכיבוד אב לכל איסור שבת, וי"ל דלכן אביו אינו רשע כיון שאינו מצווהו על

פשיעה דול"ת, וי"ל דבכך פליגי סוגיות הגמ' בערובין ובזבחים, דסוגי' דגמ' בעירובין ס"ל דאין מעלה לעשה לעומת הל"ת, ולכן אין עשה שע"י פשיעה דול"ת, וסוגי' דגמ' בזבחים ס"ל דהעשה עדיפא מל"ת, ולכן ראוי שידחה בכל ענין, ודו"ק.

ואמנם מצינו עוד טעם במפוי' (עי' בס' טללי אורות פר' תרומה בשם הג"ר יהונתן זצ"ל, ובס' זכרון יצחק פר' לך אות ד') על מה שהקדימו נעשה לנשמע, דרצו להורות דגדול שאינו מצווה ועושה והיינו דהעדיפו לעשות לפני שיהיו מצווים מפי הגבורה, ואמנם כ"ז דוקא אם גדול שאינו מצווה ועושה, משא"כ אם גדול המצוה ועושה לא שייך טעם זה.

היוצלמ"ז דאי גדול המצווה ועושה בהכרח דמה שהקדימו נעשה לנשמע הוא כי המ"ע חשוב טפי כי הם כפולים, וממילא דשפיר נוח לו לאדם שנברא משלא נברא. אבל אי גדול שאין מצווה ועושה א"כ לכך אמרו נו"נ, ולעולם הל"ת חשובים טפי וממילא דנוח לו לאדם שלא נברא משנברא.

והנה כ"ק אאמו"ר זצלה"ה (דרוש כ"ה ניסן תשכ"ב י"ס גליון א' הובא ביצי"פ ריש פרשתן) פי' מאה"כ קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם, דכבר תמהו קמאי וכי ידמה יציר ליוצרו אל מי תדמיוני ואשׁוה יאמר קדוש. ותו"ד עפי"ד חז"ל (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג) שגם הקב"ה מקיים את מצוות התורה. ולכאן צ"ב האיך מתקיימים המצוות שנצטוונו לקיימם באופן גשמי על ידי הקב"ה כביכול. אלא דאי' בספה"ק שהמצוות שבנ"י מקיימים הם בשליחותו של הקב"ה, נמצא דמה שאנו מקיימים נחשב כמו שהוא מקיימם, והיינו מה שאמרו שהקב"ה מקיים מצותיו.

אלא שיש לעיין בזה מהא דקי"ל (קידושין דף מ"א ע"ב, ועוד) דצריך שיהא השליח דומה להמשלח, מדכתיב לענין תרומה כן תרימו גם אתם, מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית, ולכן אין העבד נעשה שליח לקבל גט אשה מיד בעלה לפי שאינו בתורת גיטין וקידושין, ואם כן איך יכולים בני ישראל להיות כשלוחיו של הקב"ה, וכי ידמה יציר ליוצרו.

וי"ל עפי"מ שכתבו המפוי' (עי' מוצל מאש עמ"ס

ועד"ז ביאר הרה"ק הר"ר שמעלקא (פתיחה במילי דאגדתא בהקדמה לסמיכת משה, והובא בחדושי הר"ש על הש"ס, עירובין דף י"ג) בהא דאי' בגמ' עירובין (דף י"ג ע"ב) שתי שנים ומחצה נחלקו ב"ש וב"ה הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא, נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, וכתבו המפוי' דח"ו לומר על מעשה אלקינו דנוח היה שלא נברא, דהרי רצון הטוב להטיב ואמר הכתוב וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד.

אלא דנודע מש"כ המהרש"א (בסוף מכות) דנמנו היינו שמנו את המצוות וראו שהל"ת מרובין מהעשין, ונמצא דהו"ל קרוב להפסד מלשכר, לכן גמרו והכריעו דנוח לו שלא נברא, מעתה דבמ"ע יש בה ב' מצוות דהיינו המחשבה לחוד והמעשה לחוד א"כ הו"ל ב"פ רמ"ח, לכן שוב הוי קרוב לשכר מלהפסד ונוח לו לאדם שנברא, עפי"ז פי' מאה"כ (בראשית ו, ה) וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ, היינו שראה כי הרעות מצד העבירות מרובים על המצוות, וכ"ת דהרי מצד המחשבה המצוות מרובים, עז"א וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, שהרי כל מחשבתם אפי' בשעת קיום מצוה המה מחשבות פיגול, ובאשר לכך וינחם ה' כי עשה את האדם, דהרי נוח לו שלא נברא, ודפח"ח, (וראה חדושי הרר"ש הנדמ"ח דף ל"ט ע"א שציין בהערה להרבה ספרים שהביאו דב"ז, וע"ע בכסף נבחר פר' קרח מ"ש כע"ז ודב"ש וב"ה אזלי לשיטתן).

ובכך יש להמתיק מש"כ המפוי' (חוט המשולש פר' תרומה בשער המים) דלכן הקדימו בני ישראל במ"ת נעשה לנשמע כי נעשה רומז למ"ע שהוא בקום ועשה ונשמע רומז לל"ת שהוא בשוא"ת, ונתכוונו להורות דמעלת העשה גדולה יותר ממעלת הל"ת עי"ש. ולהאמור דכיון דבכל מ"ע יש בה ב' מצוות לכך הקדימו נעשה לנשמע שהרי הל"ת אין בה רק מצוה אחת.

מעתה דהטעם דעדל"ת משום דמ"ע חשוב יותר מן ל"ת כי יש בה ב' מצוות וכאמור, א"כ הא דעדל"ת אינו דבר חידוש ולא בעינן שיהא דומיא דכלאים בציצית וממילא דאפי' עשה שע"י

ממי שאינו מצווה ועושה, עכתו"ד. עכ"פ מבואר מדבריו דכיון דאנו כשלוחי הקב"ה אשר קדשנו במצוותיו, לכן גדול המצווה ועושה ממי שאין מצווה ועושה.

עוד נקדים דאמרו בגמ' (סנהדרין דף ל"ח ע"ב) דממה שאמר הקב"ה במעשה בראשית (בראשית א, כ"ז) ויאמר אלקים נעשה אדם וגו', דלכאן הול"ל אעשה אדם כי הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, ולכך מכאן פקרו המינים לומר שיש ב' רשויות.

ואמנם הטעם דנאמר נעשה אדם, כתבו המפוי' עפמ"ד במד"ת (תזריע פרק ט) לא יגורך רע, א"ר אליעזר בן פדת בשם רבי יוחנן אין שמו של הקב"ה נזכר על הרעה אלא על הטובה, תדע לך שהוא כן שבשעה שברא הקב"ה את האור ואת החשך וקרא להן שמות, הזכיר שמו על האור ולא הזכיר שמו על החשך שנא' ויקרא אלקים לאור יום ולחשך קרא לילה הרי הזכיר שמו על האור אבל כשבא לחשך אינו אומר קרא אלקים לחשך לילה אלא קרא לילה, וכעיי"ז במד"ר (ב"ר פ"ג, ס"ח) א"ר אלעזר לעולם אין הקב"ה מיחד שמו על הרעה וכו' עיי"ש, ולכן כיון דנוח לו לאדם שלא נברא משנברא לכך לא ייחס הקב"ה את בריאת האדם לעצמו אלא בלשון רבים נעשה אדם והבן.

והנה כתבו קמאי דשורש מצות כיבוד מורא האב הוא מצד הכרת הטוב כיון שהם הביאוהו לחיי העולם, ולכך השוה הקב"ה כבודם לכבוד המקום כי המה שותפים ביצירה וכדאחז"ל בקידושין (דף ל' ע"ב), ועי' ברמב"ן סוף פרשתן שהאריך בזה, והחת"ס בריש פרשתן העיר דלפי"ז אי נימא דנוח לו לאדם שלא נברא משנברא, יש מקום לערער על מצוות כיבוד או"א שהרי אין תועלת במה שהביאוהו לחיי עוה"ז, דאדרבה נוח לו שלא נברא משנברא, יעו"ש בדבריו.

מעתה יומתק המשך וסדר הכתובים, דכיון דהזהיר הכתוב קדושים תהיו פי קדוש אני ה' אלוקיכם, והיינו דקדושתו ית"ש מאיר אל תוך בניי שיתקדשו ע"י שמקיימים המצוות בשליחותו, ומעתה דחשיבי כשלוחי השי"ת בקיום המצות מהאי טעמא גדול המצווה ועושה,

גיטין דף כ"א ע"א) בגדר מהות שליחות, דמשו"ה מעשי השליח מועיל להתייחס אל המשלח, כי המשלח מוסר ומקנה את כוחו להשליח, וזה שאמרו דשליח של אדם כמותו, דהיינו השליח מקבל את מהות וכח המשלח. ולפי"ז הקב"ה אשר ציוונו במצוותיו, כביכול מוסר לנו מקדושתו, ובכך יש לבני ישראל איזה דמיון כביכול כלפי מעלה, ולכן מועיל מעשה המצוה שיהא נחשב כמו שנעשה בשליחותו, וזהו אמרינו בברכת המצוות אשר קדשנו במצוותיו, שלצורך מה שציוונו הקב"ה לקיים את מצוותיו בשליחותו, בעבור זה מסר לנו מקדושתו וקדשנו.

וזש"ה קדושים תהיו, ויתעורר התמיהה האיך אפשר, ע"ז מפרש ואזיל, שזה משום שקדוש אני, דכיון שמקיימים את המצוות בשליחותי, אני מוסר להם מקדושתי שיהא בכוחכם לקיים את מצוותי, וכיון ש'קדוש אני', אף בני ישראל מקבלים מקדושתי ומתקדשים, עכתוד"ק.

והנה בעצי חיים (ר"פ וירא, בשלח, משפטים) ביאר מאמר חז"ל (קידושין דף ל"א ע"א) גדול המצוה ועושה משאינו מצווה ועושה, דלכאן הוא היפך הסברא, דהסברא נותנת שמעלה יתירה הוא מי שאינו מצווה ואף על פי כן הוא עושה. אלא דגודע מ"ש האוה"ח הק' בפרשת המרגלים (במדבר יג, ב) שתמה איך נפלו ראשי בני ישראל שנבחרו על פי ה' הבוחן לבות וכליות והעיד הכתוב עליהם כולם אנשים שהם צדיקים ובאותה שעה כשרים היו (כמובא ברש"י שם), ברם כתב וזל"ק, לצד שכוונת המשלחים היתה רעה, תפעיל פועל הרע בשליח, ויחזור להיות שלוחו של אדם כמותו, ויולד בו תכונה רעה מה שלא היתה בו קודם, כדרך שתולד בחינת הקדושה בשלוחי מצוה לטובה אות, ולזה הגם שהיו צדיקים, בהתחלתם עשות ההליכה לרגל נולד בהם תכונה רעה מכח המשלחים ויעצו להדיח, עיי"ש.

לכן שפיר אמרו דגדול המצווה ועושה, משום דאז האדם נעשה שלוחא דרחמנא, וממילא נולד בו תכונה קדישא מצד המצווה הוא המשלח הבורא ב"ה כביכול, אבל לא כן כשאינו מצווה ועושה רק יעשה על פי דעתו, מאין יולד לו בחינת הקדושה, ועל כן גדול המצווה ועושה

וכבר הקשו בה רבים ממפרשי התורה כאן דהרי כל פרשיות של תורה לימד משה לישראל במעמד כל ישראל, וגמרא ערוכה היא בעירובין (דף נ"ד ע"ב) ת"ר כיצד סדר משנה וכו' נכנסו כל העם ושנה להם משה פירקן וכו', גם באוה"ח הק' הקשה קושיא זו ועיי"ש מה שתירץ בשם הרא"ם, ומה שהקשה עליו ולבסוף מיישב וכותב, 'אכן הנכון בעיני הוא כי בסדר הראשון לא היה מדבר משה אלא לאנשים, וכאן צוה ה' שידבר לכל עדת ישראל אנשים נשים וטף כסדר שהיו מקובצים במתן תורה, עכ"ל. וכוונתנו למה שדרשו חז"ל (ויק"ר ט, ט) עה"פ (שמות יט, ב) 'ויחן שם ישראל נגד ההר' שהיו כולם יחד כאיש אחד ובלב אחד. אך עדיין יש לשאול מדוע דייקא פרשה זו נאמרה בהקהל כמו במתן תורה, ומה הכוונה מפני שרוב גופי תורה תלויים בה.

ויתכן לבאר בהקדם מש"כ דבר יקר בספה"ק באר יצחק (להגה"ק המקובל מהר"י חיות זי"ע, פר' בלק) ליתן טעם למה דאיתא במדרש (ויק"ר ט, ט) עה"פ (שמות יט, ב) ויחן שם ישראל נגד ההר, עד כאן הוא אומר ויסעו ויחנו לשון רבים, ועכשיו הוא אומר ויחן לשון יחיד, מלמד שהיו כולם באותה שעה בלב אחד ובדעה אחת וכו'. ולכן פתח הקב"ה ואמר אנכי ה' אלוקיך בלשון יחיד כי כולם היו כאיש אחד ובלב אחד.

ויש לבאר דהיה בהכרח שיהיו באחדות השלימה, כיון דכביכול השי"ת קידש את עמו בני ישראל שיהיו כמאורסים אליו ית"ש, וקיימא לן (קידושין דף ב' ע"א) דאשה נקנית בשטר, ועיין בבעה"ט פר' יתרו (שמות יט, ד) עה"פ ואביא אתכם אלי, מה אשה נקנית בכסף בשטר ובביאה אף ישראל כן וכו' בשטר זו התורה שנא' (דברים לג, ד) תורה צוה לנו משה מורשה ודרז"ל אל תקרי מורשה אלא מאורסה.

והנה לכאור' יש לדקדק בזה, דהא אמרו חז"ל (גיטין דף פ"ז ע"א) אם כתב לגרש שתי נשים בשטר אחד לא מהני, דכתיב (דברים כד, א) וכתב לה, לבדה, וא"כ כיון דמקשינן הויה ליציאה (קידושין דף מ"ח ע"א), א"כ גם בקידושין אם קידש שתי נשים בשטר אחד לא מהני, מעתה היאך קידש הקב"ה את כנסת ישראל שישים רבוא מלבד

וא"כ עכצ"ל דמה שהקדימו נעשה לנשמע היינו משום דמעלת העשה חשוב יותר מהל"ת, והיינו משום דכל מ"ע יש בה ב' מצוות הן המעשה והן המחשבה משא"כ בל"ת, וממילא דבבריאת האדם ה"ה קרוב לשכר מלהפסד ונוח לו לאדם שנברא, לכן איש אמו ואביו תיראו מטעם הכרת הטוב שהביאוהו לעולם, שאילו נוח לו לאדם שלא נברא לא הו"ל לכבד את אביו ואת אמו.

ולפי"ז דכל מ"ע יש בה ב' מצוות משא"כ ל"ת, א"כ הא דעדל"ת הו"ל מצד הסברא, וגם בעשה הבא ע"י פשיעה עדל"ת, מעתה הו"א דאם א"ל אביו לחלל שבת ישמע לו, דהרי כיון דעדל"ת לא הוי בכלל רשע וכו"ל, על כן הסמיך מיד ואת שבתותי תשמורו אני ה' אלוקיכם, שאם א"ל אביו חלל השבת אל ישמע לו.

והשתא דמ"ע עדיפא מל"ת מאחר דבמ"ע יש בה ב' מצוות וממילא דנוח לו לאדם שנברא, א"כ אין לפרש מה שנאמר נעשה אדם דהיינו משום שאין הקב"ה מזכיר שמו על הרע, וא"כ עלולים ח"ו לטעות בב' רשיות, לכך הסמיך הכתוב אל תפנו אל האלילים, כי אין מלבדו, ומה שנאמר נעשה אדם הוא להורות ענוה, ועל כן רמז כאן הכתוב להזהר על הענוה, דכתב בספר נתיב מצותיך (נתיב אמונה שביל השלישי) וכ"כ בספר חנוכת הבית לדוד (עמוד פ"ה) בשם חז"ל דכל המתגאה הוא עצמו עבודה זרה עי"ש, וז"ש אלהי מסכה לא תעשו לכם, רצ"ל שלא תהיו אתם עצמכם אלהי מסכה, והיינו שלא תתגאו להיות אתם עצמכם ע"ז, אלא תנהגו בשפלות ובענוה יתירה בכל דרכיכם, ודו"ק.

התורה היה עה"פ בפרשתן (ויקרא יט, א-ב) וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם. וכבר נלאו בזה מפו' התורה להבין בטעם שנתן התכוב 'כי קדוש אני ה' אלוקיכם, וכי ידמה יצור ליוצרו, אתמהה.

וברש"י מהמדרש (תורת כהנים בפרשתן, פרשה א; ויק"ר כד, סה) פרשה זו נאמרה בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויים בה.

אני, ואני הוא שקידשתי אתכם, ולצורך קידושין אלו אתם מאוחדים לפני בתכלית האחדות, וכשישראל באחדות אזי אף הפחות שבהם הוא מובדל ומופרש מן הגויים. ולכן דייקא כשישראל באחדות השלימה אז נתגלה כי חלו קידושי הקב"ה לישראל.

זהו שצוה הקב"ה למשה דבר אל כל עדת בני ישראל, שרק אם תהיו באחדות גמורה או אז קדושים תהיו היינו שתחול הקידושין שקידשתי אתכם, כי קדוש אני ה' אלוקיכם, כי אני קידשתי אתכם ואי אפשר לקדש שתי נשים בשטר אחד.

ולכן נאמרה פרשה זו בהקהל, וכלשון האוה"ח הק' 'כסדר שהיו מקובצין במתן תורה', שהסיבה שהיו שם כאיש אחד ובלב אחד הוא כנ"ל מהבאר יצחק כדי שיחולו קידושי כנסת ישראל להקב"ה, אף כאן כיון שרוב גופי תורה של ענייני קדושה והבדלה מן הגויים נאמרו כאן, ורצון העליון הוא לקדש כל איש יהודי באשר הוא שם, לכן נאמרה פרשה זו בהקהל שכשיהיו בהקהל ובאחדות הגמור או אז יחולו הקידושין בתכלית השלימות.

א"י, עפ"י מה שהארכנו מקודם בדרוש, שרק האדם המקדיש הוא שיכול להישאל על ההקדש, אבל מי שלא הקדיש את הדבר אין יכול להשאל עליו. וכמו כן רק הבוכ"ע בעצמו המקדש עמו ישראל הוא באפשרותו להישאל על כך, ואין כח לשום מקטרג לומר מה נשתנו אלו מאלו, ולטעון כי אין הם שייכים לכלל ישראל ח"ו, ואף אם ירבה האדם לחטוא ולפשוט מכל מקום אין הבוכ"ע נשאל עליו, והרי הוא בכלל הקדושה, וכידוע מצדיקים שהיו אומרים שאין שום נפש מישראל נדחית מלפניו ית"ש, ואף על פי שתתלכלך בחטאים ויוסיף פגמים בנפשו, מ"מ לבסוף יבוא אל תיקונו, כי כל ישראל בנן של קדושים ואין אחד מהם נדחה.

על זה אמר הכתוב קדושים תהיו בלשון עתיד, והיינו שלבסוף יהיו כולם קדושים, כי קדוש אני ה' כי אני הוא שקידשתי אתכם, ואין שום כח אחר שיכול להשאל על ההקדש שלי, והראיה הוא מאיש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו כי נצטוויתם על שמירת השבת ועל הענשת מחלליה, והרי בית דין נצטוו לדון את

נשים וטף בשטר אחד הוא התורה, ואמנם מכיון שבאותו זמן היו יחד שבטי ישראל כאיש אחד ובלב אחד א"כ נחשבו כולם כיחיד ושפיר הו קידושין, ועל כן המתין הקב"ה ליתן התורה עד לאותו הדור כי בו בזמן התאחדו כל נשמות ישראל כולם כאיש אחד ושפיר חלה קידושין, עכתו"ד יעו"ש.

ועפ"י ז' אפ"ל, שכאן בפר' קדושים תהיו מכיון ג"כ על עניין הקידושין שקידש השי"ת את עמו ישראל מתוך שאר האומות, על ידי שהבדילם משאר האומות ברוב גופי תורה שהם ענייני קדושה ופרישות מן העריות וממאכלות אסורות, ובזה הוקדשו והובדלו עם בני ישראל לבוכ"ע.

ובכך יתבארו הפסוקים בשלהי פרשתן (כ, כו) והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי, והרי מקרא זה מחובר למקרא שלפניו ששם נאמר (פסוק כה) והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה וגו', וברש"י אין צריך לומר בין פרה לחמור שהרי מובדלין וניכרין הם, אלא בין טהורה לך לטמאה לך בין שנשחט רובו של סימן לנשחט חציו וכמה בין רובו לחציו מלא שיערה, עכ"ל, הרי לנו שאף אם זה הבדלה מועטת ממש כחוט השיערה גם זה נקרא הבדלה. ובזה יש לנו התחזקות גדולה שלא רק יהודים שיש להם סימנים ניכרים על חיצוניותם כמו המגדלים פאות וזקן ארוכים נקראים מובדלים מהגויים, אלא גם כאלה שאין נבדלים מהגויים רק בהבדל קטן ודק, והיינו שהוא יודע שישנו בורא ומנהיג לעולם, והוא חפץ לעשות לו איזה נחת רוח, הרי שגם אותו קידש הבוכ"ע לשמו והבדילו מכל העמים.

וזה פירוש הפסוק שאחריו והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה', ואני הוא שקידשתי אתכם להיות מקודשים לי כארוס המקדש ארוסתו, ואני קידשתי את כל אחד ואחד מכם כי כולכם בכלל ואבדיל אתכם מן העמים, ואף במקום שאין ניכר ההבדלה כי אם כחוט השיערה, גם זה מיקר הבדלה, ולכן ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי שבכל מצב שהוא אתם שלי, מובדלים מן העמים להיות לי.

דבר זה נקבע כן לדורות עולם, היות כי קדוש

מצינו בגמ' בב' מקומות שדרשו בלשון 'עמיתך', בגמ' שבועות (דף ל' ע"א) תני רב יוסף בצדק תשפוט עמיתך (ויקרא יט, טו), עם שאתך בתורה ובמצות השתדל לדונו יפה, וכן בגמ' בבא מציעא (דף נ"ט ע"א) אמר רב חננא בריה דרב אידי מאי דכתיב (ויקרא כה, יז) ולא תונו איש את עמיתו, עם שאתך בתורה ובמצות אל תונהו, ובהאי קרא הוכח תוכיח את עמיתך לא דרשו בה מידי.

ואפ"ל דמכאן מקור נפתח למה שאמרו חז"ל (יבמות דף ס"ה ע"ב) כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, והיינו שרק למי שעמך בתורה ובמצוות מחוייב האדם להוכיח, כי בני ישראל בוודאי ישמעו לקול התוכחה, לא כן לרשע שאינו עמך בתורה ובמצוות, אשר בוודאי לא ישמע לדבריו, עליו מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, כי לא ישוב ויתעורר לבבו מקול המוכיח אותו (וראה רש"י ביבמות שם ד"ה לומר, ובמהרש"א בחידושי אגדות שם).

שו"ר בתנא דבי אליהו (רבא, פי"ח; הובא בבאבא"ל או"ח, סי' תר"ח, ד"ה אבל), הוכח תוכיח את עמיתך, לעמיתך שהוא אוהבך ושהוא עמך בתורה ומצות אתה חייב להוכיח אותו, אבל לרשע שהוא שונאך אין אתה חייב להוכיח אותו, ואפ"ל דזהו המכוון דכיון דהוא רשע השונאך וא"כ בוודאי לא יקבל תוכחתך לכך אין לך להוכיחו.

והנה בישמח משה (פר' דברים, עה"פ אלה הדברים וגו') הביא קו' הכתנות אור למהר"ם א"ש (פר' דברים) על דברי המהרש"א הנ"ל, דנמצא דיליף מפסוק הוכח תוכיח את עמיתך, דכשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, דלכא"ל הלא הך פסוקא מיבעי ליה למה שדרשו חז"ל (ב"מ דף ל"א ע"א) הוכח תוכיח אפי' מאה פעמים, ועוד דרשו שם תוכיח אין לי אלא הרב לתלמיד, תלמיד לרב מנין, תלמוד לומר תוכיח מכל מקום, יעו"ש בדבה"ק.

ויתכן בזה, דהנה על מה שאמרו שאף תלמיד לרב מוכיח לכא"ל קשה, דהא מצינו בגמ' (קידושין דף ל"ב ע"א) הרי שהיה אביו עובר על דברי תורה, אל יאמר לו אבא עברת על דברי תורה, אלא אומר לו אבא כך כתוב בתורה, כך כתוב בתורה

המחלל שבת בכל מצב ואף שהוא רשע גמור שהרבה לחטוא ולפשוע, ובפרט ששלח ידו בחילול שבת פעם אחר פעם שהוא כבר כעובד ע"ז, מכל מקום עדיין מצווים בית דין לדונו ולשפטו יען כי מזרע ישראל הוא, ולא נאמר דכיון שחטא שוב הוציא עצמו מן הכלל, דלא כן הוא אלא ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא (סנהדרין דף מ"ד ע"א) ואי אפשר לו להשאל על עצמו, כל שכן לטובה שאם ישוב בתשובה מיד ישא ה' אליו פניו לטובה לקבל תשובתו, יען כי מזרע ישראל הוא שנתקדש יחד עם כל ישראל בקידושין גמורים לבוכ"ע, ואין יכול להשאל על עצמו, כי קדוש אני ה' אלוקיכם.

יום שב"ק

לפסוקד"ז עבר לפני התיבה - הרה"ח ר' אלכסנדר משה בלומנטל ראש גבאי המעמדות. תפילת שחרית התפלל לפני העמוד - הרה"ג ר' משה הלברשטאם שליט"א - נכד כ"ק מרן שליט"א.

בעליות התכבדו, כהן - הרה"ח ר' חיים מרדכי בינדר מב"ב, לוי - הגאון רבי יצחק אייזיק לוי מרבני אנ"ש פעיה"ק, שלישי - הגאון רבי בן ציון רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק, רביעי - הרה"ח ר' אלכסנדר משה בלומנטל ראש גבאי המעמדות, חמישי - הרה"ח ר' שלמה הרבסט מפעיה"ק, שישי - מרן שליט"א, [אחר העליה נערך מי שברך לרגל הולדת הבנות, להעסקן הר"ר משה אליעזר שמעון מנהל ישיבה"ק לצעירים שפע חיים בב"ב (ב"ר ברי יוחאי מפעיה"ק), להר"ר יקותיאל יהודה בינדר מפעיה"ק (בהג"ר פרץ טוביה שליט"א דומו"צ קהלתנו הק' בבית שמש, וחתן להבחל"ח הק' הג"ר שלום מרדכי רייניץ זצ"ל הי"ד), ולהר"ר בן ציון ורטהיימר מפעיה"ק (ב"ר אליעזר מפעיה"ק, וחהג"ר שמואל בריכטא מפעיה"ק)], שביעי - הרה"ג ר' יוסף אפרים אלפנט מראשי ישיבת מיר בירושלים, אחרון - הרה"ח ר' ישראל ורטהיימר מפעיה"ק, מפטיר - הגאון רבי פרץ טוביה בינדר שליט"א דומו"צ קהלתנו הק' בבית שמש, הגבה - הרה"ח ר' מרדכי שלמה קירשנבוים מפעיה"ק, גלילה - הרה"ח ר' אליעזר ורטהיימר מפעיה"ק. ובירכו החודש אייר.

תפילת מוסף התפלל לפני העמוד - הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א.

התורה בשוה"ט דעתיקא קדישא היה עה"פ בפרשתן (ויקרא יט, יז) לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא.

ייטב לב (בפרשתן) במה שדרשו חז"ל דפסוק 'קדושים תהיו' קאי על אזהרות דרבנן, וכדאמרו חז"ל (יבמות דף כ' כ"א) אמר אביי כל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש, אמר ליה רבא וכל שאינו מקיים דברי חכמים קדוש הוא דלא מקרי רשע נמי לא מיקרי, אלא אמר רבא קדש עצמך במותר לך. וביאר הייטב לב דשני הפירושים משלימין זה את זה, דהיינו טעמא דאמר אביי 'המקיים דברי חכמים נקרא קדוש', משום שהוא מקדש עצמו במותר לו.

ובמדרש תנחומא (סוף נשא, סי' כט) לא יאמר אדם איני מקיים מצות זקנים שאינן מהתורה, אמר להם הקב"ה, בני כל מה שגוזרים עליכם תהיו מקיימים, שנאמר (דברים יז, י-יא) ועשית וגו' על פי התורה אשר יורוך, למה, שאף על דבריהם אני מסכים, שנאמר (איוב כב, כח) ותגזר אמר ויקם לך. תדע, שהרי יעקב בשעה שברך מנשה ואפרים כתיב (בראשית מח, כ) וישם את אפרים לפני מנשה, וקיים הקב"ה גזרתו, שנאמר ביום השביעי נשיא לבני אפרים (במדבר ז, מח), ביום השמיני נשיא לבני מנשה (שם, נד), ע"כ דבריו. וזה שאמרה תורה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך, (וראיה לזה) ימין ושמאל, היינו של יעקב, שנאמר (בראשית מח, יד) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים וגו' ואת שמאלו על ראש מנשה, וקיימתי דבריו, ע"כ לשון המדרש.

עפי"ז ביאר הפסוק בפרשתן קדושים תהיו שיקיימו דברי חכמים ויהיו נקראים קדושים, כי קדוש אני ה' אלוקיכם, רצ"ל שכביכול גם הקב"ה מקיים מצוות זקנים כדמוכח מיעקב.

ובזה ביאר נמי המדרש הנ"ל, דענינו כך הוא, דבריש המזמור כתיב 'יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלהי יעקב', ובמדרש (דב"ר ב, יא) מי שענה ליעקב בעת צרה דכתיב גביה (בראשית לה, ג) לא'ל העונה אותי ביום צרתי, הוא יענה אותך. ולהנ"ל י"ל, מי ששמע לקול יעקב בברכתו ששם אפרים לפני מנשה, הוא ישמע לקולך וימלא רצונך. ועל זה אמר ישלח עזרך מקודש, מקדוש מעשים שיש בידך דייקא, ממה שאתה מקדש עצמך בידך במותר לך ושומע לדברי חכמים. וכמו כן ומציון יסעך, מציון מעשים שבידך דייקא, שהוספת

צעורי קא מצער ליה, אלא אומר לו אבא מקרא כתוב בתורה כך. ומעתה אם באביו שמביאו לחיי עולם הזה כך, שאסור להוכיחו כי אם ברמיזא לומר לו אבא מקרא כתוב בתורה כך, א"כ היאך יוכל התלמיד להוכיח לרבו שמביאו לחיי העולם הבא, שבאשר לכך כבוד רבו עדיף על כבוד אביו (ב"מ דף ל"ג ע"א). ועל כרחך צריך לומר דאף התלמיד כשמוכיח לרב, אינו מוכיחו כי אם בלשון הזה של 'מקרא כתוב בתורה כך'.

ואפשר דזה שרמז הכתוב במ"ש הוכח תוכיח ואמרה תורה לעמיתך שהוא עמך בתורה ומצות, רצ"ל שלפעמים תהא ההוכחה רק באופן כזה שהוא 'עמך בתורה', כלומר, שיאמר לו 'מקרא כתוב בתורה כך', והיינו כאשר מחויב בכבודו כי הוא רבו. ולפי"ז א"ש דמקרא דהוכיח תוכיח ילפינן דאפי' מאה פעמים צריך להוכיח, וממ"ש 'את עמיתך' דהיינו שיוכיח בלשון של 'מקרא כתוב בתורה כך', מכך ילפינן דאפי' תלמיד לרב, דהא לאחרים מותר להוכיחם בכל גווני, ודו"ק.

בעליות בתפילת מנחה התכבדו, כהן - הרב יעקב שמריהו בינדר מביתר מטובי סופרי המלך, לוי - הר"ר פלטיאל קליין מבית שמש, שלישי - הב' בנש"ק החבר יקותיאל יהודה אוברלנדר נ"י בן הרה"ג רבי שלום שליט"א מקרית הבעש"ט - נכד כ"ק מרן זי"ע, גלילה - הר"ר אברהם מנדל וויכברויט ממאנסי.

בעידן רעוא דרעוין התכבדו, ברוך קל עליון - הרה"ח ר' משה יוסף שווארץ מבארא פארק, דרוו יקרא - הרה"ג ר' אריה ליבוש רייך מנהל מפעל החסד הגדול שפע חיים ורחמים, שבת היום - הרב נפתלי צבי הולצר מביתר עילית.

התורה בעידן רעוא דרעוין היה עה"פ בפרשתן (ויקרא יט, א-ב) וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני. ונאמרו בזה פשטים ורמזים הרבה במצוה זו.

במדרש (ויק"ר כד, ד) קדושים תהיו, זה שאמר הכתוב (תהלים כ, ג) ישלח עזרך מקודש ומציון יסעך, מקדוש מעשים שיש בידך, ומציון יסעך מציון מעשים שיש בידך, וצ"ב.

- קיום מצות דרבנן מסייע לקיום מצוות דאו' - ואפ"ל הכוונה בזה, עפ"י מה שכתב בספה"ק

ולטורדו בכל יום מעבודת השי"ת, ושוב לא יוטרד גם במצוות דאו', ועל ידי המשמרת למשמרתי הרי שיזכה ויהיה בו לבלתי עשות מחוקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני ה' אלוקיכם, לפי שהשי"ת הנאמן לשלם שכר (במדב"ר ד, ו) ישלם לו שכרו על המשמרת שעשה, ושכר המצוה שמקבל על אזהרות חז"ל הוא שיגין בעד האדם לבל יכשל באיסור תורה. ולזה הסמיך ענין לו קדושים תהיו שיקיימו דברי חכמים ויהיו נקראים קדוש, ועל ידי כן יזכו לסייעתא ושמירה דלעילא וישלח ה' עזרו מקודש לבל יכשל בדבר איסור, כי הבא ליטהר מסייעין אותו (שבת דף ק"ד ע"א).

- ג' מיני דרגות בקרבת האדם להשי"ת -

ועוד לאלו"ה מילין בגו, וכן לבאר הנאמר עוד בסמיכות בפרשתן (ויקרא יט, ג-ד) קדושים תהיו כי קדוש אני הוי"ה אלוקיך, איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' אלוקיכם, אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני ה' אלוקיכם. והאריכו בספה"ק לבאר מה שכפל אומרו ג"פ 'אני ה' אלוקיכם', דמה רמז יש כאן לענין העבודה.

ויבואר, ובהקדם מאמר רביה"ק הישמח משה זי"ע בפרשתן, שעמד לבאר הפסוק (ויקרא יט, לב) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן. דהנה תכלית עבודת האיש הישראלי הוא שיזכה להיות דבוק בו ית"ש, וכמו שנאמר (דברים ד, ד) ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום, עד שיזכה לחוש ולהרגיש קרבת אלוקים לי טוב.

והנה ישנם ג' הדרגות בקרבת אלוקים, האחד הוא בבחי' 'התהלך לפני' (בראשית יז, א) היינו שגם אם איננו שלם, דהשכינה רואה אותו והוא איננו רואה אותה, וכדאיתא בזוה"ק (ח"ג דף קס"ו ע"א), דאברהם אבינו ע"ה קודם המילה היה הוא לפני השכינה, והשכינה היה לאחריו כדי שלא יהנה מזיו השכינה. וכעין שמצינו בבלעם הרשע שלא היה יכול להנות מזיו השכינה, ולכן נאמר בו (במדבר כד, ד) 'נופל וגלוי עינים'.

בחי' למעלה מזו, הוא בחי' שהשכינה מהלכת מלפניו והוא מלאחריה, וכדכתיב (דברים יג, ה)

להחמיר על דברי תורה. וכמו כן ימדוד לך כמדתיך לשמוע לקולך, כי כן דרכו יתברך לשמוע לקול חכמים, כמו שנאמר ותגזר אמר ויקם לך, יעו"ש שהאריך בזה, וביאר עפי"ז נמי סמיכות הפרשיות סוף פר' אחרי לריש פר' קדושים.

ויתכן להוסיף מעט על דב"ק, עפ"י מה שכתב נכדו בעצי חיים (ח"ב פר' מטות) כתב לבאר ענין הסייגים שעשו חכמים, משום ושמרתם את משמרתי עשו משמרת למשמרתי (מו"ק דף ה' ע"א), ויש להקשות דהא כל מילי דרבנן אסמכינהו על לאו דלא תסור, ולא דלא תסור דאורייתא היא (ברכות דף י"ט ע"ב), ואם כן מה הועילו חכמים בתקנתם שעשו משמרת למשמרת לבל לעבור על דברי התורה, והא תקנת חכמים גם כן תורה הוא וצריך גדר וסייג לתקנת חכמים, ואין לדבר סוף.

וכתב ליישב עפ"י מה דאמרינן בקידושין (דף ל"ט ע"ב) שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ומייתי עליה ממעשה באחד שא"ל אביו עלה לבירה והבא לי גוזל ומת וכו' ופריך ודילמא מהרהר בעבירה הוי ומשני אי ס"ד שכר מצוה בהאי עלמא איכא אמאי לא אגין עליה כי היכא דלא ליתי לידי עבירה עי"ש, ומבואר דאם יש שכר מצוה בהאי עלמא מגין המצוה שלא לבא לידי עבירה. וכתבו המפוי' (ראה מהרש"א סוטה דף כ"א; שבט מישראל, תהלים א, ב, ועוד) דמצוה שאינו מחוייב בה שכרו בעולם הזה. ואם כן מה שמוסיף סייג לדברי תורה, שמקבל על זה שכר בעולם הזה, מגין ומציל מן החטא. ולכן על ידי זה הוא משמרת למשמרתי, היינו שמגין ומציל המשמרת שהיא מדרבנן שלא לעבור על משמרתה של תורה, והיא השכר בעולם הזה על הדרבנן שתהא משמרת למשמרת של תורה. עכתוד"ק ודפח"ח.

עפי"ז יבואר סמיכות המקראות דלעיל בסוף פר' אחרי (ויקרא יח, ל) ושמרתם את משמרת וגו', ומינה כאמור דרשו חז"ל עשו משמרת למשמרתי, וכיון שיקיימו דברי חכמים ויקדש האדם עצמו במותר לו, או אז יהיה לו שמירה דלעילא לבל יכשל עוד בשום חטא, ויוכל להתגבר על יצרו הרע המתגבר עליו למונעו

בקרבת אלוקים. כן הדבר נמי בגשמיות שכשמהלך האדם ברחובו של עיר, הריהו חש ומרגיש אם יש מי שצועד מלאחריו אף שאינו רואהו. ועל אחת כמה וכמה ברוחניות, הרי שגם מי שהוא בבחי' 'התהלך לפני' גם הוא זוכה לחוש ולהרגיש קרבת אלוקים, אף שאינו רואה זאת במוחש, שאינו זוכה לא לבחי' 'אחוריים', וכל שכן שלא לבחי' 'פנים בפנים'.

ברם כשנכשל האדם רח"ל בעבירות וחטאים, והוא הולך חשיכה ואין נוגה לו, ובבחי' 'שכורת ולא מיין', שוב נפרס כעין מסך המבדיל ואינו זוכה לחוש ולהרגיש אף לא שהשכינה הוא מלאחריו, ואינו זוכה כלל לקרבת אלוקים.

על זה הזהירה התורה הק' (דברים כג, טו) כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך וגו' ולא יראה בך ערוות דבר ושב מאחריך, רצ"ל שעל ידי אשר יראה חלילה ערוות דבר, על ידי כן ושב הקב"ה אפי' מאחריך שלא יזכה לחוש קרבת אלוקים אפי' המדריגה הקטנה שהקב"ה מתהלך מאחוריו, והיינו לפי שנפרס מסך המבדיל להבדיל בינו לבין קונו על ידי מה שמשקע כל כך בארציות ובתאוות והבלי העולם הזה. ועל כן אינו מרגיש כלל התעוררות ורגשי קודש לעבוד את בוראו, אף שהקב"ה צופה ומביט ומצפה אף אליו לעבודתו, אולם לא יחוש זאת כלל בגין אותו מסך המבדיל שנתהווה בגין עבירותיו והתאוות השפילות שנפל אליהם, עד אשר כמעט ונשכח מליבו כי ישנו בורא ומשגיח על כל מעשיו, ולא חלי ולא מרגיש כלל וכלל ליתן ולהעלות על ליבו כי דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכו' (אבות ב, א).

- בשעה שישראל משעבדין את לבם זוכים לגילוי שכינה -

ואולי דלזה כשבא עמלק להלחם עם ישראל ברפידים מצינו כתוב (שמות יז, ז) על ריב בני ישראל ועל נסותם את ה' היש ה' בקרבנו אם לא. דהנה כשיצאו בני ישראל ממצרים בחפזון כי לא יכלו להתמהמה, אז זכו לגילוי אורות עליונים, עד אשר היה כל אחד ואחד היה מראה באצבעו זה א'לי ואנווהו, וכדאיתא במדרש (מכילתא שמות טו, ב) ראתה שפחה על הים מה שלא ראה

אחרי ה' אלוקיכם תלכו, שאז רואה הוא השכינה הק', אולם רק בבחי' אחוריים שאין זוכה לראות פני השכינה [וכמובן שבכל דברים אלו אין לנו שמץ השגה בהם, כי הכל הוא בבחי' למעלה גבוה מע"ג גבוה, אולם מפרשים אנו הדבר בדרך משל כפי דל השגתנו].

ועוד בחי' למעלה מזו, הוא הדרגה הג' בקרבת הוי"ה ב"ה, שזוכה לראות השכינה הק' בבחי' פנים בפנים, וע"ד הנאמר (דברים ה, ד) פנים בפנים דיבר ה' עמכם. ואולם לזכות להאי זכותא רבתי אי אפשר אלא על ידי עבודת השי"ת מתוך הדחק ועל ידי צער וייסורים שמסגף גופו להבוכ"ע.

עפי"ז ביאר שם הישמח משה זי"ע מאמר חז"ל (תמיד דף ל"ב ע"ב) כל העוסק בתורה בלילה, השכינה כנגדו, שנאמר (איכה ב, יט) קומי רוני וגו', דלכאוו' הלא אמרו חז"ל (ברכות דף ו' ע"א) מנין אפילו אחד שעוסק בתורה שהשכינה עמו וכו', משמע אפילו ביום, אם כן מה מעלה יש להעוסק בלילה. ולהנ"ל יבואר שפיר, כי על ידי שעוסק בתורה בלילה ומנדד שינה מעיניו מתוך צער, כשהוא משכים בראש אשמורה לעסוק בדברי תורה, על ידי כן זוכה למדריגה הנעלית לחזות בנועם זיו השכינה, דהוא מדה במדה, כיון שהוא מנדד שינה מעיניו על כן עין בעין יראה. ויפורש בזה הכתוב (תהלים יז, טו) **אשבעה בהקיץ**, דהיינו ע"י הקיצה בלילה, **תמונתך דייקא** ולא רק אחוריים, והבן, עכתוד"ק יעו"ש עוד.

ולהוסיף על דב"ק נאמר, דהנה כאמור ענין זה שהשכינה כנגד האדם ילפינן ממה שנאמר 'קומו רוני בלילה לראש אשמורות' ושם בהמשך כתיב עוד (איכה ב, יט) **שפכי כמים לבך נוכח פני ה'**, והיינו שעל ידי שמנדד שינה מעיניו על ידי כן זוכה לראות פנים בפנים פני השכינה הק', וזוכה למדריגה הנעלית של קרבת אלוקים.

- האדם החוטא אינו מרגיש קרבן אלוקים בגין מסך המבדיל הנפרס בינו לקונו -

והנה בכל אותם המדריגות מרגישים וחשים קרבת אלוקים, אף מי שהשכינה מהלכת מלאחריו בבחי' 'התהלך לפני', כאשר היה אצל אברהם אבינו ע"ה קודם המילה, מכל מקום אף שאינו רואה השכינה הק', זוכה לחושו ולהרגיש

העמים כי לי כל הארץ, ולהנ"ל דבשעת יציאת ממצרים נתעלו על ידי הקב"ה עד לרום המעלה, ונגלה עליהם הבורא ב"ה מן השמים פנים בפנים, עד אשר עין בעין ראו השראת שכינתו בתוכם, אולם ועתה רק אם שמוע תשמעו בקולי וגו', ולא בניקל יזכה האדם להתעלות עד לרום המדריגה, ורק על ידי שיזכור כי לי כל הארץ, רצ"ל שישפיל עצמו בבחי' הארץ, ויכניע גופו וחומריותו להיות כאסקופה הנדרסת שכולם עומדים ודורכים עליו, ויסגף עצמו בצער ויסורים להיות הפקר כמדבר, רק בכה"ג יזכה למדריגה העליונה עד אשר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, ותזכו לגילוי אלוקות במדריגה העליונה, כפי שזכה התנא האלוקי רבי ישמעאל בן אלישע בשעה שנכנס להקטיר קטורת לפני ולפנים שזכה לראות אכתריא"ל י"ה ה' צבאו"ת עין בעין (ברכות דף ז' ע"א).

עפי"ז יבואר ענין מלחמת עמלק, שאמרו חז"ל (מדרש תנחומא, פרשת תצא, אות יא) אין שמו ואין כסאו שלם עד שימחה זרעו של עמלק, דהנה כתב הישמח משה (פר' תשא) דהגם שבכל חטא ועון אשר יחטא האדם הרי הוא גורם חשכות בעולמות העליונים ופגם בשמות הק', אין הדברים אמורים אלא בשאר השמות, שבהם כח יש ביד החטא לגרום חושך ואפילה, לא כן בשם העצם שם הוי"ה ב"ה וב"ש שאין שייך בו שום השתנות, ואין בו שום נפק"מ בין קודם החטא ולאחריו, ואפי' החטאים והעבירות החמורות ביותר אין בכוחם להחשיך זוהר עליון של האור אין סוף ב"ה וב"ש, יעו"ש. ומה שאמרו דאין שמו שלם, היינו דנתהווה פגם כלפי הנבראים העומדים עלי אדמות, שכעת בזמן החורבן אין כל אותם גילוי ואורות העליונים בשלימות להמשיך ולהאציל מהודם על הנבראים בעלמא דלתתא, וכמעט ואין אפשרות לזכות לדביקות אמיתית בהשי"ת לבחי' הכתוב 'ואתם הדבקים בה' אלוקיכם' בשלימות, וכלפי קרוצי מחומר אין שמו וכסאו שלם, וא"א להיות בבחי' 'נוכח פני ה'" ולראות עין בעין גילוי אלקותו ומלכותו ית"ש. אולם לעתיד לבוא כאשר יתוקן שמו וכסאו, או אז עין בעין יראו בשוב ה' ציון (ישעי' נב, ח), ואז

יחזקאל בן בוזי, ודרשו עוד ובמורא גדול זו גילוי שכינה, ובאותה העת נתעלו למדריגות עליונות ונשגבות עד אין שיעור, שזכו אז לבחי' 'נוכח פני הוי"ה', והמדריגה העליונה בקרבת אלוקית בבחי' 'עין בעין', ולכאו' להיכן אזלה ליה כל הני מדריגות נעלות שהיו להם.

אלא הענין בזה הוא, כי על מנת שיזכה האדם להרגיש כי מלכותו ית"ש חופף עליו, וכי יש ה' בקרבנו בבחי' עין בעין, זה לא יתכן זולת על ידי שיהיה 'ויבוא עמלק וילחם בישראל', כאשר יהיה לו מלחמה תמידית עם היצר הרע הגדול הבווער בקרבו תמיד. כי לזכות לגילוי עול מלכותו וגילוי אלקותו ית"ש עלינו זהו רק על ידי מלחמה תמידית מתוך צער וייסורים קשים ומרים, שבזה מכניע הגוף והחומר העכור, ובכך זוכה להמליך הבוכ"ע על רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו. ובלא המלחמה הכבידה לא יוכל האדם לבוא ולזכות כי אם לבחי' אחוריים, בבחי' הכתוב 'אחרי ה' אלוקיכם תלכו', ולא יוכל להתעלות עד המדריגה העליונה והנעלית.

ועל זה רמזו חז"ל באמרם (ר"ה דף כ"ט ע"א) שכשהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאביהם שבשמים, ורק אז אחר שהכניעו החומר העכור וסיגפו את כל גופם ופרשו מכל ענייני גשמיות וארציות, וכאשר מונה התנא (אבות ד, ו) דכך הוא דרכו של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן, ורק כאשר יעשו כן לשעבד את לבם וכל גופם לאביהם שבשמים, רק אז וגבר ישראל ויהיה בידם להכניע ולהתגבר על כל העומדים עליהם, כי אז יזכו להתגלות פני שכינה פנים בפנים, ולהכיר ולדעת באמת כי מלכותו בכל משלה.

- אין השכינה הק' מתגלת אלא במי שממית

עצמו עליה -

ויתבאר מקראי הקודש בפרשת מתן תורה (שמות יט, ג-ו) ומשה עלה אל האלוקים ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר, כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי, ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל

יזכו לבחי' 'שויתי ה' לנגדי תמיד' (תהלים טז, ח), ולראות בחוש תמיד גילוי אלקותו ית"ש.

ויפורש בזה גם ענין ענין חטא אדם הראשון, דהנה קודם החטא היה אדם הראשון יושב בגן עדן העליון, וזכה לגילוי אלקותו ית"ש בחוש, ואולם אחר החטא מצינו שנאמר בו (בראשית ג, ח) ויתחבא אדם ואשתו מפני ה' אלוקים בתוך הגן, והיינו לפי שירד מרום מדריגתו ולא ראה עוד גילוי אלקותו עין בעין דימה כי ניתן להתחבאות, ונעלם הימנו כי מלא כל הארץ כבודו ולא שייך לברוח ולהסתתר ממנו ית"ש, וע"ז אמר לו הקב"ה (שם פסוק ט) אייכה, רצ"ל היאך נפל מרום המדריגה והמעלה שראה בחוש מלכותו ואדנותו ית"ש, וכעת מעלה בדעתו שניתן להסתתר מפניו, הלא 'אם יסתר איש במסתרים ואנכי לא אראנו נאום ה'" (ירמיה כג, כד).

ולזה נתקלל בזיעת אפך תאכל לחם (בראשית ג, יט) ומורה על לחמה של תורה כנודע (ראה ישמח משה, פר' בשלח), שרק על ידי שיעמול האדם בתורה יזכה לגילוי מלכותו ית"ש, ובעוד שקודם החטא ישב בכבודו של עולם והיו מלאכי השרת צולין לו בשר ומסננין לו יין (סנהדרין דף נ"ט ע"ב), וזכה אז לכל המדריגות הנעלות בניקל, הרי שאחר החטא שירדה זוהמא לעולם, שוב נפרסה מסך המבדיל, עד שהקב"ה הוא אצלינו בבחי' א"ל מסתתר וא"א לראות גילוי שכינת עוזו כי אם מתוך עמל צער ויסורים, על ידי לימוד התורה מתוך הדחק ועבודת הבורא ב"ה במסירות נפש ובמלחמה עם הגוף העכור.

ועל כן אמרו חז"ל (ברכות דף ס"ג ע"ב) אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ודרשו זאת מדכתיב (במדבר יט, יד) וזאת התורה אדם כי ימות באהל, והטעם, דהנה איתא בספיה"ק (ראה תניא, פרק ב') דהוא ודעתו וחכמתו חד, ולזה על ידי שממית האדם עצמו על התורה, ועוסק בה מתוך צער יסורים וסיגופים, שוב יזכה על ידי התורה לגילוי שכינתו ית"ש, שהתורה והשכינה הק' המה תרי רעין דלא מתפרשין.

- אנהר לן עיינין ע"י יגיעה בתורה שבע"פ -

והנה י"ל שג' בחי' אלו שהזכיר הישמח משה זי"ע, המה מרומזים בתיבות 'אני הוי"ה', דהנה

נודע מרביה"ק מהרצ"א זי"ע (בני יששכר, מאמרי חודש אדר, מאמר ג, דרוש ו, אות טו) עה"פ בתוכחה (דברים כח, סח) והשיבך ה' מצרים באניות, שתיבת אנ"י הוא כיסוי של שם הוי"ה, שאותיות שלפני אותיות הוי"ה שהם טדה"ד, ואותיות שאחרי השם שהם כוז"ו, וכפי שנכתב בגב המזוזה, עולה בגימטריא אנ"י, יעו"ש. ומעתה נמצא דג' הבחינות הללו של 'התהלך לפני', ו'אחרי ה' אלוקיכם תלכו', וכן 'נכח פני הוי"ה' מרומזים המה כאן במה שנאמר אנ"י הוי"ה, והבן.

ועפ"ז נבוא לביאור הכתובים בריש פרשתן, דהמה מורים על ג' המדריגות הנ"ל, הראשון קדושים תהיו כי קדוש אני, וזה קאי על קיום גזירות חז"ל, וכנ"ל מהייטב לב, שכל המקיים מצוות זקנים נקרא קדוש, ומורה על חלק התורה שבע"פ שהוסיפו חז"ל על דברי תורה. והנה נודע (ראה ישמח משה, פר' אמור, ד"ה ובלומדי במקלות) דתורה שבכתב הוא בחי' דין, ולזה איתא מהאריה"ק (ראה שעה"מ פר' ואתחנן, דף ל"ד ע"ב; סידור היעב"ץ, אחר תפילת ערבית, חשבון מאה ברכות, אות ו; שו"ת חיים שאל ח"ב, סי' כ"ה, ועוד, ומקורו קדום במדרש תנחומא, כי תשא, לו; פרקי דר"א, פרק מו; תנא דבי אליהו, פ"ב) שלא לעסוק בתורה שבכתב בלילה, וכן משה רבינו ע"ה כל מ' יום שהיה בשמים לא עסק בה בלילה (ראה מדרש תנחומא, כי תשא, כח), ואילו חלק התורה שבע"פ מורה על בחי' רחמים (ראה רא"ש ב"ק פ"ב, סימן ב; ויעו"ב במגיד תעלומה, פתיחה למסכת ברכות). ועל ידי שעוסק האדם בתורה שבע"פ על ידי כן יוכל לזכות לגילוי אלקותו ית"ש, וזהו כעין דמצינו לשון שאמרו חז"ל (סוטה דף ו' ע"א ועוד) ואנהר לן עיינין ממתניתין, והיינו שע"י המתניתין הוא לימוד התורה יכולים לזכות לעיניים מאירות. ולזה כל העוסק בתורה שבעל פה בלילה שכינה כנגדו, וזכה לבחי' 'נוכח פני ה'".

ועל חלק התורה שבע"פ מצינו במדרש (תנחומא, פר' נח) שעליה היה כפיית ההר, והיינו לפי שאי אפשר לזכות לתורה כי אם מתוך צער וייסורים, ואין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה כאמור, ואי אפשר ללומדה מקופיא ולמעלה, כי אם להעמיק עומק בדברי

נכתבים (אבות ג, טז). ועל זה הזהירה תורה אל תפנו אל האלילים, שלא ילך שולל אחר יצרו הרע לעשות מעשים מתועבים, ועל ידי כן גופא ואלהי מסכה לא תעשו לכם, רצ"ל שלא יעשה לעצמו מסך המבדיל בינו לבין קונו, כי אם לכה"פ יהיה במדריגה הקטנה לחוש קרבת אלוקים, ולא יהיה ח"ו בבחי' 'ושב מאחריך' שלא יזכה כלל לחד מן המדריגות הללו.

ויובן בזה מה שהסמיכו חז"ל להכא הפסוק ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדך, ולעיל מיניה כתיב 'יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלוקי יעקב', ורמז בזה שמי שענה לצרתו של יעקב הוא יענה אותו, ואפשר דזה קאי על בקשתו של יעקב בברחו מפני עשיו אחיו, שנאמר שם (בראשית כח, כ-כא) וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך וגו' והיה ה' לי לאלוקים. ועיקר בקשתו של יעקב שלימא היה שישרה שמו עליו מתחילה ועד סוף (ראה רש"י שם), ויזכה להשראת השכינה על כל צעד ושעל לא רק בהרגשה ובידיעה, כי אם לראות בחוש גילוי שכינה בבחי' 'נכח פני ה'".

ואכן זכה יעקב לבחי' זו כדמצינו להלן (בראשית לה, א) ויאמר אלוקים אל יעקב קום עלה בית א'ל ושב שם ועשה שם מזבח לא'ל הגראה אליך בברחך מפני עשיו אחיך, ובהמשך הפסוקים (ב-ג) צוה יעקב לבניו להסיר אלהי הנכר להטהר ולהחליף שמלותם, והכוונה בזה הוא לפרוש מיצר הרע ולהתקדש ולהטהר, ואמר להם 'זאעשה שם מזבח לא'ל העונה אותי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי. וחזינן מפסוקים אלו כי תפילתו ושאיפתו של יעקב היה שיזכה להשראת השכינה בגילוי, ואכן ענה ה' אותו ומילא משאלתו.

זה שאמר המשורר האלוקי יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלוקי יעקב, ומי שענה לצרתו של יעקב שהוא כאמור שרצה לזכות תמיד בכל עת לגילוי אלוקותו ית"ש, הוא יענה אותו, שיזכה לבחי' הנעלה של 'יהיה אלוקים עמדי', ולזכות לראות גילוי שכינתו ית"ש ולא בחי' הסתר פנים כי אם עין בעין יראו כי פי ה' דבר, ובחי' 'שוויתי ה' לנגדי תמיד'. ועל זה אמרו חז"ל מקידוש

חז"ל להבינם על בוריים, ורק על ידי עמל התורה ועסק התורה ביגיעה יזכה האדם לגילוי שכינה. וזהו סוד 'פנים בפנים דבר ה' עמכם', דהנה מצינו בחז"ל (מס' סופרים, פרק טז) שדרשו מפסוק זה פנים תרי, בפנים תרי, הרי ד' פנים לתורה למקרא ולמשנה לתלמוד ולאגדה, יעו"ש, והמה כל חלקי תורה שבעל פה, שכאשר עוסק האדם ב'פנים בפנים' היינו בכל חלקי התורה שבעל פה, על ידי כן יזכה לבחי' 'דיבר ה' עמכם' ויזכה לראות גילוי אלוקותו ית"ש. ועל זה אמר הכתוב קדושים תהיו היינו שיעסקו במילי דחז"ל שעל ידי כן יקראו 'קדוש', וכאשר יעסוק בש"ס ופוסקים ובשאר דברי חז"ל, על ידי כן אני הוי"ה ויזכה לגילוי שכינתו ית"ש בבחי' 'נוכח פני הוי"ה'.

- יראה האדם בכל עת להשאר בא' מג' המדריגות הללו ולא ליפול לגמרי -

שוב המשיך הכתוב לרמז על המדריגה השניה, שזה מרומז במה שנאמר איש אמו ואביו תיראו ובזוה"ק בפרשתן איתא דקאי על אבינו שבשמים אבינו אב הרחמן, 'ואמו' קאי על אימא עילאה השכינה הק', יעו"ש, וזה בבחי' אהבה, וממשיך קרא ואמר ואת שבתותי תשמורו, השבת רומז על בחי' יראה, וכאמרינו 'ישמחו במלכותך שומרי שבת', והיינו דהשבת מביא לידי מורא מלכות שמים, וכאמרם ז"ל (ירושלמי דמאי פ"ה, ה"ה) אפילו עם הארץ אימתא דשבתא עליו. והנה מי שהוא בבחי' יראה אינו יכול לראות פנים בפנים מפני המורא, ברם עדיין יש בידו בחי' אחוריים הרמוז בפסוק 'אחרי ה' אלוקיכם תלכו' כנ"ל, ואף שאין לו גילוי שכינה עין בעין, מכל מקום עדיין רמוז הוא באנ"י הוי"ה כנ"ל באותיות שקודם ואחר שם הוי"ה ב"ה.

והמדריגה השלישית הוא במה שנא' אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, רצ"ל שאף שאינו זוכה לבחי' הגבוהה של גילוי אלוקות, ואף לבחי' אחוריים אינו זוכה, מכל מקום יראה להיות בבחי' 'התהלך לפני', שבו לכה"פ מרגיש קרבת אלוקים לי טוב, ואז יראת ה' חופף עליו כל היום, כי מרגיש ויודע מה למעלה הימנו עין רואה ואוזן שומעת וכו', הפנקס פתוח והיד כותבת וכל מעשיך בספר

מעשים שבידך ומציון מעשים שבידך, והיינו כאמור שצריך האדם לעמול ולקדש עצמו במותר לו, ולקיים מילי דחו"ל, ואז יזכה לבחי' זו. ולזה סמכו כל ענין הנ"ל לפרשתן לציווי 'קדושים תהיו' שבזה הורה לנו הדרך ישכון אור שבה יוכל האדם לזכות לבוא לרום המעלה בבחי' השראת השכינה כאמור.

- החובה להוסיף אומץ בתורה ולהתנהג בקדו"ט בימים אלו -

זהו עבודת חודש אייר, שצירוף חודש זו יוצא מהפסוק (ירמי' ט, כג) כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וגו' נאום הוי"ה, ואפשר לרמז הענין, דהנה בחלוף חודש ניסן, אשר בו ציפינו וקיוונו להבטחת חז"ל (ראש השנה דף י"א ע"א) בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל, והנה חלף עבר שנה נוספת אשר ייחלנו אחר כל הני הרפתקאי דעדו עברו עלן, שבו נזכה לישועה השלימה בחודש זו, ולקיום היעוד (זכרי' יג, ב) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ויתגדל ויתקדש שמייה רבא עת אשר ימלא כל הארץ את כבודו, ונזכה לראות עין בעין בשוב ה' ציון, והנה חלף עבר חודש ניסן ועדיין לא נושענו. ובשל כך יבוא האדם לידי צער ומרירות ועצבות, עד מתי עוד נצפה ונמתין לישועתנו.

והנה הנביא אמר 'אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל גבור בגבורתו ואל יתהלל עשיר בעשרו כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי נאום ה'", ולכאוי' ראוי לבאר מה רבותא מלמדנו הנביא, וכי קאי על זה שהוא מדמה כי יש לו להתהלל בגבורתו ובחוזק ידו, או החכם בחכמתו. והנראה בזה, דבא הנביא ללמדנו עצה טובה היאך יוכל האדם לזכות לגילוי שכינת עוזו, ועל זה אמר אל יתהלל חכם בחכמתו היינו שאפי' עסק בתורה ועוסק בחכמת השי"ת, ואל יתהלל גבור בגבורתו קאי על הגבור הכובש את יצרו (אבות ד, א) בעבודת בוראו, אל יתהלל עשיר בעשרו במדת הצדקה וגמילות חסדים שמקיים בממונו לאין שיעור וערוך, כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, דהלא אם דעת חסרת מה קנית (נדרים דף מ"א ע"א), ואמרו חז"ל (שבת דף ל"א ע"א) דעת זו סדר

טהרות, שהעיקר הוא לזכות לדביקות בבוכ"ע בקדושה ובטהרה, וכן רמז באמרו כי אם 'בזאת' על התורה הק' שנקראת זאת (ראה ע"ז דף ב' ע"ב), שנאמר (דברים ד, מד) וזאת התורה אשר שם משה, וכתוב (בראשית יז, י) וזאת בריתי ביני וביניכם, והיינו שהעיקר הוא לעסוק בתורה בקדושה ובטהרה, להיות נוטר אות ברית קודש, ועל ידי כן זוכה להיות דבוק בשם הוי"ה ב"ה, וכפי שרמזו בבעל הטורים בפסוק (דברים ל, יב) מי יעלה לנו השמימה, דראשי תיבות עולים מילה וסופי תיבות הוי"ה (ומקור הדברים בתיקו"ז, דף קל"א ע"א), שעל ידי שנוטר עצמו בקדושה ובטהרה יזכה לראות עין בעין גילוי הוי"ה ב"ה בלא כל מסך המבדיל. ועל זה אמר שעל ידי זאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי נאום הוי"ה, שעל ידי כן זוכה לבחי' 'נוכח פני הוי"ה' ולגילוי שכינת עוזו בשלימות.

והנה איתא בספ"ק כי בחודש אייר מדת הדין מתוחה על שעדיין בן דוד לא בא, ובפרט להמבואר בספ"ק ישמח משה (פר' תבוא, ד"ה או יאמר והיה כי תבוא) דעיקר סיבת עיכוב הגאולה הוא מה שאין נזהרין ונשמרין בקדושה ובטהרה, ולכן צריך לשמירה דלעילא ולרחמי שמים בחודש זה. ולכן מצינו בחז"ל (יבמות דף ס"ב ע"ב) שמתו תלמידי ר"ע בימים אלו, ואף שאין לנו שום השגה בגודל קדושתם של כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא אשר זכו ללמוד תורה מפני מקור חיים התנא רבי עקיבא, מכל מקום רואים כי בימים אלו מדת הדין הוא בתוקפה, וזקוקים לרחמי שמים מרובים, כיון שנתעכב הגאולה.

ובאם זוכים ומתקנים הדרוש תיקון, הרי שהבא לטהר מסייעין אותו, והימים הללו המה גם ימי סגולה אשר בהם תרעין פתוחין, כי זה לעומת זה עשה האלוקים. ולכן בקשתנו בספירת העומר 'לטהרנו ולקדשנו מקליפותנו ומטמאותינו', דבאם נזכה יכולים לתקן הכל בימים הללו, ובלא"ה מתעורר חלילה מדת הדין כאמור.

וכ"ק אאדמו"ר זי"ע היה מעורר בימים אלו ימי ספירת העומר אודות חובת ההתחזקות בלימוד התורה, כפי שמובא בשו"ת מראה יחזקאל (סי' ק"ד) בשם הרה"ק הרבי ר' מנדלי מרימנוב זי"ע

במהרה בימינו אמן.

תפילת ערבית התפלל לפני העמוד - הרב דוד זלמנוביץ ר"מ בישיבת היכל התורה. אחר תפילת ערבית ניגש הרב יואל בוקשפאן משב"ק כ"ק האדמו"ר מקארלין סטולין שליט"א והביא פ"ש מכ"ק האדמו"ר מקארלין שליט"א.

יום ראשון פר' אמור א' דר"ח אייר

בתפילת שחרית התפלל מרן שליט"א הלל לפני העמוד ועלה רביעי לתורה.

אחר התפילה נערכו שמחות הברית לבן הר"ר אברהם פקטה מקרית צאנז טבריה (ב"ר ברוך מרדכי ז"ל, וחתן להבחל"ח ר' בנימין צבי דיקשטיין מפעיה"ק), ולבן הר"ר משה קלוגר מפעיה"ק (בה"ר יוסף שלמה משגיח בישיבה"ק לצעירים שפע חיים בב"ב, וחתן הג"ר אפרים פישל גרינ מנה"ר דישיבת היכל התורה פעיה"ק).

בערב קיבל מרן שליט"א קהל.

יום שני פר' אמור ב' דר"ח אייר

בתפילת שחרית התפלל מרן שליט"א הלל לפני העמוד ועלה רביעי לתורה.

בערב קיבל מרן שליט"א קהל.

יום שלישי פר' אמור ב' אייר

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה יחזקאל יהודה נ"י בן הרב שמשון העסקל מב"ב (בהג"ר אברהם אלעזר מרבני אנ"ש בירושלים).

יום רביעי פר' אמור ג' אייר

אחר תפילת מנחה יצא מרן שליט"א מביתו נאוה קודש, לעבר מעון הנופש בקיסריה למנוחה, שם ישהה בשבועות הקרובים הבעל"ט.

שבימי הספירה צריכים על פי סוד ללמוד הלכה ותוס' עיי"ש. ולהנ"ל יבואר היטב כי על ידי חלק התורה שבעל פה יתכן לזכות לגילוי שכינה, וכשיקבל האדם על עצמו עול תורה יוכל להמשיך שיהיו הימים הללו ימי רחמים ורצון, ולהשלים ולהביא לידי התיקון השלם, עת אשר יהיה שמו וכסאו שלם.

יעזור השי"ת וזכותא רבתי של כ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע וזכותו הגדולה של מרנא רביה"ק הדברי חיים זי"ע אשר עדיין אנו בשבוע של הילולא דיליה והתרעין פתוחין הם, שנזכה שלא ייבוש המעיין ולא יקצץ האילן, ויקויים מה שדרשו חז"ל (ברכות דף י"ז ע"א) בפסוק (תהלים קמד, יד) אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחובותינו, ונוכל לקבל עלינו עול תורה ועול מלכות שמים שלימה, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, ודווקא על ידי יודעי שמך היינו על ידי גילוי אלוקות יזכו ללמוד תורתך, ולגדול ליראים ושלמים.

כן יעזרנו ה' אלוקינו ולא יתן המשחית לבוא אל תוך בתינו, ונזכה לשמירה דלעילא מן השמים, ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, וישלח לכל אחד בני חיי ומזוני רויחי, רפואות וישועות אשר חודש אייר מסוגל לכך, וכנודע מספה"ק (ראה בני יששכר, מאמרי אייר, מאמר א, אות ג) דאי"ר נוטריקון אני ה' רופאיך, ויזכה כל אחד לרפואה רוחנית וגשמית, ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו תחילה וראש לפדיון נפשנו, מתוך אורה ושמחה, ונגאל בגאולה השלימה

נר להולכים

שנלב"ע בתקופה האחרונה לדאבון קהל עדתינו הק'

הרה"ח ר' מנחם גליק ז"ל

ר' מנחם ז"ל נולד בעיה"ק ירושלים בשנת תש"א לאביו הנכבד מוה"ר אליקים ז"ל ולאמו החשובה מרת כילא ע"ה, שניהם יהודים יראי ה' מופלגים שגידלו את צאצאיהם והספיגו בהם אהבת תורה ויראת שמים מופלאה. בהיותו תינוק כבן מחצית השנה, התייתם מאמו ע"ה, ולאחר שאביו נישא מחדש, גידלה אותו אמו החורגת ע"ה במסירות כאילו

עדת חסידי צאנז איבדה יהלום יקר ערך, איש אשכולות, האי גברא רבא ויקירא, תלמיד חכם שעשה מלאכתו עראי ותורתו קבע, נעים הליכות ורב תבונות, הרה"ח ר' מנחם גליק ז"ל, מזקני וחשובי העיר הגדולה לאלקים, קריה נאמנה קרית צאנז, ששחל"ח בשנתו הפ"א, לאחר כמה שנות חולי ומכאוב שאותם קיבל בדומיה ובאהבה.

היה בנה ממש.

היות ובית המשפחה, בשכונת בית וגן בירושלים, היה בסמוך לביתו של הגאון הגדול רבי יחזקאל אברמסקי זצוק"ל, שחיבב מאוד את המשפחה, מצא הנער את עצמו חוסה בצלו הבהיר של הגאון זצוק"ל ונפשו נקשרה בנפשו. הוא זכה לקבל ממנו דברי הדרכה ואורח חיים, ואף בשנות לימודיו בישיבה, זכה המנוח ז"ל להתכתב במכתבים יחד עם הגאון זצוק"ל.

לאחר שגדל והיה לנער וניכרו כישרונותיו המזהירים של המנוח ז"ל ששולבו יחד עם אהבת תורה מופלאה שלא עזבה אותו כל ימיו, הוא גלה למקום תורה לבני ברק, אל ישיבת סלבודקא, בה נחשב עד מהרה לאחד מבחירי התלמידים. הוא שקד על לימודיו בהתמדה עצומה ובכישרונותיו המבריקים רכש בקיאות עצומה ושכל הישר בלימוד, ורבים היו מדברים איתו בלימוד ונהנו מפקחותו ומהבנתו הבהירה.

בשנת תשט"ו, כאשר ארי עלה מבבל, וכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע הופיע בהדר גאוונו בשערי ארצנו הקדושה, מיד דבק בו המנוח בכל נימי לבו ונפשו. נשמתו זיהתה את לפיד האש שהחלה מאירה את שמי ארץ ישראל והיא נמשכה אחריו כפרפר אחרי האור. הוא החל להרבות בנסיעות אל משכן הקודש בקרית צאנז נתניה והרווה את צמאונו בעבודת הקודש ודברי התורה שנאמרו בעלייה. ברבות השנים היה לתלמידו המובהק ולחסידו הנאמן כאשר לא זז ממנו לעולם, וכל ימיו היה מתאבק בעפר רגליו.

וכמים הפנים לפנים, אף כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בעצמו גילה כלפיו אותות חיבה נדירים ושפע כלפיו אהבה עצומה. הוא סמך את ידיו עליו ושלח אותו לשליחויות שונות בהיותו נאמן עליו. הגיעו הדברים לידי כך שכאשר עבר ללמוד בישיבה בקרית צאנז נתניה, ביקשו כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע ללמוד בחברותא, עם בנו הגדול ה"ה יבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שהיה אז נער צעיר.

בהגיעו לפרקו, בא בברית הנישואין עם תבדלחט"א זוגתו החשובה תחי', בתו של הרה"ח ר' אברהם הכהן ישראלי ז"ל, מחשובי חסידי צאנז, צאצא בן-אחר-בן לבעל קונטרס הספקות זצוק"ל ולמעלה בקודש, ויחד בנו בית לתפארה שקירותיו היו ספוגים בתורה, יראת שמים וחסידות, ובו גידלו דור מפואר בנים ובנות יראים ושלמים המפארים את כותל המזרח של הציבור החסידי.

את נאמנותו והתבטלותו עד עפר כלפי כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע ניתן ללמוד מהעובדה שכאשר ביקש מרן זי"ע לייסד קריה נאמנה לאלקים בעיר האבות 'באר שבע' – תכנית שלא יצאה אל הפועל – נבחר ר' מנחם להיות מהנחשונים שיעברו לשם. מיד כאשר ביקש זאת ממנו מורו ורבו זצוק"ל, לא היסס לרגע והרחיק את עצמו ממקור חיותו בקרית צאנז נתניה עד לבאר שבע הרחוקה בדרום ארץ ישראל, שם התגורר במשך תקופה ארוכה, כאשר הוא מאושר בכך שהוא זוכה לעשות רצון צדיק, ובכך גילם שוב את נאמנותו ומסירותו שאין דומה להן, למורו ורבו הגדול והקדוש זצוק"ל, שפקודת קדשו שמרה רוחו.

לימים שב לקרית צאנז בנתניה ובמשך שנים כיהן כר"מ בישיבתנו הק' ואף גם בבית המדרש המרכזי בקרית צאנז

נתניה. שומעי לקחו זכו לחוויה רוחנית בשיעוריו הבהירים והברורים, כאשר הידיעות הנרחבות שלו בים התלמוד לצד כושר הסברתו והבנתו היו להם לעיניים.

ברבות השנים, כאשר משפחתו גדלה והתרחבה, יצא להביא טרף לביתו. כאשר אומרים עליו שעשה תורתו קבע ומלאכתו עראי, אין זו קלישאה בלבד, אלא הלכה למעשה. כל ימיו שבהן עשה לפרנסתו היה מחשב ומדקדק היטב את סדר יומו שאומנם כך ייצא חשבון השעות. ששעות הלימוד יהיו מרובות על פני השעות שבהן עבד. למותר לציין שבימים שלא עבד, היה כל כולו מקדיש אותם ללימוד רצוף, על פני שעות רבות. עבודה מיוחדת הייתה לו בהשכמת הבוקר. הוא היה מעורר השחר כאשר היה משקים קום מבעוד ליל ובשעה שלוש לפנות בוקר ישב כבר על יד הגמרא כאחד הגדולים אשר בארץ המה, ועוסק בתורה ברציפות ובשקידה נפלאה. כך נהג כל ימיו!

ברבות השנים מינה אותו כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע לכהן כמנהל הרוחני של בית הספר לסייעוד שע"י המרכז הרפואי צאנז לניאדו, תפקיד אותו נשא בחרדת קודש במשך עשרות בשנים והיה מנחה ומנווט את הצוות הרפואיים במרכז הרפואי, בדרך השקפת התורה וההלכה, כאשר ייסד וקבע מרן זי"ע, הן בייעוץ אישי והן בשיעורים תמידיים כסדרם אותו היה מוסר בפני הצוות הרפואי והחכים אותם בענייני הלכה והשקפה.

המנוח ז"ל נודע בנועם ומתיקות תפילותיו כאשר כיבד את ה' מגרונו והיה בעל תפילה נפלא עשרות בשנים. במיוחד זכורים לטובה תפילותיו הנרגשות בימים הנוראים בהן ניגש לפני העמוד בהיכל התפילה של מלון גלי צאנז, ומעורר את המוני המתפללים. חזקה הייתה לו במשך עשרות שנים להתפלל לפני התיבה בסליחות לערב יום כיפור אצל כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע ואצל יבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

פקחותו ושנינותו היו לשם דבר. בכל עת היו מתגלגלים על לשונו פניני חכמה ותבונה לצד חידושי תורה נפלאים בכל מקצועות התורה אותם היה משמיע לסובביו.

שקידתו בתורה הייתה מן המפורסמות. היה כאמור גריס באורייתא תדירא וקבע לימוד בחברותות לאורך כל שעות היממה, וביניהם בניו ונכדיו. בעודם ילדים בביתו, היה לומד עם בניו במשך שעות רצופות. בשבתות הקיץ, היה מתחיל ללמוד איתם מיד לאחר הסעודה בזה אחר זה, לימוד שנמשך במשך שש או שבע שעות רצופות בלי שהפסיק אף לרגע, עד לתפילת מנחה.

מיד למחרת נישואי בתו הצעירה, לפני למעלה מעשרים שנה, אמר לבני משפחתו שהיות וביתו התרוקן אין לו עוד צורך בעבודה ויצא לפנסיה מוקדמת. מכאן ואילך הוסיף שקידה על שקידתו וממש לא פסיק פומיה מגירסא. המנחמים שבו לנחם את ילדיו נדהמו לראות שולחן מלא במאתיים (!) חוברות, גדושות בכתב יד צפוף ומסודר של המנוח ז"ל, בהן העלה על הכתב חידושי תורה נפלאים, סיכומים והערות על הדף. הוא למד כל דף ביסודיות, גמ' רש"י ותוס' ולא הניח אפילו למילה אחת שלא תהיה מובנת. הוא יגע עצמו על דברי תורה, כתב וסיכם את הסוגיות, ולא זז לדף הבא עד שהיו נהירים לו הדק היטב כל

כל סובביו, אם זה בשעות הבוקר המוקדמות, בשעות הצהרים או בערב, בימי שישי ערב שב"ק וביום השב"ק בערבי ימים טובים ובימים טובים, כשכל רגע ורגע ניצל לעסק התורה הק' ועבודת השי"ת, והיה מלאכתו ארעי ותורתו קבע.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א המשיך ואמר: קשה עלי פרידתכם. זכרתי ימים מקדם, כשלמדנו יחד ב' מסכתות בש"ס, ומרן אדמו"ר זי"ע סמך עליו כשלמד עמי בשליחותו, ועליו ניתן להעיד ולומר כי היה תלמיד נאמן אשר התקשר בכל לב ונפש למרן אדמו"ר זי"ע, עוד טרם ביאתו ללמוד כאן בישיבה שהיה מגיע לכאן הרבה במסירות נפש ומתוך קושי רב, ובהתקשרות זו המשיך עד זיבולא בתרייתא, ובוודאי שהקשר הזה הוא קשר נצחי וקיים לעד.

בהמשך נשא מרן שליט"א דברי הספד והערכה אודות מאמר חז"ל בפרשת השבוע, אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפך (תהלים קלט, ה), א"ר יוחנן אם זכה אדם נוהל שני עולמות הזה והבא, לא זכה בא ליתן דין וחשבון והרחיב בדבריו אודות אדם שזוכה למלא ימיו בעבודת ה' ואמר: דבר זה ניתן להעיד על ר' מנחם ע"ה, אשר כל ימיו היה עסוק כאמור בתורה במצוות ובמעשים טובים, ולא היה לו דבר אחר בעולם זולת כן, והרי שבוודאי שיהיו הדברים הללו מלווים אותו, כי המה מאירים לעד ולעולמי עולמים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א דיבר אודות הזמן בו נמצאים, שבעת ימי המילואים וחודש אדר ושהוא הכנה לגאולה העתידה ובדברי קדשו ביקש מהמנוח ז"ל שהיה צדיק בכל דרכיו לעורר רחמי שמים, וסיים בדבריו בין השאר שב"ה זכה והשאר לעכטיגע אידישע דורות, מרביצי תורה לומדי ועמלי התורה, אשר זה היה עיקר הנאתו ותענוג נפשי שלו, ובכל עת שאחד מצאצאיו נבחן על תלמודו היה נכנס ומספר על כך כשהשמחה שרויה על פניו. ובוודאי יהיה למליץ יושר לבני משפחתו ולכל הסביבה.

הותר אחריו את משפחתו החשובה, זוגתו שתחי' שעמדה לימינו במסירות כל ימיהם, זוג' מרת גליק תחי', בניה הרה"ג ר' אשר דוד שליט"א מנהל רוחני דישיבה"ק לצעירים 'דברי חיים' פעיה"ק, מוה"ר שמואל שלום הי"ו מפעיה"ק, הרב יוסף הי"ו מטובי המחנכים בת"ת פעיה"ק, וחתניו: הרה"ג ר' אליהו גומבו שליט"א מח"ס 'מי באר' עמ"ס הש"ס, הרה"ג ר' שלמה זלמן שכטר שליט"א ר"מ ומרביץ תורה ברמת ויזניץ חיפה, הרה"ג ר' שמואל בריכטא שליט"א שו"מ בישיבה"ק, הרה"ג ר' שמואל מרמורשטיין שליט"א מו"ץ וראש כולל 'שביעית' במרכז התורה פעיה"ק, הרה"ג ר' חיים מאיר בריל שליט"א ר"מ במכינה לישיבה לצעירים בקרית צאנז, הרה"ג ר' יעקב דויטש שליט"א מו"צ דחסידי סערט ויזניץ בחיפה והרה"ג ר' מנחם אהרן שר שליט"א מחשובי בעלי ההוראה בכולל 'מרכז התורה' פעיה"ק.

דברי הגמ' ומפרשיה של הדף הנוכחי. כך זכה ועבר על כל הש"ס והיה לצנא מלא ספרא וכמעין הנובע. כל מי שהכירו מקרוב ראה שהתורה היא משובש חייו, באהבתה ישגה תמיד, היא הייתה כל עולמו, ונפשו הייתה כרוכה אחריה בלהט רב כדברי האור החיים הקדוש הנודעים בפרשת כי תבוא.

אהבת התורה של ראש המשפחה, הקרינה על כל צאצאיו וזכה להקים דור ישרים מבורך, בנין וחתנין רבנן, רבנים, דינים, ראשי ישיבות ומרביצי תורה, ראשי כוללים וכלי קודש, כולם מפארים את עולם התורה. הדור המפואר שהקים היה משובש חייו והאושר הגדול של חייו. יחד עם זה היה חסיד אמת שהתעסק בחסידות. כל ימיו היה מספר שלאחר נישואיו שאל את מרן זי"ע כמה שאלות בענייני חסידות, וכאשר סיים להרצות את שאלותיו, קם מרן זי"ע ואמר: אברך, במחשבה אחת שאינה טובה, לא שווה מאומה. והמנוח היה אומר שדבר זה נחקק בעצמותיו.

בעת כבו המאורות וכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע עלה השמימה, דבק בכל עוז ביבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בביטול גמור ולא היה עושה צעד בחייו מבלי להתייעץ בקודש פנימה, ואף כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א העריכו כערכו הרם, כפי שעלה ובצבץ מתוך דברי ההספד הנדירים שנשא עליו מרן שליט"א אחר מיטתו בהלוויה.

בשנותיו האחרונות נחלש וחלה ואף על פי כן עשה ככל שלא ידו להמשיך בסדריו הקבועים, עד שכלו כל הקיצין ונפל למשכב, כאשר בכל מצב ומצב הוא מקבל עליו גזירת שמים באהבה. כאשר החל לסבול ממחלתו התעניין הרופא מהו הדבר שכואב לו ביותר, ענה ר' מנחם, זה שאני לא יכול ללמוד. השיב את נשמתו הטהורה והמזוככת ביום שני כ"ה באדר ב'.

בהלווייתו שיצאה מבית המדרש המרכזי בקרית צאנז נתניה, שכתליו עדים לעבודת ה' המופלאה של המנוח שהחלה בכל יום מבעוד ליל, ספד לו מורוים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במשך זמן רב מהרגיל. את דברי ההספד פתח מרן שליט"א שהצביע על ההצנע לכת של המנוח ז"ל ואמר: כתיב (קהלת ה, ח) ואין שלטון ביום המות, ודבר זה ניתן לומר בהאי יומא, והלא הנפטר רבי מנחם ע"ה אשר כל ימיו התהלך בצדי דרכים ונמנע מלעמוד בראש וכו', כשעל אף שטבע האדם הוא להיות שואף הוא ליתן משלו ללמוד וללמד ולהראות ידיעותיו וכו', הרי שהוא עמד תמיד בצדי דרכים והסתיר דרכיו ותהלוכותיו, ובוודאי לא היה רוצה כלל שידברו ממנו ויספידוהו לדבר בשבחיו, אולם כאמור 'אין שלטון ביום המות'.

בהמשך תיאר את האבידה העצומה ואמר: אבידה גדולה הוא לנו, ר' מנחם היה תלמיד חכם אשר תורתו אומנתו פשוטו כמשמעו, וזאת אף אחר שהוכרח לצאת להתעסק לפרנסתו מאחר וטפלי הוי תלויין ביה, ומ"מ ישב ולמד שעות ארוכות בכל עת מצוא, כאשר ראו ושמעו וידעו

בחצרות קדשינו

י"ל 'ספר השמורים' של אגודת חברי 'ואתקדש'

הדים נרחבים נשמעו בחצרות קדשנו עם הוצאתו לאור עולם של 'ספר השמורים' הכולל בתוכו את כלל חברי 'ואתקדש' בקרית צאנז בנתניה, כשבקרוב אי"ה תושלם המלאכה עם הו"ל של כל חברי ואתקדש בכל קהלתנו הק' בארה"ק. כזכור בחורף העעל"ט פתחו ב'וועדה הרוחנית לענייני תקשורת דחסידי צאנז', במיזם חדש לאגד את כלל אנ"ש הנשמרים ונזהרים מכל מכשולות הטכנולוגיה, ועומדים בכל הוראות רבני הוועדה הרוחנית, וזאת עפ"י הוראת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א שעומד בעוז ותעצומות לחזק ולעורר את הנחיצות הגדולה לעמוד על משמרת הקדושה, כשכל הללו שהכריזו על עצמם שמקבלים את כל גדרי הוראות רבני הוועדה נעשו חברים תחת דגל 'אגודת ואתקדש', במטרה להתחזק להיות עם קדוש לה', ולפרסם את כל הנמנים לדבר מצוה זו.

לאחר מאמץ רב, זכו עסקני הוועדה הרוחנית לברך על המוגמר ולהוציא לאור את 'ספר השמורים' של חברי מאות חברי 'ואתקדש' בקרית מלך רב קרית צאנז בנתניה. הדבר עורר הדים עצומים לביצור וחיזוק חומות הקדושה, בפרט בימי הספירה בהם מתחזקים כולם להטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה, כשהחבורת הכוללת את כלל החברים הופץ לכלל תושבי קרייתנו הק'.

עסקני הוועדה שהגישו את 'ספר השמורים' לידי כ"ק מרן שליט"א בשבוע האחרון, מוסרים כי כ"ק מרן שליט"א הביע את התרגשותו הגדולה על פעולה מבורכת זו, כשהוא מכביר במילים כי רבה התועלת אשר תצמח אי"ה מהתאגדות יראי ה', ובוודאי יתרחבו גבולות הקדושה לעמוד על משמרת הקודש והזהירות מכל מכשולות כלי המשחית, כשהוא מעודד ומשבח את ידי העוסקים במלאכה, והורה לפרסם את שמות חברי האגודה בפומבי בשילוט קבוע לפרסם עושי מצוה.

היום ומהדורא זו של ספר השמורים הינו זמנית, כשאי"ה בקרוב יצא לאור ספר השמורים בפירוט מלא מכל חברי 'ואתקדש' מכל ארה"ק, אי לכך מבקשים עסקני הוועדה מכל מי שעדיין לא הצטרף לאגודה קדושה זו, להזדרז ולהירשם בטפסי ההרשמה אצל נציגי הוועדה הרוחנית בכל אתר ואתר, כאשר לאחר אימות נתונים אי"ה יעודכן שמם בספר השמורים.

שמות הנציגים הם כדלהלן: **בקרית צאנז בנתניה** הר"ר יקותיאל יהודה שטמר הי"ו, **בירושלים** הר"ר ירמיהו ארנפלד הי"ו, **בבני ברק** הר"ר נח לאווי הי"ו, **בקרית צאנז טבריה** הר"ר ישראל מושקוביץ הי"ו, **בחיפה** הר"ר יקותיאל יהודה גנזל הי"ו, **בביתר עילית** הר"ר שמעון יוסף אליאס הי"ו, **באלעד** הרב גבריאל שנק הי"ו, **בבית שמש** הר"ר חיים אלטר ראטה הי"ו, **בעיה"ק צפת** הר"ר ישראל מושקוביץ הי"ו, **באשדוד** הר"ר משה רייכמן הי"ו.

'ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה'

ביקור הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א

בקהילתנו הק' במאנסי

ביום חמישי כ"א אד"ב נערך בהיכל בית מדרשנו במאנסי סעודת הילולא של רביה"ק הרר"א זי"ע מליזענסק, בשילוב סעודת סיום הש"ס מרוממת זו הפעם הל"ג לרגל סיום הש"ס ע"י בני קהילתנו הק' לפי הסדר בה מסיימים הם יחדיו את הש"ס בכל ד' חודשים. כפי שהיה אוות נפשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע שילמדו כל הקהל יחדיו את הש"ס, וכן רצונו ובקשתו של כ"ק מרן שליט"א.

קהל אנשי שלומינו תושבי העיר הסבו על יד שולחנות ערוכים במיני מגדים כיאה וכיאות לכבוד התורה. בראשות ובהשתתפות הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א בן כ"ק מרן שליט"א שהגיע לארה"ב לרגל שמחת נישואי נכד חותנו הגרי"א אונסדורפר שליט"א רב ור"מ דקהל ראשית חכמה במונטריאול.

אחר סיום הש"ס וסיום משניות ותחילת לימוד מס' ברכות, נתכבד לשאת דברים האורח הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א בן כ"ק מרן שליט"א, כשבדבריו הרחיב אודות מעלת האחדות אשר מעלתה גדולה לאין שיעור וערוך, בדבריו הנפלאים הזכיר גם לשבח את קובעי העיתים לתורה מתוך עמל ויגיעה, וכן הרחיב בדברי תורה ממשנתו של בעל ההילולא רביה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע, אשר מן הבאר ההוא ישקו העדרים, ומימינו אנו שותים עד היום הזה, ובמעלת סיום הש"ס בצוותא חדא כאשר יסד כ"ק מרן זי"ע בלימוד הש"ס החודשי.

במהלך הסעודה פצחו הקהל בקול שיר וזמר לכבוד

התורה ולומדיה.

ברכות שבח נשגרו לפני העושים ומעשים לעידוד הלימוד במסגרת זו, ובפרט להרה"ח ר' אליעזר הערש אייזנברגר הי"ו, תשואות חן חן לו.

ביקור מיוחד ערך האורח שליט"א בבנין בית החינוך לבנות 'בנות צאנז' בעיר, שם סייר יחד עם המנהל העסקן הרה"ח ר' גבריאל יוסף רוזנברג הי"ו בבנין המפואר שבנייתו הושלמה בשנה האחרונה לתפארת ולכבוד בית צאנז.

בשב"ק פרי' שמיני, שהה האורח הגרמ"מ שליט"א במאנסי לרגל השמחה במשפחת חותנו. בעידן רעוא דרעוין הגיע האורח שליט"א לבית מדרשנו בעיר. בדבריו בסעודה שלישית, האריך האורח שליט"א, אודות דרכי רבוה"ק תלמידי מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע, שאף כל ענייני גשמיות העלו לצרכי גבוה. בסיום שיבח את בני הקהילה, אשר שמם יצא למרחוק על קהלה קדושה ומהווה כמגדל של אור על פני כל העיר. אחר תפילת ערבית עברו בני הקהילה להודות לאורח שליט"א על דבריו המחזקים.

במהלך שהותו של הגרמ"מ שליט"א במונטריאול בימי הפסח העעל"ט, מסר מספר שיעורים בבתי המדרש בעיר, בהם שיעור מיוחד בענייני הלכה בבית המדרש בית יעקב יצחק דחסידי בעלזא בעיר, שיעור מיוחד בליל שביעי של פסח לעשרות אברכים חסידי סקווירא בעיר, שיעור הלכתי בבית המדרש של חותנו שליט"א מתיבתא ראשית חכמה במונטריאול, וכן שיחה מיוחדת לבחורי החמד דחסידי וויזשניץ מונטריאול כהכנה לליל הסדר.

מסתיימת ההרשמה לשיבתינו הק'

שפע חיים לצעירים בב"ב

מטעם ישיבתינו הק' שפע חיים בבני ברק נמסר, כי עקב הביקוש הרב להרשם ולהמנות בין התלמידים חובשי ספסלי דבי מדרשא בהיכל ישיבתינו הק', מסתיימת ההרשמה לשנת הלימודים הבאה שנת תשפ"ג. ומאחר שכן מתבקשים ההורים להזדרז ולהירשם עד י"ד אייר - פסח שני הבעל"ט. ומבחיני הקבלה יערכו אי"ה בתחילת חודש סיון הבעל"ט. קבלת טופס רישום אצל מנהלי ישיבתינו הק' הר"ר מאיר צבי בלומנטל הי"ו 054-8451122 הר"ר משה אליעזר שמעון הי"ו 052-7112300.

בנימין אייזנבאך. בקרית צאנו בעיה"ק טבריה: מוה"ר חיים ברנשטיין. בעיה"ק ירושלים: מוה"ר בן ציון הולצר. במודיעין עילית: מוה"ר מאיר כ"ץ. בפתח תקווה: מוה"ר אברהם רוזנברג. בעיה"ק צפת: מוה"ר ישראל דוד גרינשטיין. אנ"ש משאר הערים מתבקשים לפנות לרכז הראשי, מוה"ר מרדכי רוטנברג, בטלפון: 052-7116618. כמו"כ ניתן להצטרף באמצעות עמדות 'נדרים פלוס' בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ.

בעוד שבוע זה מתחיל: ימי ההצטרפות של הצעירים למען עתידם, במסגרת התאגדות כלל אנ"ש סביב תכנית 'בנה ביתך' של שפע חיים ורחמים

בעוד כשבוע, בפרשת בחקותי, בימים א-ה, יוכרע גורל עתידם של למעלה ממאה אברכים חסידי צאנו שנישאו השנה החל מחג השבועות תשפ"א ועד לחג הפסח האחרון, לקראת הצטרפותם למיזם הגדול "בנה ביתך" של מפעל החסד דחסידי צאנו "שפע חיים ורחמים".

כאמור, כמידי שנה בחודש אייר, מצטרפים כל האברכים שהתחתנו בשנה האחרונה, ל"בנה ביתך" בשפע חיים ורחמים, התכנית שמאגדת את כלל אנשי שלומנו, להבטיח בס"ד את הדיור לנו ולבנינו, כשאיפת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע בצוואה הקדושה, וכפי אשר מצווה עלינו על ידי כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א.

הצעירים, רובם ככולם, בזכות התכנית של "שפע חיים ורחמים" זוכים להיכנס לקורת גג משלהם בלי לשפוך את דמם - תרתי משמע - של ההורים. זאת תודות לתכנית הייחודית לחצר קדשנו. מכורח הכרת הטוב, ומכורח הדאגה גם לצאצאים, ובוודאי מכורח המוטל עלינו לסייע אחד לשני - מצטרפים כל הצעירים בחודש אייר הבעל"ט, בין פסח שני לל"ג בעומר, ל'בני ביתך'.

ימי הצטרפות אלה, מגלמים בתוכם הטבות מיוחדות. אולם המצטרפים במועד הנקוב זכאים להטבות משמעותיות ובהדרגה במסלול ירוק על מנת לסייע בקשיי ההתחלה. לאחר 'ימי השותפות', ניתן עדיין להצטרף במשך שלוש שנים, אולם ללא ההטבות וללא זכאות להשתתף במסלול הירוק. ניתן יהיה להצטרף בהדרגה של המסלול הכתום בלבד. לאחר

הגרלות מיוחדות למצטרפים למיזם 'למחייתם' עד יום ל"ג בעומר

מרגע פרסום קריאת הקודש מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א ובה הקריאה לכל אחד ואחד מאנ"ש להצטרף למיזם המיוחד 'למחייתם', מצטרפים המוני אנ"ש למיזם המיוחד, ומצייתים לבקשת הקודש כדי שלא תהיה משפחה אחת ללא "למחייתם".

כלל המצטרפים זוכים בראש ובראשונה לברכת הקודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: "שכל התומכים והמצטרפים יתברכו באורך ימים ושנות חיים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ושלא ישמע שוד ושבר בגבולם ח"ו".

כדי לזרז את אלו שעדיין לא הצטרפו למיזם, הכריזו ראשי המיזם על הגרלות מיוחדות לכלל המצטרפים עד ליום ל"ג בעומר הבעל"ט.

בין הפרסים יקרי הערך שיוגרלו, כרטיס טיסה לציונו של הרה"ק רבי ישעי' מקרעסטיר זי"ע, שובר קניה ע"ס 1,600 ש"ח ברשת יש חסד, שובר קניה ע"ס 1,600 ש"ח ברשת עזרה ואחוה, שובר קניה ע"ס 1,600 ש"ח ברשת איקאה וכובע סאמעט מבית סאפרים. זריזים מקדימים וזוכים!

נציגי המיזם, בקרית צאנו נתניה: מוה"ר משה (בר"א) רייכמן ומוה"ר אפרים זלמן טאובר. באלעד: מוה"ר שמעון זלמנוביץ. באשדוד: מוה"ר משה אריה רייכמן. בבית שמש: מוה"ר מנחם מנדל בריכטא. בביתר עילית: מוה"ר יוסף פיליפ. בבני ברק: מוה"ר מרדכי רוטנברג. בחיפה: מוה"ר שמואל

חצר הקודש צאנו

קרית צאנו נתניה

כסא דנחמתא

משתתפים אנו בצערם ובאבלם הכבד של ידידינו היקר והנכבד, איש חי ורב פעלים לתורה ולתעודה, אהוב וחביב כפי כל, במחנה החסידים שמו מפארים ונערץ הילולו בגודש

הרה"ח ר' יחזקאל ליפשיץ הי"ו

מיקירי וחשובי אנ"ש בווייליאמסבורג
ובניו יורק האברכים הדגולים מאד נעלים

הר"ר משה הי"ו הר"ר חיים הי"ו

הר"ר ישראל מאיר הי"ו והר"ר שמעון הי"ו

וכל המשפחה הנכבדה

היושבים בעמק הבכא על פטירת זוגתו-אמם ע"ה

י"ה"ר שלא ישמע עוד בגבולכם שום שבר ושוד, ולא תוסיפו לדאבה עוד, ויבולע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר אמן

להצטרף למפעל נשגב זה, והוא חלק מהאחריות המוטלת על כל ראש משפחה למען ב"ב, ובזמן שנמנו וגמרו רבים לדבר מצווה, הרי זה בגדר אל תפרוש מן הציבור".

כמו"כ נשאו דברים מוה"ר ארון זאב טהלר הי"ו, גבאי 'עזר לקהל' בארה"ק, וראשי המיזם המיוחד. בכינוס המיוחד שהתקיים בקרית צאנז בנתניה השתתפו גם אנשי החסד מקהל עדתנו הידועים בפעילותם בכל עת למען רווחתם של יתומי אנ"ש, אשר בירכו על המיזם המיוחד.

עם סיום סעודת ההילולא, המשיכו משם נציגי המיזם לעבר שערי "היכל רוזנברג" שם הוקם דוכן מיוחד להחתמת קהל אנ"ש להצטרפות למיזם המיוחד.

בסמוך לדוכן המיוחד עליו צבאו המוני אנ"ש כדי להצטרף למיזם ולמלאות את בקשת הקודש, הוצגה מצגת ייחודית ובה פירוט והמחשת בשורת 'למחייתם'.

מאות מאנ"ש ניצלו את ההזדמנות הראשונה, וחתמו בהמוניהם על הצטרפותם למיזם. "אנשי שלומינו מבינים שהחתימה למיזם המיוחד הוא בראש ובראשונה של החותם עצמו" אומר אחד המצטרפים, ומסביר: "ע"י זה שאני חתמתי כעת על המיזם המיוחד, מלבד זה שמילאתי את חובתי האישית לדאוג לבני משפחתי, חסכתי לעצמי גם לחתום על התרמות שחלילה עלולות להגיע במקרה של אסון וטרגדיה ל"ע אצל אחד מקרובי או מכרי, כי אני יודע שהמיזם המיוחד 'למחייתם' יעמוד לצידם לכלכלת ביתם בדרך כבוד למלא כל חסרונם".

כמו"כ מדווחים הנציגים מכל רחבי הארץ, כי בכל עת מצטרפים עוד ועוד מאנשי שלומינו למיזם המיוחד. בפרט שבעת הזו ההצטרפות היא בקלות ולעת עתה אין בכלל גביה. "זה כמו תוכנית ביטוח שאינה עולה כסף" הגדיר זאת אחד הנציגים.

אנ"ש בצפת התכנסו השבוע לסעודת ראש חודש מפוארת לרגל פתיחת סניף "המגדלים" של "אחים לשמחה"

שרשרת פתיחת סניפי המגדלים של מפעל החסד "אחים לשמחה" בכל קהילות אנ"ש – נמשכת. לאחר פתיחת המגדלים בקרית צאנז נתניה, ירושלים, בני ברק, קרית הבעש"ט, ושבוע לאחר פתיחת המגדלים בביתר, זכו גם אנ"ש בעיה"ק צפת שהבשורה הגדולה של מפעל "אחים לשמחה" תגיע עד אליהם.

המועד הנ"ל - לא תתאפשר הצטרפות רגילה לתכנית. מי שיצטרף, יידרש להשלמה רטרואקטיבית של דמי שותפות מלאים, ללא דירוג כלל.

בסיכום יוצא שהמצטרפים למסלול הירוק – היינו בימי ההצטרפות הבעל"ט – יקבלו הנחה בשווי של אלפי ₪ בתקופה של כמעט שמונה שנים בתשלומים החודשיים של "בנה ביתך". צעירים אלה יזכו גם לפטור מתשלום דמי פתיחת תיק, 50% הנחה בטיפול תיק המשכנתא – שמגלמים יחדיו הנחה של אלפי ₪.

האחראי על פרויקט הצעירים הוא מוה"ר שמואל גרינשטיין הי"ו בטל': 053-3104204.

המוני אנ"ש מצטרפים למיזם המיוחד: סעודת הילולא מיוחדת לנציגי 'למחייתם'

ביום הילולת מרנא בעל ה'דברי חיים' זי"ע התקיימה ע"י הקופה המרכזית 'עזר לקהל' דחסידי צאנז בארה"ק, סעודת הילולא מיוחדת לכלל נציגי המיזם המיוחד 'למחייתם', בראשות בנו יקרו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א - הגה"צ אב"ד קרית צאנז בעיה"ק טבריה שליט"א.

במהלך הכינוס בה השתתפו הנציגים מכל רחבי ארה"ק, הוצגו בפני הנציגים עיקרי המיזם מפי חשובי העסקנים ואנשי החסד שעומדים מאחורי המיזם הענק שכובש את כל שדרות הציבור וקהילות הקודש.

בדברים המיוחדים אותם נשא הגה"צ שליט"א, חיזק את הנציגים ועודד אותם לפעול בדרכו של זקיננו הק' בעל ההילולא אשר היווה אור לאלפי שבורי לב ובפרט ליתומים ואלמנות שמצאו מזור לנפשם ולכלכלת ביתם, בזכות פעולותיו הנשגבות.

הגה"צ שליט"א הרחיב במשך שעה ארוכה במשאו המיוחד והביא עובדות קודש על מעשי הצדקה הנודעים של בעל ההילולא, אשר בוודאי זכותו הגדולה תעמוד לימין הנציגים שפועלים בדרכו הקדושה.

כן ציין לשבח את גבאי קופת החסד המרכזית 'עזר לקהל', אשר בדקו לעומק את המיזם במשך תקופה ארוכה, וכבכל עת נענו גם הפעם, להביא את מיזם 'למחייתם' לקהל אנ"ש, ולהרים את המיזם המופלא הזה שאין ספק, הוא הפתרון ההולם לכל ראש משפחה, וכפי שחקק כ"ק מרן שליט"א בקריאת בקודש: "וע"כ באתי בזה בקריאה של חובה לכאו"א

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כסא דנחמתא

תנחומינו הכנים משוגרים בזה קדם איש חי ורב פעלים, נודע בשערים לשם ולתהלה, איש האשכולות, העסקן המופלא למען מפעלות הקודש לבית צאנז שמו מפארים, ה"ה

הרה"ח ר' יהודה יחיאל שפירא הי"ו
מנהל רשת הכוללים 'מרכז התורה והחסד' קרית צאנז

וכל המשפחה הנכבדה

היושבים בעמק הבכ"א

על פטירת אביו הרה"ח ר' אליהו מנחם שפירא ע"ה

בעל הנחמות ינחמכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים, ויה"ר שלא ישמע עוד בגבולכם שום שבר ושוך, ולא תוסיפו לדאבה עוד, ויבולע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר אמן

ההנהלה

קודשו של כ"ק מרן שליט"א, אשר ביקש בקדשו לקיים מסגרות לימוד בכל אתר ואתר.

בסדרי הלימוד המיוחדים אשר התקיימו בכלל ריכוזי אנ"ש ואורגן ע"י 'בחצרות החיים' בעידודם הנפלאה של 'משכני' אשר עמד וסייע בסכמים גדולים ועצומים, להצלחת קיום מסגרות לימוד בכל אתר ואתר.

בארגון בחצרות החיים השקיעו עמל רב בכדי להכין לבחורים מסגרת מיוחדת, שתשלב בין סדרי לימוד ביתר שאת ועוז, ובין ימי בין הזמנים שנתקנו בכדי ליתן ריווח בין פרשה לפרשה להתבונן ולאגור כוחות לקראת הזמן הבעל"ט.

סדרי הלימוד שנערכו בבתי מדרשינו נוהלו ע"י אברכים חשובים ונמרצים אשר רוח ה' בער בקרבם, לעמוד לימין הבחורים בימים אלו ליתן להם הכוח לנצל ימים גדושים אלו כדת של תורה וחסידות ולהפיק מהם את רוב הברכה וההשפעה אשר נשפע בימים אלו. בכמה מקהילות אנ"ש גם הוסיפו תפילת שחרית בצוותא חדא כלל הבחורים יחדיו ולאחריו סעודת פת שחרית בהרחבה מיוחדת מתוך שבת אחים גם יחד.

בסדרים לפנה"צ ואחה"צ נראו מחזות מרנינים האיך מאות הבחורים בכל ריכוזי אנ"ש, מתכנסים לבתי המדרשות. בקרית מלך רב מפני ריבוי הקהל בליעה"ר ישבו בהיכלות נפרדים, ב'היכל התורה' תלמידי הישיבות הגדולות ובחורי היכל התורה, ובהיכל הכולל ישבו ולמדו תלמידי ישיבה"ק לצעירים דברי חיים פעיה"ק, ובבית התפילה אהבת תורה תלמידי ישיבה"ק לצעירים דברי ברוך פעיה"ק.

בכל המקומות ישבו והגו תלמידי הישיבות ובחורי החבורות בתוה"ק שעות ארוכות ברציפות ובהתלהבות, כאילו מדובר בעיצומם של ימי השובבי"ם בתוקף הזמן עתה. קול התורה הדהד למרחוק והרבה צפו במחזה זה מתוך התפעלות והערצה לבחורים אשר הניחו חיי שעה ובאו מרצונם העצמי לעסוק בחיי עולם, כהכנה דרבה לקראת היו"ט הגדול הממשמש ובא.

קובעים ברכה מיוחדת, עשרות צורבים אשר נבחנו אלפי דפים גפ"ת בע"פ מרצונם העצמי, להגדיל תורה ולהאדירה ברוב אהבת וחשקת התורה.

בימים שלפני חג הפסח נשמעו לפני הבחורים דרשות מיוחדות ומעוררות מפי מגידים מחשובי אנ"ש, אשר עוררו

ההתכנסות המרשימה נערכה בהיכל בית מדרשו העתיק שבעיה"ק צפת בהשתתפות כל בני קהילתנו הק' בצפת שנטלו ידיים לסעודת ראש חודש, כאשר חלק מההוצאות נודב ע"י הרה"ח ר' יהושע בויס הי"ו מחשובי בני הקהילה, המתגורר בביתו של רבינו הק' מטאלטשאווה זי"ע.

לאור המצגת שהראו שם אודות פתיחת סניפי "אחים לשמחה", קמו רבים מאנ"ש תושבי צפת שהעידו קבל עם ועדה שגם עד היום קיבלו את המענקים של "אחים לשמחה" ועל כן בוודאי לאות הכרת הטוב ולמען בניית הבסיס שיוכלו לקבל גם בצפת תמיידים כסדרם ראוי שכל אחד ואחד בלי יוצא מן הכלל יהיו חברים במפעל כבירים זה.

בראשית ההתכנסות דיברו רבני הקהילה, המרא דאתרא הגאון רבי דוד זאב רייך שליט"א והדומ"צ בבית מדרשו החדש בדרום צפת הרה"ג רבי יחזקאל שרגא שימון שליט"א שהעידו על מה שראו מקרוב בסיוע ש"אחים לשמחה" מעניק למחותנים מזה שנים רבות. כן דיבר הרב יצחק נתן זילברמן שליט"א ר"מ בבית מדרשו ומחשובי בני הקהילה, בחשיבות העניין.

דברים נלהבים נשא אורח הכבוד, יו"ר מפעל "אחים לשמחה" הגאון הצדיק אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, שתואר כיצד מגבירים את פעילות הסיוע באחים לשמחה מיום ליום ומשנה ולשנה ועד כמה חשובה השותפות והבסיס שנבנה ע"י קהל אנ"ש.

בעוז ובתעצומות נרתם קהל אנ"ש מעיה"ק צפת לבוא לעזרת ה' בגיבורים, הציבור רובו ככולו חתם שותפות של 120 ₪ בחודש, והיו כמה מהם שנתנו סכומים גדולים יותר, כמו 180 ₪ לחודש, ו-200 ₪ לחודש ואחר עברו כולם לקבל מידי אב"ד ארה"ב שליט"א את המפתחות המבורכות "של טובה וברכה", שהתברכו ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

ישיבת בין הזמנים לכלל בחורי אנ"ש

ע"י ארגון החבורות 'בחצרות החיים'

הימים המבורכים והקדושים יומי דניסן, עברו על מאות מבחורי אנ"ש בכל רחבי ארץ הקודש בהתרוממות הרוח והנפש, כשימים נעלים ומרוממים אלו נוצלו כראוי וכדבעי שישבו והגו באוהלה של תורה ברוב עוז ותעצומות וכרצון

חצר הקודש צאנו

קרית צאנו נתניה

אבל כבוד ליהודים

יחד עם כל בית ישראל מבכים אנו מרה את האבידה הגדולה עם הסתלקותו לשמי רום של האי גברא רבא, אהוב וחביב ונחמד ונעים, איש חמודות רב תבונות, רב פעלים טובים ומבורכים למען הכלל והפרט, הוזיל זהב מהונו וממונו לצרכי צדקה וחסד, ידיד ואוהב נאמן לחצר הקודש צאנו, ה"ה הרבני החשוב והנכבד

הנגיד הרה"ח ר' **שלום יעקב פישער** ז"ל

עמוד התווך של יתומי ואלמנות בית ישראל ואביהם של המוני שבורי לב

את תנחומנו הכנים אנו מביעים קדם

בניו היקרים וכל בני משפחתו הי"ו

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, אך טוב וחסד ירדפכם כל ימי חייכם, ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה יה"ר שלא ישמע עוד בגבולכם שום שבר ושוד, ולא תוסיפו לדאבה עוד, ויבולע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר אמן ההנהלה

ותפילה שעות ארוכות מתוך אחריות לשמור את השפעות היו"ט הקדוש בתוכם, למען יעמדו ימים רבים לגדלם ולנשואם בתורה עבודה בדרך המסורה לנו מרבוה"ק.

מקום של כבוד קנה לעצמו, סדר וחבורות הלימוד 'אור האמונה', אשר יצא לאור ע"י ארגון "משכני", אשר בה חולקו סדרי לימוד לפי ימי החודש, ובכל יום ויום נערכו הגרלות, כאשר הכל יחדיו הצטבר להגרלות בשווי עשרות אלפי שקלים לעידוד הלימוד התורה ע"י בחורי החמד היו"ו.

בבחצרות החיים, מודים בראש ובראשונה, להנהלת "משכני" ולעומדים בראשה הרב מרדכי וידער שליט"א, והרב יוסף שלמה גרליץ היו"ו, שהם נוטלים חלק בראש בזכות עידוד לימוד התורה, ועידוד שאר פעולות הקודש. כן מבקשים לשגר את ברכותיהם לכל העושים ומעשים למען הצלחת רצון צדיק לקיים מסגרות לימוד, ה"ה האברכים החשובים היו"ו אשר מסרו זמנם וכוחו להצלחת המערכה.

ברכות מיוחדות שוגרו קדם התומכים והתורמים הנכבדים היו"ו כל אחד ואחד בשמו הטוב יבורך, ואחרון אחרון הביבים מאות הבחורים שישבו ולמדו אלפי שעות רצופות. – אשרינו שזכינו לראות מחזה אלוכי זה, אשרינו צאנז חסידים.

קשרי תהילות נקשרים להנהלה איגוד החבורות "בחצרות החיים" ולעומדים בראשה הרה"ג ר' חיים רפאל איזנבך שליט"א והרה"ח ר' יואל טוביאס היו"ו, וכל צוות המשרד היו"ו. בליל כ"ה ניסן העעל"ט נערך סעודת הילולא רבתית לכלל הבחורים, בשילוב מעמד סיום ישיבת בין הזמנים. הוצאות הסעודה נודב ע"י הנדיב הרה"ח ר' חיים שפירא היו"ו, ועוד כמה נדיבים.

במהלך הסעודה נשאו דברים הרב דוד זלמנוביץ ר"מ בישיבת היכל התורה, והרה"ג ר' חיים רפאל איזנבך שליט"א מראשי בחצרות החיים במשנתו של מרנא בעל הילולא ז"ע.

שיחה מרתקת נמסרה ע"י המחנך הדגול הרה"ג רבי יעקב בטלמן שליט"א מרבני 'משכני', בדבריו החדיר בקרב

את הבחורים לקראת הימים הגדולים, וכן הרבה הדרכות בדרכי העבודה אשר נלמדים ממצוות הנוהגות בחג זה. המגידיים שליט"א ריתקו את השומעים ומילאום ברגשי קודש והתלהבות לקיים את ימי הפסח האלו כראוי.

כן ראוי לעלות על נס הסדרים בימי חול המועד אשר כמעשהו בחול כך מעשהו במועד, מלאו היכלי בתי מדרשינו במאות בחורים אשר חשקה נפשם בתורה, ובאו לעשות כלי קיבול לקיים את השפעות הימים הנעלים ולקשרם בתורה, הן בשעות לפני הצהריים, והן כהכנה דרבה לקראת ספירת העומר ברוב רוממות.

השיעורים נמסרו פיעה"ק ע"י הרבנית הגאונים: רבי אריה יהודה בלומנטל מנה"ר בישיבה"ק; רבי אברהם אבוהב שליט"א רב ביהמ"ד מדרש תלפיות בנתניה, רבי חיים ישראל ישראלי ר"מ בישיבה"ק לצעירים דברי חיים פיעה"ק, רבי מרדכי אריה ברגר, רבי חיים רפאל איזנבך מראשי בחצרות החיים, רבי לוי יצחק אסטרייכר מנה"ר בישיבה"ק, רבי ישראל לנדאו מפעיה"ק, ורבי חנוך העניך רייך מב"ב. בפתח תקוה נשא דברים בפני הבחורים המגיד הרה"ג ר' שלמה מילר שליט"א.

בערב יום טוב שביעי של פסח נערכו חבורות והתוועדויות להלהיב הלבבות לקראת החג הבא, ע"י משפיעים ורבנים חשובים אשר לא חסכו מפיהם לרומם ולהדר את הבחורים החשובים שכל ימי בין הזמנים לא מרפים אלא הוגים ומוסיפים לעלות בקודש ברוב חדווה ושמחה, ובוודאי שכך יעמוד להם קדושת היו"ט להישפע שפע ברכות ברוחניות וגשמיות וילווים בימי הקיץ הבעל"ט.

חבורה מרוממת נערכה בקרית מלך רב לכלל הבחורים בראשות הרה"ג ר' מרדכי אריה ברגר שליט"א מראשי החבורות, אשר רומם את הבחורים כשהעביר להם את מעלת גודל היום, וההסתופפות בצל הצדיק ביום קדוש זה.

כחתימה מעין הפתיחה היו הימים אשר לאחר יו"ט שבכל השבוע שוב באומץ ובכוח מילאו הבחורים את בתי המדרש

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

ברכת מזל טוב

שגורה בזה קדם ידידינו העסקן הנכבד והנעלה, העומד לשרת בקודש, רב חינא ורב חסדא

הרה"ח ר' זאב דוב דייטש היו"ו

בן ידידינו הנכבד, איש חי ורב פעלים, העומד לשרת בקודש לפני ולפנים במסירות אין קץ, תהלתו בקהל חסידים, ה"ה

הרב אברהם דייטש שליט"א

וחתן ידידינו הרה"ח ר' נתן יונה וימר היו"ו - מזכ"ל ק"ק קרית צאנז

לרגל השמחה השרויה במעונו שמחת הכנס הבן כמר עוזר ישראל נ"י לנועם עול תורה ומצות במז"ט ובשעטומ"צ

ויה"ר מן קדם אבוהון דשבשמיא, שיזכה לרוות רוח נחת דקדושה מכל יו"ח, ואך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד, מתוך נחת והרחבה, סייעתא דשמיא עד עולם
הנהלה

של 'אחים לשמחה'. אומנם, מאות מאנ"ש הפכו להיות שותפים, אבל הסכום הזה קטן לעומת מה שמבקשים לקבל, ואתם הנדיבים הגדולים יש לכם יד ורגל במצות הכנסת כלה פשוטה כמשמעה".

'עגלת החסד', עגלת קפיטריה ניידת, נחנכה ע"י ארגון 'לב טוב' במרכז רפואי צאנו לטובת המטופלים ובני משפחותיהם

עגלת החסד של ארגון 'לב טוב' מסיירת כשהיא עמוסה בכל טוב במקומות הציבוריים המרכזיים במרכז רפואי צאנו בית החולים לניאדו, כמו חדרי המיון, חדרי ההמתנה לפני חדרי הניתוח ובמקומות נוספים.

'עגלת החסד' הינו פרויקט חדשנים וייחודי לטובת המטופלים ובני משפחותיהם, כשאת הפרויקט מובילים בארגון 'לב טוב' בראשות הר"ר ישראל אברהם שמעון הי"ו בשיתוף עם הנהלת מרכז רפואי צאנו, אשר שמים את טובת המטופל ובני משפחותיהם לטובת עיניהם.

במסגרת הפרויקט עוברים מתנדבים עם עגלת קפיטריה ניידת כשהיא עמוסה בכל טוב, ומחלקים בחינם למאושפזים ולבני המשפחות שלהם, כוס קפה, מאפים טעימים ובעיקר חיוך גדול וחיבוק חם.

פרויקט זה מצטרף לדירת החסד 'אשל אברהם משה' שהחלה את פעולתה בחודש אדר ראשון העעל"ט, כשמאז מידי שבוע נהנים כמעט עשרים משפחות באירוח חנימי ומפואר, לצד מיטב המאכלים, במהלך ימות השבוע, כמו גם בשב"ק וחג, כשבדירה מוגשים בהרחבה סעודות השבת והחג, ממטעמי מטבחי אברכי אנ"ש תושבי פעיה"ק המתנדבים לבשל מידי שבוע לטובת בני משפחות החולים.

הר"ר ישראל אברהם שמעון הי"ו מנהל מרכז 'לב טוב' פונה בזאת לכל מי שמעוניין להצטרף למשפחת המתנדבים של הארגון, ולסייר עם עגלת החסד אחת לשבוע במחלקות המרכז הרפואי, נא להקדים ולהרשם אצל האבר"ך הר"ר שלמה לוק הי"ו מפעיה"ק בפלא' 052/7142704.

כמו כן כל היודע על אברך או בני משפחה שנקלעו אל המרכז הרפואי, ואין להם מקום לינה או משוועים לסעודה

הבחורים את ערך ענייני המידות, ועניינים שבין אדם לחבירו. בדבריו גם הפליא והוקיר את הנהלת 'בחצרות החיים' העושים ומעשים כל השנה למען כלל בחורי אנ"ש ללא לאות. דברי סיום נמסרו ע"י הרה"ח ר' יואל טוביאס הי"ו אשר בדבריו הודה שנית לראשי ארגון משכני, וכן לכלל התורמים, כמו גם לתורם הנכבד הי"ו שהקדיש את מסגרת הלימוד פעיה"ק לע"נ האי גברא יקרא הרה"ח ר' אברהם גרוס ז"ל אשר כל ימיו היה ממשכימי קום ומיושבי בית המדרש.

סעודת הילולא של הרה"ק מקערעסטיר זי"ע נערכה בבית העסקן מוה"ר זאב קליין הי"ו לטובת מפעל 'אחים לשמחה'

השבוע ביומא דהילולא רבא של מופת הדור הרה"ק רבי ישעיה מקערעסטיר זי"ע אוהבם ולבם של ישראל, נערכה בבית העסקן הנמרץ מוה"ר זאב (וואלווי) קליין הי"ו, מנהל "היכלי התורה והחסד" דחסידי צאנו, סעודת הילולא מפוארת ורבתיית, אותה העמיד לטובת מפעל החסד "אחים לשמחה". אל הסעודה התכנסו כמה נדיבים השותפים בסכומים משמעותיים עם מפעל "אחים לשמחה" שנרתמו להוסיף עוד מהונם למען הפעולות הכבירות של "אחים לשמחה" ההולכות והגוברות, וביניהם היו גם כמה אורחים מחו"ל.

במהלך ההתכנסות נשא דברים בעל האכסניה הי"ו שסיפור כמה עובדות הוד ממעשי הצדקה והחסד הכבירים של בעל הילולא, שמפעל "אחים לשמחה" הולך בדרכו לשמח לבבות של ישראל והביא בעדות אישית ממה שראו עיניו כמה נעזרו על ידי מפעל אחים לשמחה בסכומי עתק.

כן נשא דברים בעניין קדושתו של בעל הילולא זי"ע, יו"ר מפעל "אחים לשמחה" הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, שתואר לנוכחים את מה שמתחולל בין כותלי "אחים לשמחה" בפרט בשנה האחרונה כאשר רק יום קודם לכן העבירו למפעל ההלבשה דסקל חצי מיליון \$, לכסות ההוצאות של החתנים שקנו שם את בגדיהם בחודשים האחרונים ועוד היד נטויה. "ככל שהצטרפו עוד ועוד קהילות מאנ"ש" – אמר הרב שליט"א – "גדל והתעצם העול המוטל על כתפיו של הרב ישראל גולדשטיין, המנהל

חצר הקודש צאנו

קרית צאנו נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזלא טבא שלוחה בזה, קדם ידידנו הנכבד, האי גברא יקרא, אי"ש חי ורב פעלים, שמו הטוב הולך לפניו, המתמסר רבות לחינוך ילדי ישראל, צנא מלא ספרא, בנן של קדושים, ה"ה

הרה"ג רבי פנחס שלום ראטענבערג שליט"א

מנהל ת"ת דרכי אבות בבארא פארק

לרגל השמחה השרויה במעונו במז"ט ובשעטומ"צ שמחת אירוסיה בת תחי'

עב"ג הבה"ח המו"מ בתו"ש בנש"ק הרב שלום היילפרין נ"י

בן הרה"ג רבי חיים מתתיהו שליט"א

מרבני בית מדרשו בבארא פארק

ונכד הגה"צ גאב"ד ראדומישלא שליט"א וכ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א מארה"ב

וזאת הברכה, מאלוקי המערכה, שאך ששון ושמחה ישמע לעד במעונו, ויזכה לרווח רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ולגדלם לתורה לחופה ולמעש"ט, מתוך רוב שפע ונחת דקדושה, ושפע רב לעלמי עלמיא אבי"ר.

מאומה למען רווחת תלמידי הישיבה"ק והצוות הרוחני שליט"א.

מנהל הישיבה הרה"ח ר' לוי יצחק הי"ו מבקש לנצל במה זו ולפנות אל קהל אנ"ש בארה"ב: "אנא, עזרו לנו להמשיך ולרום את בית השם, ולהמשיך בסייעתא דשמיא בפעילות המבורכת ביתר שאת ועוז במלאכת הקודש".

הגרי"ש לייזער שליט"א ישהה בשבת זו בקרב קהלתנו הק' בבארא פארק, ובשב"ק פר' בחקותי בקרב קהלתנו הק' במאנסי, ויקבע את תפילות השבת בקרב בני קהילותינו הק' בעיר.

מפעל ושנתם: מבחן כללי ברשת הישיבות לצעירים

ל-180 בחירי ישיבה"ק התקיימה ביום כ"ה ניסן העל"ט

ביגיעה עצומה והתמדה נפלאה שוקדים בחורי ישיבותינו הק' לצעירים לרגל המבחן הכללי המקיף שנערך אחת לתקופה למצוייני ומובחרי בני הישיבות, אשר שקדו על תלמודם בהתמדה.

עם סיום ימי בין הזמנים, בעצם יומא דהילולא רבא דרביה"ק מרנא הדברי חיים זי"ע, התכנסו ובאו למעלה ממאה ושמנונים בחורי חמד לקראת המבחן הכללי על כל החומר הנלמד מתחילת השנה ועד כה, ונערך בקריה נאמנה קרית מלך רב פעיה"ק.

המבחן נערך בראשות הגה"צ אב"ד קהלתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, המנהלים הרוחניים הרה"ג ר' חיים מיכל הלברשטאם שליט"א רב דקהילת סטראפקוב, הרה"ג רבי אשר דוד גליק שליט"א, הרה"ג ר' מאיר יוסף דויד שליט"א, הרה"ג רבי יעקב מרדכי רייך שליט"א, והרה"ג רבי אברהם חיים פרנקל שליט"א.

מחזה מרהיב נגלה לעיני הצוות הרוחני שנלווה לבחורים בדרכם למבחן, כשמשך כל הנסיעה היו הבחורים עסוקים בחדוותא דשמעתתא מלבנים ומסכמים את לימודם לקראת המבחן.

בהגיעם התיישבו הכל למבחן היסודי והמסכם שנערך, כשהשאלות מקיפות את כל החומר הנלמד בחודשים האחרונים מתחילת זמן אלול בהיכלי הישיבות. ונערכים ע"י

ערוכה ומעט יישוב הדעת, וכן לכל עזרה נחוצה במהלך האשפוז והמחלה, להפנותם אליו בפלא' 058-3242417.

החלה ההרשמה לישיבתנו הק'

שפע חיים לצעירים באלעד

מהנהלת ישיבתנו הק' שפע חיים באלעד נמסר, כי ההרשמה לשנת הלימודים הבאה שנת תשפ"ג תחל בסייעתא דשמיא ביום ראשון פר' בחקותי הקרוב ז' באייר. עד ליום חמישי י"א באייר הבעל"ט.

לגבי תקופת המבחנים תבוא הודעה נפרדת. ניתן להשיג טפסי רישום: אצל הרה"ג ר' ישכר (בר"א) רייך שליט"א שו"מ דישיבה"ק בטל' 053/3106965, הרה"ג ר' משה ויזל שליט"א משגיח רוחני דישיבה"ק, בטל' 053/3172431, ובמשרדי מוסדותינו הק' בתאום מראש - רחוב רשב"י 16, טל' 03/9096664, או בפקס 03/9090101.

מגבית בארה"ב

לטובת ישיבתנו הק' 'שפע חיים' באלעד

השבוע יצא מנהל ישיבה"ק 'שפע חיים' באלעד הרה"ח ר' לוי יצחק הופמן הי"ו יחד עם הרה"ג רבי יעקב שאול לייזער שליט"א דומו"צ קהילתנו הק' באלעד, לעבר ארה"ב להביא בפני נדיבי העם את דבר ישיבתנו הק' ולזכות את אחינו שבגולה ליטול חלק ונחלה בהחזקת צורבי דרבנן העוסקים בתורה וביראה.

בשהותם בארה"ב יביאו את דבר פריחת ושגשוג ישיבתנו הק' שהוקמה לפני למעלה מארבע שנים בהשקעה אדירה וזכה להצלחה כבירה למעלה מדרך הטבע הן ברוחניות אשר רבים מתדפקים בשעריו ומבקשים להימנות בין תלמידי הישיבה הודות לפירותיו המעידים יותר ממאה עדים והמפורסמים אינן צריכים ראייה, והן בגשמיות שהנהלת הישיבה עושים גדולות ונצורות למען לא יחסר המזג.

כן יביאו את גודל המצוקה והקושי בהחזקת הישיבה, והעול הכבד בהחזקת הישיבה וההוצאות המרובות, כשלמרות כל הקשיים הכלכליים, אין המנהלים חוסכים

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזלא טבא שלוחה בזה, לכבוד איש חי ורב פעלים, העסקן הנודע בשערים לשם ולתהלה, עדין הנפש וטוב הלב, איש האשכולות, ה"ה

הר"ר משה אליעזר שמעון הי"ו

מנהל ישיבתנו הק' לצעירים שפע חיים בב"ב

לרגל השמחה השרויה במעונו שמחת הולדת הבת תחי' במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב לאביו העסקן המופלא נודע בשערים לשם ולתהלה, מסור בכל לב ונפש למען כל מפעלות הקודש לבית צאנז, תהלתו בקהל חסידים, מנהל היכלי התורה והחסד דחסידי צאנז

מוה"ר בר יוחאי הי"ו

ויה"ר מן קדם אבוהון דשבשמיא, שיזכו לרוות רוח נחת דקדושה מכל יו"ת, ואך ששון ושמחה ישכון באהלם תמיד, מתוך נחת והרחבה, סייעתא דשמיא עד עולם, ואך טוב וחסד ירדפום כל הימים.

בלבם, עם המשכת מסורת השנים של החלוקה הגדולה גם השנה מטעם 'חצר הקודש צאנז', בו חולק סכום הגון לכל אחד ממאות אברכי הכוללים דחסידי צאנז, ובעלי משפחות ברוכות ילדים, ואלפי לומדי מפעל הש"ס, מתרומתו הנדיבה של הנגיד הנכבד, עמוד התווך לבית צאנז, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, הרה"ח ר' יחיאל מיכל רוזנברג הי"ו, אשר פתח את לבו גם השנה בתמיכה מיוחדת לאלפי בני תורה למען יוכלו לחגוג את חג הפסח הבעל"ט כבני חורין.

**קרית מלך רב - קרית צאנז נתניה
קמחא דפסחא**

חלוקה קמחא דפסחא נרחבת ע"י קרן תמכין דאורייתא: ב'מרכז התורה' רשת כוללי האברכים קרית צאנז חולקו השנה למאות האברכים כמו גם לצוותות הרוחניות ד'שיבה"ק פעיה"ק, סל מוצרים נרחב, הכולל ארגז מיץ ענבים, שקי ירקות של עשרות ק"ג, בד בוד עם תלושי קנייה ע"ס מאות ש"ח, אשר הסתכמו יחד במאות אלפי שקלים, לסיוע ולעזר בעבור האברכים הלנים בעומקה של תורה שיוכלו להכניס החג בהרחבת הדעת.

חלוקת המוצרים אורגנה ע"י קרן תמכין דאורייתא, והעומדים בראשו, ראש הכוללים הגאון רבי יעקב ישראל שמרלר שליט"א, והני תרי צנתרא האברכים החשובים הרה"ח ר' שמעון צבי איידליס הי"ו והרה"ח ר' אהרן דוד ווינברגר הי"ו העושים במסירות בכל 'מות השנה לרווחת אברכי הכוללים.

הנהלת קרן תמכין דאורייתא מלאים שבח והודאה קדם התורמים הנכבדים, החפצים בעילום שמם אשר הרימו תרומות נכבדות עבור האברכים.

פיות אברכי הכולל ומנהל מרכז התורה והחסד קרית צאנז מוה"ר יהודה שפירא הי"ו, מלאים ברכות תודה וברכה קדם הנושאים בעול ראשי קרן תמכין דאורייתא, על כל פעלם בארגון החלוקה הגדולה חלוקת 'קמחא דפסחא' על הצד היותר טוב, ישאו ברכה מאת ה'.

מנהל מפעל ושנתם הרה"ג ר' יעקב אליעזר קלוגר ר"מ בישיבה"ק לצעירים דברי חיים פעיה"ק.

בהתרגשות וסיפוק רב מביעים צוות הישיבות והנהלת מפעל ושנתם את רגשותם למראה ומחזה רב הוד זה, כאשר מסובים עשרות צורבים ועונים ומעלים תשובותיהם על הכתב ברהיטות ובבקיאות מדהימה, משך למעלה מארבע שעות רציפות, כשתוצאות ההצלחה נראים בביור.

ברכות תודה נשמעו קדם מנהל מפעל ושנתם הרה"ג ר' יעקב אליעזר קלוגר ר"מ בישיבה"ק ולמנהלים הרוחניים שליט"א על רוב השקעתם ועמלם.

עם סיום חודש ניסן

מביאים אנו בכאן סיקורים נרחבים על חלוקת קמחא דפסחא, שיעורי תורה בימי חוה"מ, התכנסויות וסעודות הילולא של רביה"ק מרנא הדברי חיים זי"ע ועוד

כנפסק בשו"ע וכנהוג בתפוצות ישראל, עם פרוס חג הפסח התקיימו בכל ריכוזי אנ"ש די בכל אתר ואתר חלוקות קמחא דפסחא לסייע להקל מנטל ההוצאות היתירות בימי החג.

בבתי מדרשו די בכל אתר ואתר התקיימו שיעורים בהלכה ובאגדה, במשך ימי חול המועד פסח, וכדאמרו חז"ל (ירושלמי, שבת פרק טו ה"ג) לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא לעסוק בהן בדברי תורה. וכן בימים שלקראת חג הפסח, אשר בהם השתתפו אנ"ש חברי קהילתנו הק' ובאו לשמוע את דבר ה' זו הלכה אשר נשמעו מפי הדרשנים שליט"א.

כמו כן בערוב יומא דהילולא רבא דמרנא רביה"ק רשכבה"ג מרן הדברי חיים זי"ע התכנסו ובאו בני קהילתינו הק' בכל אתר ואתר לסעודת הילולא והעלאת זכרונו הטוב ולימוד מדרכי הק' בצוואת חדא, להלן נביא סיקור נרחב על כל אלו ממה שהגיע לידי המערכת:

מאות מאנשי שלומנו תלמידי הכוללים דחסידי צאנז בארה"ק, ולומדי מפעל הש"ס העולמי, זכו להעלות שמחה

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזלא טבא וגדיא יאה שלוחה בזה, ידידינו הנכבד יקר המעלה, נודע בשערים לשם ולתהלה, נדיב ונכבד ומאוד נעלה, מסור בלב ונפש למען מפעלות הקודש לבית צאנז

הנדיב הרה"ח ר' **יחזקאל הכהן וואלף** הי"ו - אב"י בירושלים

בן ידידינו הבלתי נשכח הנגיד מוה"ר **יצחק בן ציון וואלף** ז"ל

לרגל השמחה השרויה במעונו במז"ט ובשעטומ"צ

שמחת אירוסי בנו הבה"ח המו"מ בתו"ש כמר מנחם מנדל נ"י

עב"ג הכלה תחי'

בת האי גברא יקירא, עדין הנפש וטוב הלב,

הרה"ח ר' **משולם פייש ארנפלד** הי"ו - אב"י פעיה"ק

והברכה אחת היא לסב

הרה"ח ר' **משה מאיר שמרלר** הי"ו - פעיה"ק

ויהא רעוא מן קדם אבוהון דשבשמאי, שיזכו לרוות רוח נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, ואך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד, מתוך נחת והרחבה, סייעתא דשמיא עד עולם, ואך טוב וחסד ירדפום כל הימים

לקראת חג הפסח הוענקו מעטפות עם סכומי כסף נכבדים מאוד לכ-200 משפחות מתושבי קרית מלך רב ע"י 'ועד קמחא דפסחא שע"י קהילה קדושה קרית צאנז'. גם בהאי שתא כאשתקד, ע"פ הוראת רבני הועד, בוצעה חלוקת דמי הקמחא דפסחא למשפחות, אשר על אף שב"ה מתפרנסים כראוי במשך השנה, בימי הפסח שההוצאות עולות למעלה ראש, זקוקות גם הן לתמיכה וסיוע.

כמו כן נרתמו בהנהלת הועד וסובסדו על ידיהם למשפחות בקניית המצות, במחירים מיוחדים ובסכומים גדולים. כלל התושבים מודים ומשבחים לכל העושים והמעשים, אשר בעזרתם יהיה בידם לחגוג את חג החרות בגילה ודיצה כבני חורין.

בארגון קופת השכונה 'רב חסד' הפועל גדולות ונצורות בקרייתינו הק' בתמיכה במשפחות נזקקות במהלך השנה ובפרט בערבי חגים, חולקו לקראת חג הפסח הבעל"ט ללמעלה משלוש מאות וחמישים משפחות! סכומי כסף נכבדים המצטרפים ובאים קרוב למליון ₪.

רבני וגבאי הקופה שיגרו את ברכת ההודאה לתושבי קרייתינו הק' על האימון הרב והתמיכה אשר בזכותם חולקו סכומים אלו.

גם השנה נערכה החלוקה של מאות זוגות נעלים למשפחות מקרייתינו הק' במחיר אפסי שנועד אך ורק לכיסוי הוצאות החלוקה. מאות זוגות הנעלים חולקו על ידי ארגון "בני אמונים" הנודע לשם ולתהילה, שהוקם ע"י הנדיב הנכבד מוה"ר רבי יעקב דוב מרמורשטיין הי"ו מבורו פארק. החלוקה נערכה בהיכל הת"ת באופן מסודר ומכובד ע"י הנהלת תלמוד תורה דרכי אבות פעיה"ק.

שיעורי תורה

סדרת שיעורים בהלכה ובאגדה בימי חוה"מ התקיימו בביהמ"ד המרכזי 'אוהל נחמיה' בבוקר ובערב בארגונם של 'ועד קביעת עתים לתורה' הפועל בקרייתנו הק', בנדבת לבבו הטוב של הנגיד המפואר מוה"ר מנחם מנדל רייך שליט"א מקרית הבעש"ט פ"ת.

כמו"כ התקיימה חלוקה מיוחדת של סכומי כסף גבוהים לאברכי הכוללים במרכז התורה מתרומתם האדיבה של ארגון "חברה קדישא" גחש"א נתניה, בראשותו של הרה"ח ר' שלמה אהרן שטיגליץ הי"ו מב"ב, העומד לימין האברכים משך כל ימות השנה, ובפרט לקראת ערבי יו"ט.

חלוקה לצוותות היכלי התורה והחסד דחסידי צאנז: למעלה מ-150 משפחות מצוותות היכלי התורה והחסד דחסידי צאנז - ובהם הרבנים הגאונים ראשי ורמ"י היכלי הישיבות הק', וכל צוות העובדים המסורים אשר בזכותם מתנהלת ופורחת ממלכת התורה והחסד דחסידי צאנז - קיבלו בימים אלו מענק חג מיוחד ע"י המנהלים הי"ו לכבוד חג הפסח הקרב ובא.

מנהלי היכלי התורה והחסד דחסידי צאנז, מוה"ר בר יוחאי שמעון הי"ו, מוה"ר זאב קליין הי"ו והרה"ח ר' מאיר דוד שכטר הי"ו, מוסרים כי הם מלאי סיפוק על הזכות שהייתה להם להעניק מעט מהכרת הטוב שיש בליבם לאישים החשובים שדואגים למען תלמידי הישיבות הק' ולמען כלל אנ"ש, ברוחניות ובגשמיות במהלך כל השנה, במסגרת העשייה הברוכה של ממלכת הפאר היכלי התורה והחסד דחסידי צאנז. זאת בנוסף למילגה המיוחדת שקיבלו הצוותות הרוחניות דישיבה"ק פעיה"ק בהשתדלות הגה"צ אב"ד קהלתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א.

ברכות מאליפות שוגרו קדם האי גברא רבא ויקירא, המסור בכל ליבו ונפשו למען חולי ישראל, וותיק ועושה חסד, הרה"ח ר' חיים שפירא הי"ו יו"ר ארגון החסד הנודע 'רפאנו ונושע', אשר הוזיל זהב מכיסו למען קיום חלוקה זו כמדאי שנה בשנה, למען הביא רווחה ושמחה לבתי משפחות הצוות החשוב המתמסר כל השנה לרווחת התלמידים ולכל צרכי חצה"ק. את תרומתו החשובה והנדיבה, הרים לטובת נשמתו של רב האי גאון, חו"פ ונהורא נפישא, הגה"צ רבי חיים מנחם מנדל שטייגר זצ"ל.

בית ותקוה - פנימיות ומעון הילדים ק. צאנז

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

תשית לראשו עמרת פז

ברגשי גיל והערצה משגרים אנו את ברכותינו ואיחולינו קדם האי גברא רבא, אהוב למעלה ונחמד למטה, נודע לשם ותהילה בקרב עם סגולה, ידיו רב לו בחינוך ילדי ישראל לתורה ולתעודה מפורסם בפיו המפיק מרגליות, ה"ה

הרב בועז בדיחי שליט"א

לרגל התמנותו ע"י כ"ק מרן שליט"א

לכהן כרב בית ותקוה פנימיות ומעון הילדים פעיה"ק

ברכותינו הנלבבות שגורות שיוכה לרוב הצלחה וסייעתא דשמיא ולכל ברכאן דלעילא ולתתא, שפע ברכה והצלחה מרובה בכל מעשי ידיו המבורכים להגדיל תורה ולהאדירה, ויקויים בו מקרא שכתוב 'כי בי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים למען יאריך ימים על ממלכתו כל הימים, אכ"ר.

החפץ בעילום שמו על התמיכה ההגונה לבית יעקב אל הנשים לקיים מאמר חז"ל משמחה בבגדים נאים. ועל כולם לגבאי ביהמ"ד המסור הרב יעקב מרדכי הרשקוביץ הי"ו על ארגון החלוקה ברוחב לב ובמאור פנים.

אף מתפללי בית מדרשו "היכל צבי" זכו לחלוקה מכובדת מאד של תלושי קניות בחניות מובחרים וזולים גם למוצרי מזון וגם למוצרי בשר ודגים. מתפללי ביהמ"ד לא פסקו מלהודות לרב בית מדרשינו הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א על גיוס כל התמיכה הנכבדה.

שיעורי תורה

בקהילתנו הק' בירושלים נערכו שיעורי תורה בימי חול המועד, השיעורים התקיימו בביהמ"ד המרכזי בקרית צאנז ירושלים, ביום ראשון א' דחווה"מ ע"י הגאון רבי שלום אייזנברגר שליט"א דומו"צ קרית צאנז ירושלים, ביום שני ב' דחווה"מ ע"י הרה"ג רבי טוביה ליברמן שליט"א נכד כ"ק מרן זי"ע ור"מ בשיבת טשעבין בענין המוצא חמץ בפסח, ביום שלישי ג' דחווה"מ ע"י הרה"ג רבי חיים מן הרה"ג שליט"א ראש ישיבת ביתר, ביום רביעי ד' דחווה"מ ע"י הרה"ג ר' משה יוסף טסלער ר"מ בביהמ"ד הגדול בעניינים האקוטאליים בימים אלו.

בבית מדרשו היכל צבי נערכו שיעורי תורה, מלבד שיעורי רב ביהמ"ד הגר"ח שמרלר שליט"א, ביום א' א' דחווה"מ ע"י הגאון רבי זעליג ברוורמן שליט"א חתן הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, אשר הרחיב במשך שעה ארוכה בעובדות מעניינות מאוד ממקור ראשון מאשר חזה הוא בעצמו אצל חותנו הגדול, וביום ד' ד' דחווה"מ ע"י כ"ק האדמו"ר מסקולען י-ם שליט"א, שהרחיב לקראת שביעי של פסח בענין מצות מסירות נפש, עם הרבה עובדות מאביו וזקיניו האדמו"רים מסקולען צוק"ל, ועוד צדיקים בענין זה.

*

בימי בין הזמנים התקיים כולל בין הזמנים מיוחד בבית מדרשו הגדול, מסגרות הלימוד היו כשעה לפני תפילת שחרית ולאחר התפילה הוגש פת שחרית בהרחבה ולאח"כ התקיים סדר לימוד, ברכות נשגרו למנהל כולל מבצר התורה הרה"ח ר' אהרן הופמן הי"ו אשר תומך ביד רחבה בכדי שלא יפסק קול התורה.

כן התקיים ישיבת בין הזמנים לבחורי החמד בבית מדרשו הגדול וכן בביהמ"ד היכל צבי, שם שקדו הבחורים כמה מדי יום ביומו לרבות בימי חול המועד וערבי חג, ברכות נשגרו למנהל המוסדות הרב אשר מאיר בורד אשר לא חסך ועמד וטרח שיוכלו ללמוד בהרחבת הדעת, כשממחרת הפסח יצאו כל בחורי החמד שהשתתפו בימי בין הזמנים ליום פעילות בבחינת וקווי השם יחליפו כת, ההורים והבחורים משגרים את הוקרתם למנהלי המוסדות על השתדלותם לפעילות המבורכת.

*

פנים חדשות באו לבית מדרשינו הגדול בקרית צאנז ירושלים עם חידוש קירות כותלי ביהמ"ד והוספת תאורה חדשה וכן עוצב פני מזרח ביהמ"ד ברוב פאר והדר כראוי וכיאות לבית השם לרווחת מתפללי ולומדי ביהמ"ד, מתפללי ולומדי ביהמ"ד מודים נגשות להרה"ג רבי שלמה צבי גוטמן שליט"א מרבני אנ"ש פעיה"ק ובעמח"ס דברי שלמה על השתדלותו למען חידוש פני הבית בעוז והדר.

ביום ראשון א' דחווה"מ ע"י הרה"ג רבי יעקב אברהם כהן שליט"א רב שכונת רמת הצפון ומח"ס עמק המשפט, ביום שני ב' דחווה"מ ע"י הרה"ג רבי יעקב לייפער שליט"א בן כ"ק האדמו"ר מפייטסבורג זצ"ל וראש ישיבת פיטסבורג, ביום שלישי ג' דחווה"מ ע"י הרה"ג רבי ישעי' שווארץ שליט"א נכד כ"ק מרן זי"ע ורב ביהמ"ד בעש"ט בביתר עילית, ביום רביעי ד' דחווה"מ ע"י הגאון רבי יצחק אייזיק לנדא שליט"א רב העיר ב"ב, וביום חמישי ה' דחווה"מ ע"י הרה"ג רבי משה נחמן זילברמן שליט"א ר"מ בשיבה"ק בהלכה ובאגדה.

זאת מלבד סדרת השיעורים בחולו של מועד בשעות הערב, ביום שני ב' דחווה"מ ע"י הרה"ג רבי שמעון שפיצר שליט"א מח"ס הבינו ומגדולי המשפיעים, ביום ג' ג' דחווה"מ ע"י הרב אביגדור חיות שליט"א, דברי חיזוק ופרקי אמונה מסיפורו האישי ממירון.

כמו כן נמסרו סדרת שיעורים בהלכות הפסח בערב החג בהיכל בית המדרש אהל נחמיה ע"י הדומו"צ הרה"ג רבי מרדכי לוינשטיין שליט"א, וע"י הרה"ג ר' אברהם לוי שליט"א רא"כ הל' שבת במרכז התורה. ושיחת הכנה מיוחדת ע"י הגה"ח רבי אהרן טויסיג שליט"א מראשי ישיבת אלכסנדר.

ירושלים עיה"ק

קמחא דפסחא

חלוקה נרחבת ע"י נערך קופח החסד "עזר לקהל" במסגרתה קיבלו סל גדוש של חלק הארי מצרכי החג, עופות מיץ ענבים וסוכר ומוצרי חד פעמי ועוד, כשהשנה התקיימה ביותרת הכבוד כשכל המצרכים הגיעו עד פתח ביתם של אנשי שלומינו. מכל פיות אנשי שלומינו נשמעו תודות וברכות ליו"ר הארגון הרב ארון זאב טהלר הי"ו על סיועו הרב והעזר התמידי בכל השנה ובפרט לפני חג הפסח.

הנהלת המוסדות ארגנו מכירה מוזלת ביותר במחירי עלות על כל מוצרי פסח בהרחבה גדולה למען המשפחות שיוכלו לחגוג את החג בהרחבת הדעת ללא הוצאות מיותרות.

המכירה התקיימה במקום מרווח וממוזג באולם שע"י מוסדותינו הק', שפתותיהם של בני הקהילה מלאים שבח ותודה, לעסקנים המסורים מנהלי המוסדות הרב מאיר בורד הי"ו והרב שמעון גוטמן הי"ו על ארגון המכירה המוזלת לרווחת אנשי שלומנו, כמו"כ הונפק כרטיס חבר אישי לכל חברי הקהילה ומתפללי בתי מדרשינו, כרטיס זה שימש גם למכירה המוזלת ותשמש אף בעתיד במהלך השנה לסיוע ועזר בכל הדברים הנצרכים.

אברכי כולל 'מבצר התורה' גם זכו לקבל בשר ועופות בהרחבה ולמשפחות ברוכות ילדים גם מוצרי יסוד, ע"י המנהל המסור הרב אהרן הופמן הי"ו.

בנוסף לכך אברכי הכולל אשר להם משפחה ברוכת ילדים קיבלו תמיכה כספית מיוחדת הודות לראש הכולל הרה"ג ר' פנחס פלדמן שליט"א שגייס תורמים נכבדים לשם כך.

כמו"כ התקיימה חלוקה מכובדת של תלושי קניות וכד' למתפללי ביהמ"ד הגדול.

ברכות תודה ושבח ותהילה נשלחו לנדבנים הדגולים מרת גוטמן תחי' ובניה הדגולים הרה"ג רבי שלמה צבי גוטמן שליט"א והרה"ג ר' ישראל נח גוטמן שליט"א בתמיכתם הנכבדה, וכן להרה"ג רבי דוד רובינשטיין שליט"א רב ביהמ"ד מגדנות אליה על העזרה הגדולה. ולהנדיב הנכבד מארה"ב

סעודת הילולא דרביה"ק מצאנו זי"ע

סעודת הילולות למרן בעל דברי חיים זי"ע א נערך בהשתתפות רבני ונכבדי אנ"ש, הסעודה נערכה בהרחבה גדולה בבית המדרש המרכזי בקרית צאנו ירושלים.

תחילה נשא דברים הגאון רבי שלום אייזנברגר שליט"א במשנת בעל ההילולא בדרוש וחיידוש, לאחמ"כ הופיע האורח המחונן הגה"צ ר' משה קאהן שליט"א בן כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א ורב קהילת תולדות אהרן בלונדון שבמתק דבריו הביא עובדות מיוחדות מבעל הילולא והאיך ניתן ללמוד וללכת בדרכיו.

ברהמ"ז נרכש ע"י הרה"ג רבי נפתלי גרינצוויג שליט"א ראש ישיבת וינער ישיבה, אשר כיבד את הדומ"צ הגאון רבי שלום אייזנברגר שליט"א.

בבני ברק

קמחא דפסחא

מלבד החלוקה הגדולה שע"י קופת 'עזר לקהל', חולק בבית מדרשנו בשכונת רמת אלחנן סכומי כסף גדולים, ע"י הנדיב הרה"ח ר' מנדל שכטר הי"ו.

כמו כן חולק ע"י יו"ר הנהלת מוסדותינו הק' העסקן הותיק מוה"ר חיים מאיר לאנגסאם הי"ו לעשרות משפחות מבני קהילתנו אשר התחדשו לחג הפסח ללא עלות בביגוד חסידי ברשת וויאל, בנדבת לבו של הרה"ח ר' שלמה ראטה הי"ו מבארא פארק שנתרם לסייע בעד משפחות אנ"ש לקראת חג הפסח, ה' הטוב ישלם שכרם בכפליים.

בבית מדרשינו ע"ש הגה"ק מקאלשיץ זי"ע בבני ברק התקיימה חלוקה מנדבת ליבם של נדיבי עם, לאברכי הכוללים בבית המדרש ולכלל מתפללי בית המדרש מצות, מיץ ענבים ועוד הרבה מצרכי החג, וכן מענקי כסף גדולים להשתתפות בהוצאות החג מרובות. אנ"ש מתפללי בית המדרש הודו להרה"ח ר' יוסף יהודה כץ הי"ו, אשר דאג לחלוקה מכובדת זו.

שיעורי תורה

בבית מדרשנו ברח' ר' יהודה הלוי, מסר חדב"נ הגאון רבי אליעזר דוד שפירא שליט"א רבה של קהילתנו הק', בליל יו"ט וביום ב' ב' דחווה"מ שיעורים בעניני החג בהלכה ובאגדה. בבית מדרשנו ברמת אלחנן, בסעודה שלישית ביו"ט א' דפסח נשא דברים המשפיע הרה"ג ר' יונה וינברג שליט"א בענייני החג.

בליל שביעי של פסח נשא שיעור מיוחד בענייני והל' ספירת העומר חדב"נ הגה"צ גאב"ד קהלתנו הק' בב"ב שליט"א, בליל שב"ק אסרו חג פסח נשא דברים הרה"ג רבי יחזקאל דרברמדיקר שליט"א מרבני באיאן, בענין חמץ שעבר עליו הפסח. ובעידן רעד"ר פר' אחרי אסרו חג פסח נשא דברים נלהבים בענייני ספירת העומר הרה"ג ר' אלימלך שימון שליט"א. בבית מדרשנו ע"ש הרה"ק מקאלשיץ זי"ע אשר לכבוד החג שופץ וחודש באור יקרות להאיר את בית המדרש ולהנעים את השעות בו, מלבד השיעורים הקבועים, נמסרו שיעורי תורה כדלהלן,

בליל התקדש החג, לפני תפילת ערבית ע"י הרה"ג ר' מרדכי שוורץ שליט"א, ביו"ט א' של פסח אחר תפילת מנחה ע"י הרה"ג ר' יחזקאל הופמן שליט"א, בעידן רעוא דרעוין יו"ט א' דפסח ע"י הרה"ג רבי חיים שכטר שליט"א, ביום ה'

דחווה"מ ערב שש"פ נשא דברים הרה"ג אברהם שלמה כ"ץ שליט"א, בליל שביעי של פסח נערך התוועדות ושירת הים בו נשא דברים הרה"ג ר' נפתלי גראס שליט"א, בליל שבת אסרו חג פסח נשא דברים הרה"ג רבי זליג ברוורמן שליט"א, ובעילת החג הרה"ג ר' יחזקאל הופמן שליט"א.

בימי חווה"מ התקיימה במקום ישיבת "בין הזמנים" מנדיבות ליבו של הרה"צ מביקאווסק שליט"א ובארגונו של הבה"ח שרגא כ"ץ הי"ו, בה שקדו על תלמודם בחורים ונערים בהתמדה כאשר כל רואיה מהללים ומשבחים לראות את היכל בית המדרש מלא בלומדים בשעות לפני הצהריים.

סעודת הילולא דרביה"ק מצאנו זי"ע

סעודת הילולא של מרנא הדברי חיים זי"ע נערך בהשתתפות כלל אנ"ש בב"ב, ובהשתתפות רבני ונכבדי אנ"ש, ורבים מנכדי בעל ההילולא זי"ע, אשר הסבו כולם לסעודה שהוגשה בהחרבה בהיכל בית מדרשנו ברח' ר' יהודה הלוי.

במהלך הסעודה נשאו דברים הרב משה שמעון ראטה הי"ו, והמרא דאתרא חדב"נ הגה"צ גאב"ד קהלתנו הק' שליט"א. קשרי שיר ושבח נשגרו קדם גבאי בית המדרש, וכל העוזרים והמסייעים.

בבית מדרשנו ע"ש הרה"ק מקאלשיץ נערכה סעודת הילולא בהרחבה בהשתתפות קהל נכבד. עובדות והנהגות מבעל ההילולא קדישא הושמעו ע"י הרה"ג ר' יחזקאל הופמן שליט"א. כן נשא דברים הרה"ג רבי יצחק שמואל שווארץ שליט"א רב ביהמ"ד חיסדא במשנתו של בעל ההילולא.

קרית צאנו בעיה"ק טבריה

קמחא דפסחא

בני חורין פשוטו ומשמעו זה ההרגשה שחוו בני קהילתנו הק' בקרית צאנו טבריה.

תחילה לראש, שמחו בני הקהילה עת קיבלו גם השנה מענק מכובד באופן אישי מהמרא דאתרא הגה"צ אב"ד קרית צאנו טבריה שליט"א, שטרח ללא לאות למען האברכים היקרים הי"ו למען יוכלו לחוג בדיצות את חג המצות בהרחבת הדעת. מפי כולם נשמעו רגשי הכרת הטוב והודיה על החלוקה המכובדת שדאג עבורם בנוסף לכל הדברים הכבירים שעושה עבור בני הקהילה בכל עת ועונה עבור הכלל והפרט ברוח ובגשם במסירות אין קץ.

גם ב'קופת הצדקה רמבעה"נ קרית צאנו טבריה הפך למסורת ולשם דבר החלוקות העצומות והמכובדות בו זוכים לחלק בסיד"ש סכומים אדירים לכלל ובעיקר לפרט במתן בסתר, זאת בנוסף למה שדואגים בקופה במשך השנה כולה עבור כל נצרך, 'גולת הכותרת' הינם החלוקות האדירות לקראת ימי הפסח שבהם הגדילו לעשות לסייע ולהקל מנטל ההוצאות היתירות בימי החג, במענקים מכובדים בסכומים של מאות עד אלפי ₪ לכל אחד ואחד מלמעלה מ- 200 משפחות אנ"ש המתגוררים בקרית צאנו בעיה"ק טבריה, בנוסף התקיימה חלוקת מצות במחיר אפסי מתרומות הנגיד הנכבד הרב משה לייב ווארלי שליט"א, גם לרבות התקיימה חלוקה של עופות לכבוד החג, וזאת מנדבתו של איש חי ורב פעלים, הרה"ח המפואר ר' אפרים רייך הי"ו.

עוד דבר גדול עשו שם, אשר בשותפות עם קופת 'טובה וברכה', חילקו תלושי קניה לפי מספר הנפשות בסכומים של לכה"פ 1000 ₪ עד 3100 ₪ לכל משפחה ומשפחה!

סעודת הילולא כ"ה ניסן

ביום שני פר' קדושים בערב ליל כ"ה ניסן התקיימה סעודת הילולא לרבן ומאורן של ישראל רביה"ק בעל דברי חיים זי"ע.

תחילה התפללו תפילת ערבית וספירת העומר כש לפני העמוד ניגש הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א, לאחמ"כ הסבו יחד כל בני קהילתנו הק' לסעודה שהוכנה בטוטו"ד וכיד המלך באולם שע"י ביהכנ"ס עולי ארביל הסמוך לקרייתינו הק'.

תחילה נשא דברים הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א בשגב מעלתו של זקה"ק בעל הילולא זי"ע, ועל השייכות של כאו"א באילן הקדוש בפרט לתושבי קרית צאנז שנבנתה על שמו, ועל שגב היום שאפשר לפעול ישועות ורפואות.

אחר ניגוני התעוררות נשא דברים נפלאים כ"ק האדמו"ר מראזלא שליט"א - ביתר עילית, אשר בדבריו הרחיב על שלושה עמודי עולם תורה עבודה וגמ"ח שהיו אצל מרן הדברי חיים זי"ע ואופן ההתקשרות שלנו ללכת בדרכיו, וסיפר משך זמן ארוך סיפורים נפלאים מבעל הילולא זי"ע.

אח"כ נשא דברים ועובדות מבעל הילולא הרה"ג רבי יוסף קדיש בראנסדורפר שליט"א רב קהילת החסידים בטבריה. בברהמ"ז על הכוס התכבד האדמו"ר מראזלא שליט"א.

בני הקהילה מבקשים להודות לכל אלו שסייעו בהכנת הסעודה בגוף ובממון ובפרט להני צנתרא דדהבא גבאי ביהמ"ד הרב משה בנימין שטמר הי"ו והרב יוסף מרדכי גליק הי"ו, תשוח"ח להם.

סעודת הילולא של הרה"ק מוויטעפסק זי"ע

לרגל יומא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' מנחם מענדל מוויטעפסק זי"ע מייסד הישוב החסידי בארץ הקודש הטמון בעיה"ק טבריא ת"ו, התכנסו ובאו תושבי קריתנו הק' בעיה"ק טבריא לסעודת הילולא מרכזית בליל הילולא, בהיכל בית מדרשינו בקרית צאנז טבריא.

הסעודה הוגשה ברוב פאר והדר ובטוט"ד בהרחבה גדולה מאוד, כשבמהלך הסעודה נשא דברים האבר"ך הרב ראובן קלפהולץ שליט"א ראש כולל קרלין בעיה"ק טבריא, בתורתו של בעל הילולא, וסיפר כמה וכמה עובדות מבעל הילולא זי"ע.

לאחר ניגוני התעוררות נשא את המשא המרכזי המרא דאתרא הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א, כשבדבריו הרחיב אודות מידת השמחה של מצווה על כל דבר שעושים, בד בבד עם השאיפות לעלות מעלה מעלה כפי אשר הרה"ק בעל הילולא עוסק בו הרבה בספרו הקדוש, וציטט מכמה מקומות בספה"ק 'פרי הארץ' על גודל הנ"ל, והשכר שזוכים ע"י כך, בברכהמ"ז כובד הדומו"צ הרה"ג רבי זאב וקסברגר שליט"א.

הקהל הקדוש התפזר בהתרוממות הרוח כאשר הם מקבלים ע"ע להתדבק בדרכו הקדושה.

מאות אנ"ש בעיה"ק טבריא הביעו את הערכתם הגדולה להרב משה פאלאק הי"ו שארגן את סעודת הילולא בטוט"ד עהציו"ט, חן חן לו, וזכותו הגדולה של בעל הילולא תגן עליו להיוושע בכל הענינים.

סעודת הילולא של הרה"ק מקרעסטיר זי"ע

לרגל יומא דהילולא של הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זי"ע התכנסו ובאו תושבי קריתנו הק' בעיה"ק

בנוסף התקיימה חלוקה מכובדת של מאות ש"ל לכל בני הקהילה מנדבת ליבו של הנה"ח הבונה את קרייתנו הק' בעיה"ק טבריא הרה"ח ר' מנחם מענדל רייך הי"ו, אשר הוזיל זהב מכיסו עבור קניית תכשיטים לב"ב של בני הקהילה לכבוד החג.

שירה חדשה שבחו והודו בני קהילתנו מקרב לב למנהל קופת הצדקה האבר"ך הנמרץ, לו יאתה כל תהילה, הר"ר חיים ברנשטיין הי"ו אשר דאג, סידר וטרח לכל הנ"ל, ואתו עמו הר"ר זלמן ליב רייך הי"ו על פעולתם הגדולה ברוב יגיעה וטרחה למען תושבי קהלא קדישא בחלוקות הגדולות קרוב ל-900,000 ש"ל ואשר בכוחם יוכלו לחוג את חג המצות בדיצה ובחדווה, תושח"ח להם, ובכל אשר יפנו יצליחו.

שיעורי תורה

לקראת חג הפסח התקיימו בבית מדרשנו בק"צ טבריה מספר שיעורי הכנה לקראת הימים הנעלים והקדושים בהלכה ובאגדה, החל משב"ק 'שבת החודש' ר"ח ניסן, היום שהתעטר בעשר עטרות, שעברה על בני הקהילה בהתרוממות והתעלות מבואו ועד צאתו.

בבאטע התכבד לשאת דברים האורח הרה"ג רבי יצחק יונג שליט"א דומו"צ קהילתנו בלונדון, בדבריו הרחיב על ההכנה לימים הנעלים - הימים שלפני חג הפסח במשנתו של כ"ק מרן שליט"א.

בעידן רעוא דרעוין השמיע המרא דאתרא הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א דברים חוצבים בו עורר לניצול הזמן כראוי בימים גדולים אלו ששעה ליום יחשב.

בשבת הגדול דרש הדומו"צ הגר"ז וקסברגר שליט"א בהלכות הפסח החמורות, בתו"ד העלה את זכרונם של רבני עיה"ק טבריה שהסתלקו בשנה האחרונה, הגרא"ד אויערבך זצ"ל והגרמ"צ בוחבוט זצ"ל.

ביומי דניסן בין מנחה למעריב נשאו דברים האברכים החשובים שליט"א מחו"ר בני הקהילה בהלכות וענייני חג הפסח.

ביום שני י' ניסן התקיימה שיחת הכנה ליו"ט ע"י פה מפיק מורגליות הגה"צ ר' יצחק דוד אלתר שליט"א בן כ"ק האדמו"ר ה'פני מנחם' מגור זצ"ל, אשר הרחיב והעמיק במעלת החג הקדוש והאמונה הנקנית בו לדעת בכל צעד ושעל כי הכל בהנהגתו יתב"ש.

לא ניתנו מועדים לישראל אלא כדי שיעסקו בתורה, במשך החג התקיימו שיעורי תורה מפי הרבנים הגאונים שליט"א בין מנחה למעריב, כדלהלן:

ביו"ט ראשון בעידן רעד"ר נשא דברים הרה"ג ר' ניסן רייך שליט"א. ביום שני ב' דחווה"מ נשא דברים הרה"ג ר' אשר ברסלויאר שליט"א רב בשכונת נוף כנרת הסמוכה לקרייתנו. ביום שלישי ג' דחווה"מ נשא דברים הרה"ג ר' אהרן יוסף אויערבך שליט"א בנו ומ"מ של גאב"ד טבריה הגרא"ד זצ"ל, בענייני ספירת העומר ושיטת ר"ת בהלכה ובאגדה. ביום רביעי ד' דחווה"מ נשא דברים הרה"ג ר' משולם רזנברג שליט"א רב קהל חסידים בחיפה בהלכות החג ומנהגיה. ביו"ט שש"פ אחרי מנחה לפני קבלת שבת נשא דברים הרה"ג ר' בן ציון רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק בעניין בנין ביהמ"ק שיבנה בב"א. בשב"ק פר' אחרי בעידן רעד"ר נשא דברים הרה"ג ר' אריה ליבוש רייך שליט"א בעניין מעלת עמ"י לעומת טומאת העכו"ם. ברכות והודאות נקשרו לגבאי ביהמ"ד הר"ר משה בנימין שטמר הי"ו על ארגון השיעורים.

בימים שבשבע שלפני הפסח יתקיים בכל יום בין מנחה למעריב שיעורים מיוחדים בהלכות פסח והלכות ליל הסדר. בליל יו"ט ראשון ושבת קודש בין מנחה למעריב, התקיים שיעור בהלכות ליל הסדר והכזיית מצוה.

בשבת קודש אסרו חג הפסח בעת רעווא דרעווין נשא דברים במעלת גודל ההשפעות אשר עלינו לקחת עמנו בצאתנו מימים קדושים אלו, ואיך לשמור ולשמר את האורות הקדושים של חודש ניסן, כשלאחמ"כ יצאו כל הקהל בריקוד חסל סידור פסח ולשנה הבאה בירושלים הבנויה.

סעודת הילולא ביום כ"ה ניסן

סעודת הילולא נערכה בהיכל ביהמ"ד בהשתתפות בני הקהילה בראשות כ"ק האדמו"ר מנדבורנא חיפה שליט"א, סעודת הילולא שולבה יחד עם מעמד כבוד התורה לאברכים המצוינים לרגל סיום לימוד הלכות טהרה בכולל ערב שע"י רשת כוללי ערב ללימוד יורה דעה בראשות ראש הכולל הרה"ג ר' משה גדליה לנדאו שליט"א.

בתחילת הסעודה נשא דברים במשנת בעל הילולא ראש הכולל ודומו"ץ קהילתנו הק' הרה"ג רבי שלמה הכהן שטרן שליט"א, לאחמ"כ כובד בזמר מכתם לדוד מנהל המוסדות הרה"ח ר' יוסף יהונתן שנק שליט"א.

לכבודה של תורה נשא דברים ראש כולל יורה דעה הרה"ג ר' משה גדליה לנדאו שליט"א רב בית מדרשנו ישמח משה בנתניה, כשלאחמ"כ חולקו תעודות הצטיינות ע"י כ"ק האדמו"ר מנדבורנא שליט"א מחיפה. בברכת המזון נתכבד ראש הכולל הגרמ"ג לנדאו שליט"א.

בני קהילתנו הביעו הכרת הטוב להר"ר יעקב (ברמ"ד) שנק הי"ו והר"ר יחיאל מושקוביץ על עזרתם הרבה בהכנת סעודת הילולא.

בביתר

סכומים מפתיעים בחלוקת קופת "ונתנו"

לא מפסיקים להפתיע בקופת הקהילה של קהילתנו הק' בביתר, אשר חרטה על דגלה לעשות מעל ומעבר כדי לעמוד לסיוע של בני הקהילה במשך כל השנה כולה ובפרט בערבי שבתות וימים טובים.

ומאחר ואנו עומדים בתקופה עליה ניבאו חז"ל היוקר יאמיר ואין הפרוטה מצויה בכיס, וסל המזון למשפחה כמעט והוכפלה מאז אשתקד. על כן, החליטו ב"ונתנו" לא לנוח ולשקוט ולהגדיל באופן משמעותי את התמיכה במשפחות ואברכים.

בנוסף לתמיכות הקבועות שמקבלים משפחות רבות על ידי "ונתנו" בשיתוף מזון ומחיה, המסתכם במאות אלפי שקלים בשנה במצטבר, כשכל משפחה הזכאית מקבלת מאות שקלים מדי חודש בחודשו לרכישת מצרכים בסיסים. עם שלהי החורף ככל שחג הפסח הולך וקרוב מפלס העשייה המבורכת עולה, כדי שלא ישארו משפחות מאחור, ללא צורכי חג הפסח.

החלוקה לחג הפסח מתקיימת בשיתוף פעולה עם קרנות וארגוני צדקה בארה"ק ובחו"ל, כשחלק ניכר ללא ספק בסך כ-120,000 ש"ח נזקף לזכותה של קרן "טובה וברכה", כשארגון ונתנו מוסיפים בקודש עוד עשרות אלפי שקלים, תמורתם מקבלים האברכים כרטיסים טעונים, בהם ניתן

טבריא לסעודת הילולא בליל ההילולא, בהיכל בית מדרשנו בקרית צאנז טבריא.

הסעודה הוגשה ברוב פאר והדר ובטוט"ד בהרחבה גדולה מאוד, בשר ודגים וכל מטעמים, כשבמהלך הסעודה סיפרו והעלו כמה וכמה עובדות מבעל הילולא זי"ע.

בין אלו שנשאו דברים היו הדומו"צ הרה"ג רבי זאב וקסברגר שליט"א, הרה"ג ר' יצחק מאיר סענדערס שליט"א רב ביהמ"ד וולעדניק בעיה"ק טבריא, הרה"ג ר' אליעזר זוסיא וויגדער שליט"א ראש כולל במבצר התורה בעיה"ק טבריא שאף העלה ישועות שהיה לו בעצמו בזכות הרה"ק ר' ישעיה'ה מקרעסטיר זי"ע, והרה"ג ר' ראובן קלפהולץ שליט"א ראש כולל קרלין סטולין בעיה"ק טבריא.

מאות תושבי קהילתנו הק' בעיה"ק טבריא תובב"א הביעו את הערכתם הגדולה לכל המארגנים שעמלו רבות למען עריכת סעודות אלו, ולמען לא יחסר המזג והכל ביד רחבה וברוח נדיבה, וזכותו הגדולה של בעל הילולא קדישא תעמוד להם ולב"ב להיוושע ברוחניות ובגשמיות.

כמעשהו בראשונה כך מעשהו בשניה - למחרת לאחר תפילת שחרית הסבו בני הקהילה לפת שחרית כיד המלך לאחר כל המניינים בבית מדרשנו לכבוד הילולא קדישא, כשנשאו דברים כמה מהאברכים שיחיו.

הפת שחרית הוגשה בהרחבה גדולה עד מאוד ע"י ארגון החסד 'לשבוע מטובה - ביקור חולים ועזר לילדות' לטובת נשמת הרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה מקרעסטיר זי"ע המספקים מזון וציידה לכל משפחות אנ"ש בעיה"ק טבריה בעת אשר השמחה במעונם או בעת צער ח"ו בעת שאחד מבני המשפחה נמצא באשפוז בבית החולים - מקבלים המשפחות ארוחות צהריים מזינות ודשנות לכל בני המשפחה, וסעודות שבת קומפלט בטוב טעם ודעת, ברבורים ושלי ודגים פשוטו כמשמעו.

אין ספק שארגון החסד 'לשבוע מטובה' הוא אחד היהלומים הזורחים בכתרה המאיר של קרית צאנז טבריה, כשבחודש האחרון לבד קיבלו 36 משפחות של יולדות ושל מאושפזים ומשפחות שהגיעו להתגורר בקרית קדישא הדין - קרית צאנז טבריה, שכידוע כל הפעילות, הבישולים וכו' נעשה בהתנדבות מליאה של האברכים המסולאים מפז ששכרם הרבה מאוד.

מנהל הארגון הר"ר רפאל אהרן קנאפלער הי"ו מוסר: חיזוק גדול היה לראות כשרבים צירפו את תמיכתם הגדולה למען החזקת ארגון החסד שנוסד לטובת נשמת בעל הילולא זי"ע, ואף שלחו קוויטלעך לציון הקדוש להיוושע בכל טוב.

חיפה

שיעורי תורה בימי חג הפסח בקהילתנו הק' בחיפה

"לא ניתנו מועדים לישראל אלא שיעסקו בהם בתורה", בכל יום מימי זמן חירותנו - חג הפסח התקיימו שיעורי תורה בבית מדרשנו כדלהלן:

דומו"צ קהילתנו הק' הרה"ג רבי שלמה הכהן שטרן שליט"א נשא מספר שיעורים ודרשות במהלך ימי הפסח ולפני כן:

בשבת הגדול נשא הדומו"צ שליט"א דרשה במשך למעלה משעה וחצי דברים בעיניני דיומא בהלכה ובאגדה.

לקנות מצרכי מזון וביגוד במבחר גדול של חנויות בעיר. כשמשפחות רבות ברוכות ילדים מקבלים כרטיסים הטעונים באלפי שקלים.

זאת נוסף, לתמיכות נוספות שמסתכמים בעוד עשרות אלפי שקלים. כשבס"ה הסתכמו החלוקות לקראת החג בקרוב ל-230,000 ש"ח. (בחישוב זה לא נכלל עוד כ-30,000 ש"ח אשר מחולקים מדי חודש בחודשו).

משפחות רבות ציינו על הפתעתם הרבה בקבלת התמיכה, כשהם מציינים כי השנה יותר מתמיד הם הרגישו עומדים לפני שוקת שבורה קודם החג מחמת המחירים הגבוהים בכל תחום.

מנהל הקופה הר' בערל פרנקל הי"ו מסכם בסיפוק רב כי ככל שהעול גדול יותר והסכומים עצומים, אנו זוכים לראות ב"ונתנו" סייעתא דשמיא מופלגת לגייס סכומים אדירים, תוך זהירות מרובה שלא להוציא מכספי צדקה פרוטה לחינם וכמעט ללא הוצאות פירסום. כך שכל הכספים המגוייסים מנדיבי עם ומקרנות צדקה מגיעים ישירות למשפחות.

תהילה מיוחדת לראש העסק הנמרץ, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, שמשך תקופה ממושכת עמל ללא ליאות לגייס סכומים נכבדים מנדיבי עם, כדי לעמוד ביעדים הגבוהים ש"ונתנו" הציבה לעצמה לטובת המשפחות. ה"ה הרה"ח ר' שלום פולק הי"ו.

בני הקהילה יחד כולם מודים למנהל הקופה הרה"ח ר' בערל פרנקל הי"ו, ואיתו עמו לעוזרים והמסייעים ה"ה הרה"ח ר' יצחק אהרן (בר"ה) ישראלי, הרה"ח ר' אברהם צבי זילברמן, הרה"ח שמעון יוסף אליאס, הרה"ח ר' מנחם מנדל רייניץ הי"ו.

חג הפסח בבית מדרשינו בשכונת התמר - ביתר עילית

ימים של התעלות והתרוממות בעבודת השי"ת עברו על בני קהילתנו הק' בשכונת התמר בביתר עילית, בימי חודש ניסן העעל"ט, בתפילות בהתלהבות והתרוממות הנפש, ומתוך חיזוק עצום בלימודים בהשתתפות אברכי משי מבני הקהילה וכן בחורי החמד, כשקול התורה הדהד בביהמ"ד במהלך כל ימי חודש ניסן העעל"ט במשך כל שעות היום. במהלך הימים נמסרו כמה שיעורים הלכה למעשה ע"י הדומו"צ הגאון רבי אברהם שרגא שטיגליץ שליט"א בהלכות החג, (מלבד דרשת שבת הגדול אשר נמסרה בבית מדרשינו בשכונת הגפן).

בשעות לפנה"צ אף נערך בו ישיבת בין הזמנים לחבורת הבחרים דקהלתנו הק' ע"י ראש החבורה הרה"ג ר' יעקב אברהם כהן שליט"א, כשאלו אף זכו לשעות ארוכות של התעוררות ורגשי הכנה בחבורה מיוחדת כהכנה ליו"ט, ובו נשא דברים הרה"ג ר' יעקב מרדכי טובי שליט"א.

בשעות הערב נמסר השיעור הקבוע בדף היומי, הנמסר בהסברה נכונה ובהירה ובדיבוק חברים ע"י המג"ש הרה"ג ר' יעקב מרדכי טובי שליט"א.

"לא נתקנו ימים טובים לישראל אלא בשביל שיעסקו בתורה", במהלך ימי החג נמסרו שיעורי תורה ברבים לכלל אנ"ש בין מנחה למערב בעניני דיומא בהלכה ובאגדה.

ביו"ט אחה"צ בעת רעוא דרעוין - נשא דברים הדומו"צ הגאון רבי אברהם שרגא שטיגליץ שליט"א בעניני החג, ביום א' דחוה"מ נשא דברים הרב ירמיהו שמעון לוינשטיין

שליט"א בענין עירוני תבשילין בקטניות ובשרויה, ביום ב' דחוה"מ נשא דברים הרב יוסף רייכמן שליט"א בענין הקבלת פני רבו ברגל, ביום ג' דחוה"מ - נשא דברים הרב ישכר דוב ארנפלד שליט"א בענין יין ומיץ ענבים לקידוש, ביום ד' דחוה"מ נשא דברים הרב שמואל מלר שליט"א בענין הגעלת וטבילת כלים לפסח, בליל יו"ט שביעי של פסח - נשא דברים הרב שלמה יהודה וינגרטן שליט"א במשנתו של כ"ק מרן זי"ע בענין ספירת העומר קודם צאה"כ בחול ובתוספת שבת.

בליל שביעי של פסח נתאספו יחדיו בני הקהילה לשעה ארוכה של שירות ותשבחות קודם שירת הים, כשבמהלכה נשאו דברים הדומו"צ הגאון רבי אברהם שרגא שטיגליץ שליט"א, וכן הרב גדליה אהרן סגל שליט"א בגודל מעלת היום וגודל חשיבות אמירת השירה בשמחה.

בליל שבת קודש אסרו חג פסח נשא דברים הרה"ג ר' חיים נתן גלנץ שליט"א מנה"ר בהיכל הכולל בביתר בדברי אגדה מתי הזמן שאמרו שירה. בשב"ק בעת רעוא דרעוין נשא דברים הרה"ג ר' משה ארנפלד שליט"א בענין מעלת נשמת יהודי במשנתו של כ"ק מרן זי"ע.

ביום ההילולא רבא של מרנא רביה"ק הדברי חיים זי"ע לאחר תפילת שחרית, במתינות ובהתרוממות הנפש כראוי נערך סעודת הילולא לכל המתפללים, במהלכו ליבנו כמה תשובות והנהגות מבעל ההילולא זי"ע לידע הדרך אשר נלך בה והמעשה אשר יעשון.

אלעד

חלוקת קמחא דפסחא

בפרוס הפסח חולקו בעין יפה תלושי קניה בסכומים נכבדים ביותר, סלי מזון נרחבים, המחאות וסכומי כסף רבים, זאת בנוסף למכירת הבגדים שנערכה ע"י הקופה של בגדי ילדים מכובדים ויוקרתיים ממיטב החברות במחירים מסובסדים ומוזלים.

כל הנ"ל אורגנו לתפארת ע"י גבאי קופת הקהילה 'עזר לקהל - אלעד', העומדת תחת השגחתו של הרה"ג רבי יעקב שאול לייזער שליט"א דומו"צ קהילתנו הק', ובניהולו של הרב גבריאל שנק שליט"א מנהל רוחני דת"ת דרכי אבות צאנז אלעד. ואיתו עימו מזכיר המוסדות המסור בלו"נ הרב משה גדליה בריל הי"ו, הרב משה זילברברג הי"ו, הרב פנחס אליהו כץ הי"ו, והרב דב רובין הי"ו.

המגביות נפתחו בסימן "שבת ההתאחדות" שנערכה ברוב פאר בקהילתנו הק' בעיר כפי שהתפרסם בידיעה נפרדת.

לא נתנו מועדים אלא שיעסקו בהם בתורה

בימי חול המועד נערכו שיעורי תורה בבית מדרשינו באלעד ע"י וועד שיעורי תורה, שיעור בנושא 'כשרות' בליווי מצגת מרתקת ע"י חבר במערכת הכשרות, כן נמסרו שיעורי תורה ע"י הרה"ג משה מאיר ויינברגר שליט"א ר"מ בביהמ"ד ויזניץ אלעד; הרה"ג יונתן בנימין וייס שליט"א ר"מ בישיבת מכונבאק אלעד; וביום רביעי ד' דחוה"מ ע"י הרה"ג ר' מאיר כהן שליט"א ר"מ בישיבתנו הק' 'שפע חיים' בעיר.

כ"ה בניסן

התרגשות גדולה קהילתנו הק' באלעד עת זכתה ביומא דהילולא רבא דמרנא הדברי חיים זי"ע לביקורו של הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א אשר היסב בשבת אחים בראש בני הקהילה אברכים ובחורים יחדיו.

בליל כ"ה ניסן התכנסו ובאו כלל בני קהלתנו הק' בעיר לסעודת הילולא שהוגשה בהרחבה בבית מדרשנו העתיק שנוסד בפקודת קדשו של בעל הילולא זי"ע.

במהלך הסעודה נשאו דברים הגאון רבי דוד זאב רייך שליט"א רב דקהלתנו הק' בעיר, הרה"ג רבי חיים ישראל הורוביץ שליט"א ראש הכולל, והרה"ג ר' אפרים בלומענברג הי"ו מיקירי בני קהלתנו הק' בבארא פארק

אשדוד קמחא דפסחא

כפי שנפסק בשו"ע שלושים יום קודם הפסח שואלין ודורשין וכו' ונהגו לתת לעניים, זכו קהילתינו שכבר שלושים יום קודם הפסח בעצם יום הפורים העעל"ט קיבלו את הבשורה המרנינה על המענק המכובד שיקבלו כל בני הקהילה כמידי שנה, בכדי שיוכלו לערוך את הפסח בהרחבה גדולה. זאת בנוסף לחלוקה המיוחדת שע"י קופת החסד 'עזר לקהל' דחסידי צאנז.

התמיכה הגדולה התאפשרה אודות לתרומתם הנכבדה של הרה"ח ר' אהרן יוסף לנדאו הי"ו ואיתו עימו אביו הרה"ג ר' גדליה הי"ו אב"י בבארא פארק, וכל המשפחה הרוממה המסורים בכל מהלך השנה לרווחת בני הקהילה, ע"י קרן "זכרון רייזל" ע"ש בתו ואחותם הנערה רייזל ע"ה בת יבדלחט"א ר' גדליה שליט"א. על זאת שבחו כל בני הקהילה.

חג הפסח

בערב הפסח התקיים בחדר ההוראה שבבית מדרשנו מעמד מכירת חמץ ע"י הדומו"צ הרה"ג רבי יצחק אהרן הכהן ישראלי שליט"א, כשכבר ימים קודם חג הפסח צבאו רבים מבני העיר על דלתות בית ההוראה בכדי למכור את חמצם תחת שבטו של הדומו"צ שליט"א.

לאורח כבוד זכו קהילתינו הלא הוא הנגיד הרה"ג ר' גדליה לאנדא שליט"א אשר בא לשהות בארצינו הקדושה בימי הפסח, וכיבד את השם מגרונו בעת תפילות וקריאת התורה בימות החג במתיקות ועריבות כשכל התפילה עובר באוירת חג מרוממת.

לא ניתנו מועדים לישראל אלא בשביל לעסוק בתורה, בכל יום אחר תפילת שחרית נמסרו שיעורים בענייני דיומא ע"י האברכים החשובים מסלתה ומשמנה של קהילתינו המעטירה כשבכל זמני השיעורים העמידו הנהלת המוסדות קליות ואגוזים בהרחבה להנעים לבני הקהילה הי"ו.

ביום א' דחול המועד ע"י הרה"ח ר' יהודה דוד אייזנבאך, ביום ב' דחול המועד ע"י הרב דוד סלמון מראשי החבורה בעיר, ביום ג' דחול המועד ע"י הרב משה אריה לאבל, ביום ד' דחול המועד ע"י הרב ירוחם פישל טויב, בערב שביעי של פסח התקיים שיעור מיוחד ע"י הדומו"צ הגרי"א ישראלי שליט"א בהלכות עירוב תבשילין הלכה ולמעשה. בליל שביעי של פסח נאמר שיעור מיוחד בפלאות חג הפסח ע"י הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א יו"ר מכון פלאי התורה, בליל שבת קודש אסרו חג פסח התקיים שיעורו הקבוע של הדומו"צ הגרי"א ישראלי שליט"א כמידי שבת בשבתו.

בליל שביעי של פסח התאספו בני הקהילה לשעה ארוכה של שירות ותשבחות ואחרי הכנה דרבה התחילו באמירת

את סעודת הילולא פתח בדברים הרה"ג רבי יעקב שאול לייזער שליט"א דומו"צ קהילתנו הק' שהרחיב בגודל האי יומא רבא.

לאחמ"כ נשמע בקשב רב משך שעה ארוכה דבריו של הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א בגודל מעלת לימוד התורה המרוממת את האדם לדגרות גבוהות ומזככת את קומתו השלימה ובמשנתו של בעל הילולא זי"ע.

בני קהלתנו הק' שיגרו ברכות תודה קדם גבאי בית מדרשינו הרב עמרם ויזל הי"ו על רוב פעליו למען כל בני קהלתנו הק'.

עיה"ק צפת קמחא דפסחא

כמידי שנה נערכה חלוקה נרחבת ע"י הנהלת מוסדותינו הק' של ערכת מצרכים וסלי מזון לכבוד החג, עופות ובקר, מיץ ענבים, שמן זית ושמון אגוזים וכו', עבור למעלה ממאה משפחות אנ"ש וחברי קהילתנו הק', הודות להתמסרותו של הרה"ח ר' מרדכי ישכיל הי"ו מנכ"ל המוסדות, ועוזרו הנאמן הרה"ח ר' דוד חיים שאטן הי"ו.

כתרי שבח והודאה נקשרו להנגיד הנכבד הר"ר יעקב יוסף מילר הי"ו מאנטוורפן, שהרים תרומתו הנכבדה במסגרת ארגון 'חסדי חוה', לע"נ בתו חוה רפאלה ע"ה. להנגיד הרה"ח ר' משה לייב ווארלי הי"ו אב"י במאנשעסטער ולקופת הצדקה "צדקת יוטא" לע"נ אימו החשובה מרת יוטא בת הרה"ח ר' משה אהרן ע"ה נלב"ע בליל הסדר ט"ו ניסן תשפ"א. כמו"כ להרה"ח ר' יחזקאל שרגא קופטייל הי"ו אב"י בארא פארק יצ"ו "צדקת זכרון מירל" לע"נ אימו האשה החשובה מרת מירל בת הרה"ח ר' משה ע"ה קויפטייל ע"ה, וכן להרה"צ רבי חיים חיים ברוך ראב"ן שליט"א אב"ד קהילת עץ חיים וישניציא לוס אנג'לס ולבנו הרבני הנגיד הרה"ח ר' אלימלך שליט"א, פרנסים נכבדים במוסדותינו הק', עבור התמיכה המיוחדת לכבוד חג הפסח.

אנ"ש הביעו תודות והערכה קדם האבר"ך הנמרץ הר"ר יצחק אייזיק שמרלר הי"ו ואתו עמו האברכים שסייעו ועמדו לימין הצלחת מבצע החלוקה.

ברכת תודה מיוחדת שוגרה לעבר איש המעש ורב הפעלים שליח הנאמן של המוסדות בארה"ב הרה"ח ר' מנחם בנימין פאשקעס הי"ו אב"י בווייליאמסבורג, פרנס ומייסד כולל בוקר "שמחת בנימין" על התמסרותו במשך כל השנה לפעולות מוסדות צאנז בעיה"ק צפת הידועים לכל, ובפרט כעת לקראת מגבית קמחא דפסחא שע"י קהילתינו הק' לע"נ נו"ב מרת פרידא בת הרה"צ ר' מרדכי ע"ה.

כמו כן נערכה חלוקה מיוחדת של סכומי ענק ע"י קופת הקהל שבניהולם של הרה"ח ר' ברוך דוב קליין הי"ו גבאי בית מדרשנו העתיק בעיה"ק צפת והר"ר יקותיאל יהודה שטמר הי"ו, כשהסכום הכולל חולק למעלה מ-100,000 ש"ח, זאת בנוסף לתמיכות הקבועות במהלך השנה, וכן תמיכות במקרים דחופים וכו'.

בבית מדרשנו שפע חיים בדרום עיר הקו' צפת, חולק ע"י הרה"ג רבי יחזקאל שרגא שימון שליט"א תמיכה הגונה לקראת ימי הפסח, למתפללי ובאי בית המדרש.

שירת הים כשלאחריו יצאו בריקודין בשירות ותשבחות להודות ולהלל לשמו הגדול. לאחר חג הפסח נקשרו קשרי שבח ותהלה מקרב בני קהלתנו להנהלת המוסדות והגבאים הרב שלום ויינברגר והרב משה רייכמן הי"ו.

סעודת הילולא דרביה"ק מרן הדברי חיים זי"ע

בליל כ"ה ניסן ליל ההילולא התאספו יחדיו כל בני הקהילה לסעודת הילולא בהרחבה גדולה. במהלך הסעודה נשא דברים הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א במשנת רביה"ק בעל ההילולא זי"ע.

*

בתוך כך, בימים אלו עם פתיחת זמן הקיץ, התברשו צעירי האברכים בקהלתנו הק' על פתיחתו מחודש של כולל הערב שע"י רשת כוללי יורה דעה בראשות הרה"ג רבי משה גדליה לנדאו שליט"א ראש רשת כוללי יו"ד ורב בית מדרשנו ישמח משה בנתניה.

קרית הבעש"ט

כבשנים עברו גם השנה חולקו תלושי קניה בסכומים של מאות שקלים ברשת עזרה ואחווה, אודות ותודות להנדיב הרה"ח ר' מנחם מנדל רייך הי"ו אשר הוזיל מהונו למען חלוקה זו, והעסקן הנמרץ הר"ר אהרן אליעזר שכטר אשר גייס משאבים למען החלוקה.

כן התקיימה מכירת בשר במחיר מסובסד ע"י העסקן הרב ישראל פנחס דכנר הי"ו. פיות כולם הביעו שבח להעסקנים החשובים שסייעו וארגנו בכל מאודם את חלוקת המוצרים. כן התקיימה חלוקה מיוחדת של אלפי ש"ח עבור אברכי כולל 'דברי יציב' כמענק חג מיוחד על ידי הרה"ג ר' יעקב הרבסט ראש הכולל בקרית הבעש"ט, ומנהל הכולל הר"ר יחזקאל שער הי"ו, כשבכך הביאו אורה ושמחה לבתי עמלי התורה.

ישיבת בין הזמנים: ימי בין הזמנים התקיימה ישיבת בין הזמנים לבחורי החמד תלמידי ישיבותינו הק', ותלמידי מכינה לישיב"ק, המתגוררים בקרית הבעש"ט, כאשר במסגרת הישיבה עמלו הללו בתורה בהיכל בית המדרש משך שעות רצופות, מאחר תפילת שחרית עד שעות הצהרים המאוחרות, ושוב לאחמ"כ בשעות אחר הצהרים עד סמוך לתפילת המנחה. הישיבה התקיימה בניהולו וביזמתו של הר"ר יעקב שימון הי"ו אשר ברוב כשרון הלהיב את בחורי החמד לתורה ועבודה, כאשר עומד אף בשאר ימות השנה ביומי דפגרא לפעול ולהפעיל למען בחורי החמד שלא יבטלו זמנם לריק, ואף דאג וגייס עשרות אלפי ש"ח אותם חילק כמענקים ללומדים והמצטיינים. ישא ברכה מאת ה'.

שיעור תורה בימי חוה"מ: שיעורים מיוחדים לרגל חג הפסח נמסרו, ביום טוב ראשון ע"י חדב"נ כ"ק הגה"צ גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א, ביום א' דחוה"מ מצגת מיוחדת בענייני כשרות מאחד ממשגיחי המערכת כשרות שע"י העדה החרדית, ביום ב' דחוה"מ ע"י הרה"ג ר' יהודה למברגר שליט"א מחו"ר כולל דברי יציב וכד' מרן זי"ע, ביום ג' דחוה"מ ע"י הרב בן ציון גולדמן שליט"א מחו"ר כולל דברי יציב, וביום ד' דחוה"מ ע"י כ"ק האדמו"ר מטעמשוואר שליט"א.

סעודת הילולא ביום כ"ה ניסן: בליל שלישי ליל כ"ה ניסן התקיימה סעודת הילולא של מרנא הדברי חיים זי"ע בהיכל הכולל, בראשות המרא דאתרא חדב"נ כ"ק הגה"צ גאב"ד

קרית הבעש"ט שליט"א. את המשא המרכזי נשא הגה"צ שליט"א, אשר נשא פלפול ממשנתו של בעל ההילולא, וכן נשא דברי אגדה וחיזוק בסיפורי קודש מופלאים. קהל אנ"ש הודו ושבחו לתורמים הנכבדים על תרומתם הנכבדה להוצאות המעמד. כמו גם לגבאי המסור הר"ר צבי שמחה שטיינמן הי"ו, ישא ברכה מאת ה'.

בארה"ב

ליקווד: קמחא דפסחא: עשרות אברכי אנ"ש בליקווד, קיבלו בשמחה את החלוקה הגדולה של קמחא דפסחא, שאורגנה וחולקה ע"י הרה"ח ר' אברהם רייך הי"ו ראש הקהל דקהלתנו הק' בליקווד, כאשר כל ראש בית אב קיבל למעלה מ-1,000 דולר. לע"נ אביו הבלתי נשכח הנגיד הרה"ח ר' משה רייך ע"ה.

שיעורי תורה: ביום ד' דחוה"מ פסח נמסר שיעור מיוחד בענייני ספירת העומר, ע"י הדומו"צ הרה"ג רבי שלמה ניימאן שליט"א, כאשר החל בית המדרש היה מלא וגדוש מפה אל פה ברבים מבני העיר שבאו להשתתף ולהנות משעה של קורת רוח.

סעודת הילולא: ביום כ"ה בניסן התכנסו ובאו בני קהלתנו הק' לסעודה ערוכה לרגל יומא דהילולא רבא של מייסד ושילתא דדהבא מרנא הדברי חיים זי"ע. בראשות ובהשתתפות הדומו"צ הגר"ש ניימאן שליט"א.

במהלך הסעודה נשא דברים הרה"ג רבי אברהם שמואל ענגלנדר שליט"א דומו"צ דקהל סאטמאר בליקווד ונכד בעל ההילולא זי"ע. וכן הרה"ג ר' מרדכי ראבין שליט"א רב בית המדרש עטרת אברהם ווישנצא בליקווד ונכד בעל ההילולא במשנתו של בעל ההילולא, והעלו עובדות מבעל ההילולא זי"ע.

פיות אנ"ש מלאו שבח קדם הר"ר שמעון קליין הי"ו מגבאי בית מדרשנו, והר"ר יצחק אהרן זילבר הי"ו גבאי בית מדרשנו על כל עמלם למען בני קהלתנו הק', ישאו ברכה מאת ה'.

בבארא פארק: אורגנו שיעורי תורה ע"י ועד שיעורי תורה ברבים 'לבנו בתורתו', ביום שב"ק א' דפסח בין מנחה למעריב נשא דברים הרה"ג ר' משה מאיר אורנשטיין שליט"א ר"מ בבית מדרשנו בענין סיפור יציאת מצרים.

ביו"ט שני של גלויות בין מנחה למעריב נשא דברים הרה"ג ר' אורי בלום שליט"א רא"כ בית חיים יהושע בענייני ספירת העומר

ביום ב' א' דחוה"מ ע"י הרה"ג רבי אלכסנדר רכניצר שליט"א דומו"צ דחסידים בעלזא בענייני חג הפסח ביום ג' ב' דחוה"מ ע"י הרב אהרן יוסף פרקש הי"ו מטובי אברכי קהלתנו הק' בענין נס תליית המן בפסח מתי הוקבע יום הנס, ביום ד' ג' דחוה"מ ע"י הדומו"צ הרה"ג רבי שלמה לייזער שליט"א בהלכות חול המועד.

ביום שביעי של פסח בין מנחה לקבלת שבת ע"י הרה"ג ר' שניאור זלמן וייס שליט"א ר"מ בישיבת נייפעסט בענייני אמונה וענייני החג.

במאנסי: נמסרו שיעורי תורה בימי חוה"מ ע"י הדומו"צ הרה"ג רבי מאיר אייזנברגר שליט"א. כמו כן בימי ערב החג חולקו סכומים הגונים לעשרות בני קהלתנו הק' לסיוע בהוצאות המרובות של ימי הפסח. שירות ותשבחות שוגרו לכל העושים והמעשים למען מצוה רבתי זו.

גליון זה נדבת

ידידינו הנכבד והנעלה יקר שבערכין המסור
להפצת הגליון מידי שבוע בברכפלד
הר"ר **חיים מאיר איימר** הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו
שפחת אירוסי בנו החתן המו"מ בתו"ש

החבר **שמעון נ"י**

עב"ג הכלה תחי

בת הרה"ח ר' **פנחס באנדא** הי"ו

אב"י פעיה"ק

במזל טוב ובשעטומ"צ

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידינו הנכבד והנעלה יקר שבערכין
הר"ר **אלימלך משי זהב** הי"ו
אב"י פעיה"ק

לרגל השמחה השרויה במעונו **במז"ט**
שפחת הולדת הבת תחי

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' **אהרן** הי"ו

לחותנו הרה"ג ר' **יששכר דוב אליאס** שליט"א

לזקינו, הרה"ג רבי **אברהם משי זהב** שליט"א

הרה"ח ר' **חיים שלמה וולנר** הי"ו

והרה"ח ר' **צבי שנק** הי"ו

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד

מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

ידידינו הנכבד והנעלה יקר שבערכין
הרב **יששכר יהודה שווארץ** הי"ו
אב"י בירושלים ומטובי סופרי הפלך

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת הולדת הבן נ"י

במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' **יוסף** הי"ו - אב"י בירושלים

אך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד

מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

ברכת מזל טוב וגדיא יאה

ברכות נאמנות למזל טוב ורוב שמחה שגורות בזה קדם ידידינו היקר מזהב ומפז, פאר המעלות ומוכתר בכל מדה
נכונה שמוזו מפארים בהילולים, אהוב הביב ונחמד ונעים, העומד בתמידות לסייע למערכת,
מטובי סופרי המלך - ה'מותבים' במכון עץ החיים

הרב **יששכר יהודה שווארץ שליט"א**

ירושלים עיה"ק

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהולדת הבן נ"י

במזל טוב ובשעטומ"צ

ברכותינו שגורות בזה מקרב הלב, שימשימחה זו יושפע שפע ברכות דלעילא ויזכה לראות דורות ישרים ומבורכים, ולשבת
באהלה של תורה כל הימים מתוך נחת שפע והרחבת הדעת, מתוך סיד"ש שיובע שמחות עד ביאת ינון בב"א.

המאחלים ברוב הערכה

מערכת "בצילא דמהימנותא"

מכון עץ החיים'

מרכז התורה והחסד רשת הכוללים - קרית צאנז

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

אבד חסיד מז הארץ

אבלים וכואבים אנו את הסתלקותו של האי גברא רבא ויקרא, צדיק בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו, טומל חסדים טובים והרבה לעשות צדקה וחסד בגוף ובממוק, לכו היה פתוח כאולם למען זולתו וקיבל כל אדם בסבר פנים יפות, רחום ומוקיר רבנן שזכה לבנות בית מדרש למען לומדי וקובעי עתים לתורה, מכבד את ה' מהונו ומטונו בהיות בעל תפילה רבות בשנים, דבוק בכל לב לצדיקים ויראים ושלמים ושוחח בחדרת קודש אודותם, איש אמונת רב תבוטת, היה ירא את ה' ובמצוותיו חפץ מאוד

הרה"ח ר' אליהו מנחם שפירא

ז"ל

מקרית קאליב ראשון לציון, ובאחרית ימיו באשרוד
ששחל"ח כיום שני, א' באייר, כ' ר"ח תשפ"ב

נטפי תנחומים

נשגר בזה קדם יבדלחט"א בנו היקר, העסקן הנמרץ לכל קדשי בית צאנז, אשר לא ייעף ולא ייגע למען כבוד בית חיינו היהלום שבכתו, רשת כוללי האברכים "מרכז התורה" שבקרית צאנז נתניה, במסירות עילאית נושא את משא הקודש בשליחותו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א ועל כתפיו מוטל העול העצום של רשת הכוללים, מכתת רגליו למענט לילות כמים בארץ ישראל ובגולה, איש אשר רוח בו למען הרמת קרן התורה והחזקתה בכל כוחותיו ובכל מרצו רבות בשנים, זוכה להאיר את בתי עמלי התורה ובני משפחותיהם מידי חודש בחודשו ובכך מרבה תורה ומרבה חיים בעוה ובתעצומות, המאיר פנים לכל אדם ומקבל כל אדם בסבר פנים יפות, ידיד אמת לתורה הקדושה ולומדיה, המנהל היקר ומאוד נעלה

מוה"ד יהודה יחיאל שפירא שליט"א

מנהל רשת הכוללים "מרכז התורה" קרית צאנז
ואתו עמו, אמו שתחי' וכל בני המשפחה הנכבדה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ובפעליך הכבירים למען התורה הקדושה ולומדיה בטהרה תמצא נוחם ומזורז ונסו יען ואנחה, ורק ששון ושמחה ישמע במעונך אביה"ד

צוות המשרד

ראשי הכוללים והאברכים

רבנן ותלמידיהון

מתוך קריאת קדשו
של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

"ועל כן באתי
בזה
בקריאה של
חובה לכאן"א
להצטרף למפעל
נשגב זה,
והוא חלק
מהאחריות
המוטלת
על כל ראש
משפחה
למען בני ביתו!"

אשר
מאמר

כינוס נציגי 'למחיייתם' כ"ה ניסן
בהשתתפות אב"ד קרית צאנו טבריה

מאות מאנ"ש
כבר הצטרפו
למיזם
בדוכן ההחתמה
בכ"ה ניסן!

ביחד, נכבד
למחיייתם
של יתומים

טלטלה בעולם הצדקה,
מהפכה בגידול היתומים,
האחריות הציבורית של כולנו!

קריאה של חיבה

מאת רבני אנ"ש הגאונים שליט"א

אל קהל אנשי שלומינו, די בכל אתר ואתר הע"י

הן ידוע ומפורסם כמה שקדו חכמינו ז"ל על תקנת יתומים ל"ע, אשר בהילקח מהם אחד מהזורים המפורנסים והדואגים לצורכיהם, הרי הם נשארים ללא משען ומשענה, וברוב המקרים הרי הם מוטלים על הציבור.

ואם כי לצרכי נישואין וכדומה נמצאים מתנדבים, ויש שכבר הוקמו להם קרנות וכדו', אבל בעיקר וביותר מורגש הקושי בסיפוק צרכיהם למחייתם דבר יום ביומו, לחם לאכול ובגד ללבוש, הוצאות החינוך ושאר ההוצאות המרובות, וגם כאשר משתדלים להקים קרנות עבור צרכי החיים דבר יום ביומו, הרי זה כרוך בהרבה ביזיונות וטורח רב, ובהרבה מקרים אין בתרומות הללו כדי להקים קרן של קיימא, ואותן משפחות היתומים נקלעים למצוקות קשות כאשר ידוע לנו מקרוב שהמצואות מוכחת שכך הם פני הדברים לדאבון לב.

הנה כי כן, מה מאד יש לשבח ולרומם, את אנשי לבב ואנשי חסד הנאמנים והמפורסמים רבות בשנים בפעולות החסד שלהם, ואשר אנו סומכים את ידינו עליהם בכל מעשיהם זה עידן ועידנים, אשר קמו וטכסו עצה והגו רעיון כביר אשר יקל על הציבור עד מאוד לספק צרכי היתומים שגיע סך 1500 ₪ לחודש לכל יתום, על פי תבנית בנויה בדקדוק רב, וקראו לתכנית נפלאה זו בשם "למחייתם".

וכמה מעלות טובות ונפלאות יש למיזם זה, אשר הוא צדקה טהורה בתכלית השלימות, וגם מעלה גדולה יש בו, שכל כספי התרומות הנכנסים כל חודש, אינם נגזזים למשמרת לעוד שנים רבות, אלא תיכף ומיד נמסר כל הכסף במילואו למשפחות היתומים.

וכבר נשמע פהגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו, בקריאת קדשו של כ"ק מרץ אדמו"ר שליט"א, קריאת חובה לכל אחד ואחד להצטרף למפעל חשוב זה, וכיהודה ונוד לקרא אף אנו מצטרפים בקריאת עוז ועידוד לכל אחד ואחד מאנשי שלומינו שלא להתמהמה ולהצטרף בזריזות לחתום על שותפות קבועה במפעל זה, בסכום הקצוב השווה לכל נפש.

ובזכות ההצטרפות למפעל נשגב זה, יתברכו כל המצטרפים בכל הברכות האמורות בתורה, אורך ימים ושנות חיים, פרנסה בהרחבה ובהרווחה, רוב נחת מכל יוצאי חלצכם, ומחבלי משיח יצלו לרווחה וגם יגון ואמחה, אמן.

ועל זאת באנו על החתום

אברהם הלברשטאם אב"ד קרית צאנז טבריה	יחזקאל שרנא ברנך הלברשטאם אב"ד קהילת חק' סירוב, ראש הישיבה	יחזקאל שרנא ברנך הלברשטאם אב"ד קרית צאנז נתניה	אליעזר דוד שפירא אב"ד קהילת חק' בכני בירק	אמרים פישל מונצטען אב"ד קרית הבעש"ט פתח תקוה
מוריכי ברנז דומ"צ ק"ק צאנז נתניה	נפתלי צבי בלך דומ"צ קהילת חק' בחיפה	מרץ טוביה בינדר דומ"צ קהילת חק' בבית שמש	יחזקאל ברנז רב כיהמ"ד טה הנה"ג קרית צאנז	שלום אייזנברג דומ"צ קרית צאנז ירושלים
מרדכי חיים אריה לוינשטיין דומ"צ ק"ק צאנז נתניה	יצחק אהרן ישראלי דומ"צ קהילת חק' באשדוד	זאב וקסברנר דומ"צ קהילת חק' בשבריה	יחזקאל שרנא דוד היילפרין דומ"צ קהילת חק' בשכ' רשת ירושלים	נפתלי ישראל גרוס רב קהל הסירים מאשדוד בק"ק בירושלים
ישראל שוורץ דומ"צ קהילת חק' שכ' האוה"ב בית שמש	דוד זאב רייך רב קהילת חק' בצפת	ישראל פלדמן ראש כולל צאנז במדעי"ן עילית	נפתלי צבי לייפער דומ"צ קהילת חק' במדעי"ן עילית	יעקב שאול לייזר דומ"צ קהילת חק' באלעד
יחזקאל שרנא שימון דומ"צ קהילת חק' שטת הדורות, צפת	שלמה שטרן דומ"צ קהילת חק' בחיפה	אברהם שרנא שטיגליץ דומ"צ קהילת חק' שכ' תפן ביתר עילית	חיים יעקב שוורץ דומ"צ ק"ק צאנז נתניה	
	דיים שמרלר רב בית מדרשו היכל צבי כירושלים	יצחק שמואל שכטר דומ"צ ק"ק צאנז נתניה		

שעיר זרננים

בפה מלא שבחה, ובלב מלא הערכה, זאת הברכה שגורה וערוכה, קדם העסקן הנמרץ, איש חי ורב פעלים, עוסק בצרכי ציבור באמונה, כביר המעש למען חולי ישראל ובני משפחותיהם, מסור ונאמן למען הבאת מזור ומרפא לנדכאי רוח ולב, ליבו ער ואזנו קשובה ודלתו לכל פתוחה, ה"ה

מוה"ר ישראל שמעון הי"ו מנכ"ל 'לב טוב' - מרכז הסיוע לחולים ובני משפחותיהם

ואתו עמו כל צוות המתנדבים המסורים של מרכז 'לב טוב'
המוסרים ליבם ונפשם למען המטרה הקדושה

לרגל פתיחת שערי דירת החסד 'אש"ל אברהם משה'

לבני משפחות החולים והמלווים במרכז רפואי צאנז
ועתה הגדילו לעשות טוב וחסד

בהפעלת 'עגלת החסד' לחלוקת מזון ושתייה

לחמם את ליבם ונפשם ולהשביע רעבונם של המבקרים והמלווים במרכז הרפואי

יצו ד' איתם את הברכה, ויזכו לראות ברכה בעמלם, מתוך רוב נחת דקדושה, הרחבת הדעת שלובה ומשוכה, אושר ועושר, וכטו"ס, זכותו הגדולה של מייסד המרכז הרפואי כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע, וברכתו קדשו של נשיאנו כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א תלווה אותו, כי יזכו להמשיך עוד רבות בשנים בפועליהם הברוכים מתוך רוב הצלחה וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיהם, אכ"ר.

בהוקרה והערכה
ההנהלה

בסייעתא דשמיא

לצעירים הרוצים לרכוש דירה

י"ד - י"ח אייר

ימים היסטוריים במשפחה הצעירה שלכם

בהצטרפות ל'בנה ביתך'

אתם מבטיחים לכם ולילדיכם דירות בעז"ה

הצעירים

חסלול ההצטרפות ל'בנה ביתך'

בונים יחד עתיד טוב יותר!

